અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==

[૨૦૧૮] ૨ એસસીઆર ૪૪૨

એસ. સુકુમાર

વિરુદ્ધ

ધ સેક્રેટરી, ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઓફ ઈન્ડિયા અને અન્ય

(સિવિલ અપીલ નંબર ૨૪૨૨/૨૦૧૮ વગેરે)

૨૩/૦૨/૨૦૧૮

[આદર્શ કુમાર ગોયલ અને ઉદય ઉમેશ લલિત, ન્યાયમૂર્તિઓ]

ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯: કલમો ૨૫, ૨૯ – એવો આક્ષેપ કે મલ્ટી–નેશનલ એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સ (એમએએફએસ) સમાન બ્રાન્ડ નેમ ધરાવતી રજિસ્ટર્ડ ભારતીય સીએ ફર્મ્સ દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ નેમ હેઠળ વ્યવસાયિક કામ મેળવે છે – ભારતમાં એમએએફએસ દ્વારા ગેરકાયદેસર કામગીરી જે કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૨૨૪, સીએ એક્ટની કલમો ૨૫ અને ૨૯, ફોરેન

ડાયરેક્ટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ પોલિસી, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ, ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ એક્ટ અને આઇસીએઆઇ દ્વારા નિર્ધારિત આચારસંહિતાનું ઉલ્લંઘન કરે છે – એમએએફએસ અને આવી એમએએફએસ સાથે ગોઠવણ ધરાવતી ઇન્ડિયન ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મ્સ (આઇસીએએફએસ) વિરુદ્ધ સીએ એક્ટ હેઠળ વ્યવસાયિક આચારસંહિતાના ભંગ બદલ તપાસ શરૂ કરવા નિર્દેશ આપવાની અને આઇસીએઆઇ દ્વારા તેમને આપવામાં આવેલી પરવાનગી રદ કરવાના સ્વરૂપે શિક્ષાત્મક પગલાં લેવાની પણ માંગ કરતી રિટ પિટિશન – કોર્ટે ઠેરવેલ કે: ભારત બહારથી નાણાં મેળવીને અથવા ભારત બહાર લાઇસન્સ ફી/નેટવર્ક ચાર્જીસ મોકલીને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મ્સ દ્વારા સીએ એક્ટની કલમ ૨૫ ના ઉલ્લંઘનમાં એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયમાં કોઇ કંપની અથવા વિદેશી સંસ્થાની ભાગીદારી મંજૂર રાખવામાં આવેલ છે કે કેમ અને નેટવર્ક ફર્મ્સ દ્વારા સમાન બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ સીએ એક્ટની કલમ ૨૯ હેઠળ નિર્ધારિત પરસ્પરતાના ઉલ્લંઘનમાં છે કે કેમ તે બાબતમાં સંપૂર્ણ માહિતીના અભાવે આઇસીએઆઇ સંપૂર્ણ તપાસ કરી હોવાનો દાવો કરતી નથી – જો સંબંધિત જૂથો દ્વારા માહિતી છુપાવવામાં આવી હોય, તો આઇસીએઆઇ દ્વારા પ્રતિકૂળ અનુમાન લગાવીને બાબતને તાર્કિક અંત સુધી લઈ જવાની જરૂર હતી – કેન્દ્ર સરકારે આઇસીએઆઇને તેની તપાસ અદ્યતન કરવા અને સીએ એક્ટની કલમો ૨૫ અને ૨૯ ના શબ્દો અને ભાવનાનો અમલ કરવા માટેના વૈધાનિક માળખા અને સીએ માટેની વૈધાનિક

આચારસંહિતામાં એમએએફએસને યોગ્ય રીતે શિસ્તબદ્ધ અને નિયંત્રિત કરવા માટે પુનઃવિચારણાની જરૂર છે કે કેમ અને કઈ હદ સુધી છે તે પ્રશ્નની તપાસ કરવા માટે એક નિષ્ણાત પેનલની રચના કરવા નિર્દેશ આપેલ છે – સમિતિ યુએસમાં સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટ, ૨૦૦૨ અને ડોડ ફ્રેન્ક વોલ સ્ટ્રીટ રિફોર્મ એન્ડ કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન એક્ટ, ૨૦૧૦ ના મોડેલ પર યોગ્ય કાયદાની અથવા ઓડિટર્સના વ્યવસાયની દેખરેખ માટે અન્ય કોઈ યોગ્ય પદ્ધતિની જરૂરિયાત પર પણ વિચાર કરી શકે છે – કન્સલ્ટન્ટ્સ સાથે ઓડિટર્સના હિતોના સંઘર્ષના કારણે, ઓડિટર્સના વ્યવસાય માટે એક વિશિષ્ટ દેખરેખ સંસ્થાની જરૂર પડી શકે છે કે કેમ તે પ્રશ્નની તપાસ કરવામાં આવી શકે છે – સમિતિ સ્ટડી ગ્રુપ અને એક્સપર્ટ ગ્રુપના અહેવાલોની તપાસ કરી શકે છે – તે એફડીઆઈ પોલિસી અને ફેમા રેગ્યુલેશન્સની જોગવાઈઓના અસરકારક અમલીકરણ માટેના પગલાં પર પણ વિચાર કરી શકે છે.

ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯: કલમો ૨૫, ૨૯ – ઓડિટિંગ – ઓડિટરની ભૂમિકા – એમએએફએસ દ્વારા વૈધાનિક જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન – અલગ દેખરેખ સંસ્થાની જરૂરિયાત – કોર્ટે ઠેરવેલ કે: ઓડિટર્સની નિષ્ફળતાના પરિણામે ભૂતકાળમાં કૌભાંડો થયા છે – પૂરતી દેખરેખ પદ્ધતિનો અભાવ જાહેર હિત અને કાયદાના શાસનનું ઉલ્લંઘન કરે છે જે અનુચ્છેદો ૧૪ અને ૨૧ હેઠળના મૂળભૂત અધિકારોનો ભાગ છે – ઓડિટિંગના કામ માટે અલગ દેખરેખ સંસ્થા અને હાલના કાયદાકીય માળખાને અદ્યતન કરવાનો મુદ્દો જરૂરી છે – તેથી,

ઓડિટિંગ વ્યવસાયને યોગ્ય દેખરેખની જરૂર છે અને આવી દેખરેખ પદ્ધતિની સમયાંતરે પુનઃવિચારણા કરવાની જરૂર છે.

ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯: કલમો ૨૫, ૨૯ – ભારતમાં એમએએફએસ દ્વારા ગેરકાયદેસર કામગીરી – કોર્પોરેટ પડદો ઉઠાવવો – એક્સપર્ટ કમિટીએ તેના અહેવાલમાં નોંધ્યા મુજબ, એમએએફએસ દ્વારા માત્ર દેખાવ ખાતર પાલન કરવામાં આવે છે અને વાસ્તવિક રીતે નહીં, ભારતીય ભાગીદારો સાથે ભાગીદારી ફર્મ્સ રજિસ્ટર્ડ કરાવીને, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયના વ્યવહારોના વાસ્તવિક લાભાર્થીઓ વિદેશી સંસ્થાઓની કંપનીઓ જ રહે છે – જ્યારે કાયદાથી બચવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે ત્યારે કોર્પોરેટ પડદો ઉઠાવવાનો સિદ્ધાંત લાગુ થવો જોઈએ – જાહેર હિતનું રક્ષણ સર્વોચ્ચ મહત્વનું હોવાથી, જો કાયદા દ્વારા લાદવામાં આવેલી જવાબદારીઓમાંથી બચવા માટે કોર્પોરેટ વ્યક્તિત્વનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હોય, તો બાબતોની વાસ્તવિક સ્થિતિ જોવાની જરૂર છે – આ જ સિદ્ધાંત નફાની વહેંચણીની મંજૂરી ન આપવાની અથવા વ્યવસાય માટેની મહત્તમ મર્યાદાનું પાલન કરવાની લાગુ નૈતિકતાના પાલનની દેખરેખ રાખતી વખતે લાગુ થાય છે, જે આઉટસોર્સિંગ માટે સબ કોન્ટ્રેક્ટ્સની તકનીકનો ઉપયોગ કરીને ઉલ્લંઘન કરવામાં આવે છે – જો જગ્યા સમાન હોય, ફોન નંબર/ફેક્સ નંબર સમાન હોય, બ્રાન્ડ નેમ સમાન હોય, નિયંત્રિત કરતી સંસ્થા સમાન હોય, માનવ સંસાધનો સમાન હોય, તો માત્ર ફર્મની અલગ નોંધણી પર સંપૂર્ણ પાલન થાય છે તેવી અપેક્ષા રાખવી

મુશ્કેલ બનશે – સીએ એક્ટની કલમ ૨૫ હેઠળના પ્રતિબંધને નિષ્ફળ બનાવેલ ગણી શકાય.

વહીવટી કાયદો: નિષ્ણાત સંસ્થા – આઇસીએઆઇ – એવો આક્ષેપ કે આઇસીએઆઇના સભ્યો બિન–સભ્યો એવી એમએએફએસને પોતાના નામ આપે છે અને તેમને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીના ક્ષેત્રમાં ગેરકાયદેસર રીતે કામ કરવા સક્ષમ બનાવે છે અને તેમની સાથે ફી તથા નફાની વહેંચણી કરે છે – કોર્ટે ઠેરવેલ કે: એક નિષ્ણાત સંસ્થા હોવાના નાતે, આઇસીએઆઇએ કાયદાનું પાલન કરાવવા માટે આ બાબતની વધુ તપાસ કરવી જોઈએ અને યોગ્ય કાર્યવાહી માટે સંબંધિત સત્તાવાળાઓને અહેવાલ આપવો જોઈએ – જો કે સમિતિએ ઉપલબ્ધ તથ્યોનું વિશ્લેષણ કર્યું અને શોધી કાઢ્યું કે એમએએફએસ નૈતિકતા અને કાયદાનું ઉલ્લંઘન કરવામાં સામેલ હતી, તેણે અતિ–તકનીકી વલણ અપનાવ્યું કે સંપૂર્ણ માહિતીની અનુપલબ્ધતા અને નોંધણીના અભાવે સદર જૂથો તેના શિસ્તબદ્ધ અધિકારક્ષેત્રને આધીન ન હતા – એક અગ્રણી વ્યવસાયિક સંસ્થા તકનીકી બાબતો પર તેની દેખરેખના કાર્યોને મર્યાદિત કરી શકે નહીં અને તમામ સંબંધિત અને આકસ્મિક મુદ્દાઓમાં જઈને વ્યવસાયની નૈતિકતા અને મૂલ્યોને જાળવી રાખવા માટે સક્રિય ભૂમિકા ભજવે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે – આમ, ગુપ્ત ગોઠવણો દ્વારા આરબીઆઇ/એફડીઆઇ પોલિસીઓ અને સીએ એક્ટના ઉલ્લંઘનના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને માત્ર ઈડી દ્વારા જ તપાસ નહીં અને આઇસીએઆઇ દ્વારા વધુ તપાસ જ નહીં પરંતુ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા પણ

તપાસ માટેનો કેસ બને છે – બેનામી વ્યવહારો – ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ – કલમો ૨૫, ૨૯.

અપીલ અને રિટ પિટિશનનો નિકાલ કરતા, કોર્ટે ઠેરવ્યું કે:

૧. એ બાબત અવિવાદિત તથ્ય છે કે ભારત બહારથી નાણાં મોકલવામાં આવેલ છે. નાણાં મોકલવાની બાબત ભાગીદારોને વ્યાજમુક્ત લોન હોવાનો દાવો કરવામાં આવતો હોવા છતાં તેને રોકાણ કહી શકાય. આ રકમ ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મને હસ્તગત કરવા માટે પણ હોઈ શકે છે. ભાગીદારી ફર્મ્સ, ભલે તેમાં ભારતીય ભાગીદારો હોય, જે એક જ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરથી સમાન બ્રાન્ડ નેમ હેઠળ કાર્યરત છે, તેનો વિદેશી સંસ્થા સાથેનો સંબંધ નકારી શકાય નહીં. એફડીઆઈ પોલિસીઓ, ફેમા રેગ્યુલેશન્સ અને સીએ એક્ટનું ઉલ્લંઘન નકારી શકાય તેમ નથી. આમ, બાકી રહેલી કાર્યવાહીમાં યોગ્ય પગલાં લેવા પડશે અથવા યોગ્ય ફોરમ પર શરૂ કરવા પડશે. અત્યાર સુધી હાથ ધરવામાં આવેલી તપાસને તમામ બાબતોમાં સંપૂર્ણ ગણી શકાય નહીં. ઈન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી તપાસ માત્ર ઈન્કમ ટેક્સના આકારણી માટે જ છે. આરઓસી દ્વારા લેવાયેલા પગલાં પણ અહીં ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાને આવરી લેતા નથી. ઈડી દ્વારા કરવામાં આવી રહેલી તપાસ હજી બાકી હોવાનું કહેવાય છે, જો કે કેટલાક વ્યક્તિઓની પૂછપરછ કરવામાં આવી હોવાનું અને દસ્તાવેજો એકત્રિત કરવામાં આવ્યા હોવાનું કહેવાય છે, જે ચકાસણી હેઠળ છે. સદર તપાસ ફેમાના ઉલ્લંઘન સાથે સંબંધિત છે. આઈસીએઆઈએ વિદેશી નાણાં

મોકલવાના સંદર્ભમાં કાર્યવાહી શરૂ કરી છે અને આરબીઆઇ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી કે કેમ તેની પૂછપરછ કરવા માટે આરબીઆઇને પત્ર લખ્યો હોવાનું કહેવાય છે. જો કે, આઇસીએઆઇના જણાવ્યા અનુસાર, તેની તપાસ માત્ર તેની સાથે રજિસ્ટર્ડ સભ્યો દ્વારા કરવામાં આવેલી ગેરવર્તણૂક માટેના સંદર્ભમાં જ હોઈ શકે છે. ભારત બહારથી નાણાં મેળવીને અથવા ભારત બહાર લાઈસન્સ ફી/નેટવર્ક ચાર્જીસ મોકલીને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મ્સ દ્વારા સીએ એક્ટની કલમ ૨૫ ના ઉલ્લંઘનમાં એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયમાં કોઈ કંપની અથવા વિદેશી સંસ્થાની ભાગીદારી મંજૂર રાખવામાં આવેલ છે કે કેમ અને નેટવર્ક ફર્મ્સ દ્વારા સમાન બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ સીએ એક્ટની કલમ ૨૯ હેઠળ નિર્ધારિત પરસ્પરતાના ઉલ્લંઘનમાં છે કે કેમ તે બાબતમાં સંપૂર્ણ માહિતીના અભાવે આઇસીએઆઇ સંપૂર્ણ તપાસ કરી હોવાનો દાવો કરતી નથી. જો સંબંધિત જૂથો દ્વારા માહિતી છુપાવવામાં આવી હોય, તો આઇસીએઆઇએ પ્રતિકૂળ અનુમાન લગાવીને બાબતને તાર્કિક અંત સુધી લઈ જવી જોઈતી હતી. [પેરા ૪૫-૪૬]

૨. એમાં કોઈ શંકા નથી કે, ૨૯/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજનો આઇસીએઆઇના નિષ્ણાતોની સમિતિનો અહેવાલ સામેલ એમએએફએસના નામ વિશિષ્ટ રીતે દર્શાવતો નથી, જૂથો એ, બી, સી, ડી નો ઉલ્લેખ છે. આઇસીએઆઇએ તેની તપાસ અદ્યતન કરવા માટે એક નિષ્ણાત પેનલની રચના કરવી જોઈએ. એક નિષ્ણાત સંસ્થા હોવાના નાતે, તેણે કાયદાનું પાલન કરાવવા

માટે આ બાબતની વધુ તપાસ કરવી જોઈએ અને યોગ્ય કાર્યવાહી માટે સંબંધિત સત્તાવાળાઓને અહેવાલ આપવો જોઈએ. જો કે સમિતિએ ઉપલબ્ધ તથ્યોનું વિશ્લેષણ કર્યું અને શોધી કાઢ્યું કે એમએએફએસ નૈતિકતા અને કાયદાનું ઉલ્લંઘન કરવામાં સામેલ હતી, તેણે અતિ–તકનીકી વલણ અપનાવ્યું કે સંપૂર્ણ માહિતીની અનુપલબ્ધતા અને નોંધણીના અભાવે સદર જૂથો તેના શિસ્તબદ્ધ અધિકારક્ષેત્રને આધીન ન હતા. એક અગ્રણી વ્યવસાયિક સંસ્થા તકનીકી બાબતો પર તેની દેખરેખના કાર્યોને મર્યાદિત કરી શકે નહીં અને તમામ સંબંધિત અને આકસ્મિક મુદ્દાઓમાં જઈને વ્યવસાયની નૈતિકતા અને મૂલ્યોને જાળવી રાખવા માટે સક્રિય ભૂમિકા ભજવે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. આમ, ગુપ્ત ગોઠવણો દ્વારા આરબીઆઇ/એફડીઆઇ પોલિસીઓ અને સીએ એક્ટના ઉલ્લંઘનના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને માત્ર ઈડી દ્વારા જ તપાસ નહીં અને આઇસીએઆઇ દ્વારા વધુ તપાસ જ નહીં પરંતુ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા પણ તપાસ માટેનો કેસ બને છે. [પેરા ૪૭–૪૮]

૩. ઓડિટિંગનો વ્યવસાય અર્થતંત્ર માટે ખૂબ જ મહત્વનો છે. લાયક ઓડિટર્સ દ્વારા ઓડિટ કરાયેલા નાણાકીય નિવેદનો પર કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે અને ઓડિટર્સની નિષ્ફળતાના પરિણામે ભૂતકાળમાં કૌભાંડો થયા છે. ઓડિટિંગ વ્યવસાયને યોગ્ય દેખરેખની જરૂર છે. આવી દેખરેખ પદ્ધતિની સમયાંતરે પુનઃવિચારણા કરવાની જરૂર છે. વર્ષ ૨૦૦૦ માં એનરોન એન્ડરસન કૌભાંડ પછી, યુ.એસ.માં સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટ ઘડવામાં આવ્યો હતો જેમાં

કોર્પોરેટ નેતાઓએ તેમની કંપનીના નાણાકીય બાબતોની સચોટતા પ્રમાણિત કરવી વ્યક્તિગત રીતે જરૂરી છે. જાહેર હિતના ભોગે કોર્પોરેટ વિશ્લેષકોને ફાયદો થતો અટકાવવાના હેતુથી આ એક્ટ ઓડિટ કંપનીઓની કામગીરી માટેના નિયમો પણ નિર્ધારિત કરે છે. ઓડિટ કંપનીઓને એવી કંપનીઓને બિન–ઓડિટ સેવાઓ પૂરી પાડવા પર પણ પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો જેમના ઓડિટ આવા ઓડિટર્સ દ્વારા કરવામાં આવ્યા હતા. પૂરતી દેખરેખ પદ્ધતિનો અભાવ જાહેર હિત અને કાયદાના શાસનનું ઉલ્લંઘન કરવાની ક્ષમતા ધરાવે છે જે અનુચ્છેદો ૧૪ અને ૨૧ હેઠળના મૂળભૂત અધિકારોનો ભાગ છે. ઓડિટર્સની સ્વતંત્રતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે ઓડિટિંગ વ્યવસાયને કન્સલ્ટન્સી વ્યવસાયથી અલગ કરવો જરૂરી છે. એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સને પોતાની જાતને સ્વ–નિયંત્રિત કરવા માટે છોડી શકાય નહીં. [પેરા ૪૯]

૪. કોઈ ચોક્કસ ક્ષેત્રમાં કઈ હદ સુધી વૈશ્વિકીકરણની મંજૂરી આપી શકાય અને કઈ શરતોને આધીન તે આપી શકાય તે મુદ્દા પર નિર્ણય લેવાનું કામ નીતિ ઘડવૈયાઓનું છે. પ્રક્રિયામાં દેશના સમાજ અને અર્થતંત્રમાં સુરક્ષાના ઉપાયો સર્વોચ્ચ મહત્વના છે. આ કોર્ટ નીતિ ઘડતરમાં સામેલ થઈ શકશે નહીં પરંતુ મૂળભૂત અધિકારોના અમલીકરણ માટેના સુરક્ષાના ઉપાયો યોગ્ય રીતે જાળવવામાં આવ્યા છે કે કેમ તે જાણવા માટે નીતિગત માળખાને ચોક્કસપણે જોઈ શકાય છે. હાલના સંદર્ભમાં, સીએ એક્ટ હેઠળના વૈધાનિક માળખા, વર્તમાન એફડીઆઇ પોલિસી અને આરબીઆઇના પરિપત્રોને ધ્યાનમાં લેતા,

પ્રથમ દ્રષ્ટિએ એવું જણાય છે કે વૈધાનિક જોગવાઈઓ અને નીતિગત માળખાનું ઉલ્લંઘન થયું છે જેનો અસરકારક અમલ સુનિશ્ચિત કરવો જ પડશે. કાયદાના ઉદ્દેશ્યને આગળ વધારવાના આશયવાળી વૈધાનિક ર્નિયમનકારી જોગવાઈઓનો અથ પૂર્ણ અમલ કરવો પડશે. કોઈ પણ સ્થાપિત હિત માત્ર દેખાવ ખાતર પાલન દર્શાવીને તેનો ભંગ કરી શકે નહીં. પાલન વાસ્તવિક રીતે હોવું જોઈએ. કાયદો અમલીકરણ કરતી એજન્સીઓ વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ જુએ તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. એક્સપર્ટ કમિટીએ તેના અહેવાલમાં નોંધ્યા મુજબ, એમએએફએસ દ્વારા માત્ર દેખાવ ખાતર પાલન કરવામાં આવે છે અને વાસ્તવિક રીતે નહીં, ભારતીય ભાગીદારો સાથે ભાગીદારી ફર્મ્સ રજિસ્ટર્ડ કરાવીને, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયના વ્યવહારોના વાસ્તવિક લાભાર્થીઓ વિદેશી સંસ્થાઓની કંપનીઓ જ રહે છે. ભાગીદારી ફર્મ્સ માત્ર કાયદાનો અનાદર કરવા માટેનો એક ચહેરો છે. જ્યારે કાયદાથી બચવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે ત્યારે કોર્પોરેટ પડદો ઉઠાવવાનો સિદ્ધાંત લાગુ થવો જોઈએ. આધુનિક ન્યાયશાસ્ત્રની વિસ્તરતી ક્ષિતિજોમાં, તે ચોક્કસપણે સ્વીકાર્ય છે. તેની સીમાઓ અસીમિત છે. આ સિદ્ધાંતની ક્ષિતિજ વિસ્તરી રહી છે. કંપની એક અલગ અસ્તિત્વ હોવા છતાં, કોર્ટે આ નિયમના કેટલાક અપવાદો સ્વીકાર્યા છે. એક અપવાદ એ છે કે જ્યાં કોર્પોરેટ વ્યક્તિત્વનો ઉપયોગ કપટ અથવા અયોગ્ય આચરણ માટે અથવા કાયદાના ઉલ્લંઘન માટે આડશ તરીકે થાય છે. જાહેર હિતનું રક્ષણ સર્વોચ્ચ મહત્વનું હોવાથી, જો કાયદા દ્વારા લાદવામાં

આવેલી જવાબદારીઓમાંથી બચવા માટે કોર્પોરેટ વ્યક્તિત્વનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હોય, તો બાબતોની વાસ્તવિક સ્થિતિ જોવાની જરૂર છે. આ જ સિદ્ધાંત નફાની વહેંચણીની મંજૂરી ન આપવાની અથવા વ્યવસાય માટેની મહત્તમ મર્યાદાનું પાલન કરવાની લાગુ નૈતિકતાના પાલનની દેખરેખ રાખતી વખતે લાગુ થાય છે, જે આઉટસોર્સિંગ માટે સબ કોન્ટ્રેક્ટ્સની તકનીકનો ઉપયોગ કરીને ઉલ્લંઘન કરવામાં આવે છે. જો જગ્યા સમાન હોય, ફોન નંબર/ફેક્સ નંબર સમાન હોય, બ્રાન્ડ નેમ સમાન હોય, નિયંત્રિત કરતી સંસ્થા સમાન હોય, માનવ સંસાધનો સમાન હોય, તો માત્ર ફર્મની અલગ નોંધણી પર સંપૂર્ણ પાલન થાય છે તેવી અપેક્ષા રાખવી મુશ્કેલ બનશે. સીએ એક્ટની કલમ ૨૫ હેઠળના પ્રતિબંધને નિષ્ફળ બનાવેલ ગણી શકાય. કદાચ આ જ કારણે નેટવર્ક ફર્મ્સ સમિતિ દ્વારા માંગવામાં આવેલી માહિતી આપવાનું ટાળતી હતી. ઓડિટિંગના કામ માટે અલગ દેખરેખ સંસ્થા અને હાલના કાયદાકીય માળખાને અદ્યતન કરવાનો મુદ્દો જરૂરી જણાય છે. બીજું પાસું ભાગીદારોને વ્યાજમુક્ત લોનના આડકતરા માર્ગનો ઉપયોગ કરીને, એફડીઆઇ પોલિસીના પ્રતિબંધના ઉલ્લંઘનમાં સીએ ફર્મ્સમાં રોકાણનું છે. એ તથ્ય કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓએ મળેલી ગ્રાન્ટ્સને મહેસૂલી આવક તરીકે ગણી છે અને તે મુજબ ટેક્સ લાદ્યો છે તે એવું ઠેરવવા માટે નિર્ણાયક નથી કે આ પ્રાપ્તિ એવું રોકાણ નથી જે અસ્વીકાર્ય છે. જો રોકાણની મંજૂરી ન હોય, તો ખાસ કરીને જ્યારે ગ્રાન્ટનો ઉપયોગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મને હસ્તગત કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હોય ત્યારે આવા

રોકાણને ક્વોલિટી કંટ્રોલ માટેની ગ્રાન્ટ કહીને કાયદાની નીતિને નિષ્ફળ બનાવી શકાય નહીં. [પેરા ૫૦, ૫૧]

૫. ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ દેખરેખ પદ્ધતિની પુનઃવિચારણા અને પુનર્ગઠનનો અભાવ એક તરફ સમગ્ર રીતે હાલના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી વ્યવસાય પર પ્રતિકૂળ અસર કરી શકે છે અને બીજી તરફ અનિયંત્રિત ઓડિટિંગ સંસ્થાઓ દેશના અર્થતંત્ર પર પ્રતિકૂળ અસર કરી શકે છે. તદુપરાંત, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીનો વ્યવસાય કરતી કંપનીઓની વ્યક્તિગત કે વૈયક્તિક જવાબદારી રહેશે નહીં જે જરૂરી છે. જે વ્યક્તિઓ ચહેરો છે તેઓ બિનમહત્વપૂર્ણ હોઈ શકે છે અને પ્રતિબંધિત પ્રવૃત્તિના વાસ્તવિક માલિકો અથવા લાભાર્થીઓ સજા વગર છટકી શકે છે. સ્ટડી ગ્રુપ અને એક્સપર્ટ ગ્રુપના અહેવાલો દર્શાવે છે કે અમલીકરણ પદ્ધતિ પૂરતી અને અસરકારક નથી. આ પાસાને સરકારના નિષ્ણાતો દ્વારા જોવાની જરૂર છે. તે વિચાર કરી શકે છે કે શું સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટના મોડેલ પર કોર્પોરેટ નેતાઓએ નાણાકીય નિવેદનોની સચોટતા વ્યક્તિગત રીતે પ્રમાણિત કરવી જરૂરી છે. આગળ, કોર્પોરેટ વિશ્લેષકોને હિતોના સંઘર્ષથી ફાયદો થતો કેવી રીતે અટકાવવો, ઓડિટ કંપનીઓને બિન–ઓડિટ સેવાઓ પૂરી પાડતી કેવી રીતે અટકાવવી અને ઓડિટર્સ માટે પ્રોટોકોલ કેવી રીતે નક્કી કરવો. એ બાબત પણ અમારા ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી છે કે રોકાણના જોખમને ઘટાડવા માટે નાણાકીય સંસ્થાઓની વધુ પારદર્શિતા અને જવાબદારી સુનિશ્ચિત કરવા માટે યુએસમાં અન્ય કાયદો 'ડોડ–ફ્રેન્ક વોલ સ્ટ્રીટ રિફોર્મ એન્ડ

કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન એક્ટ, ૨૦૧૦' વિચારણાને પાત્ર છે. તે ફાઈનાન્સિયલ સ્ટેબિલિટી ઓવરસાઈટ કાઉન્સિલ (એફએસઓસી) નામની દેખરેખ સંસ્થાની સ્થાપના કરે છે. [પેરા ૫૨]

૬. તે અનુસાર, નીચે મુજબના નિર્દેશો આપવામાં આવે છે:

(૧) સીએ એક્ટની કલમો ૨૫ અને ૨૯ ના શબ્દો અને ભાવનાનો અમલ કરવા માટેના વૈધાનિક માળખા અને સીએ માટેની વૈધાનિક આચારસંહિતામાં એમએએફએસને યોગ્ય રીતે શિસ્તબદ્ધ અને નિયંત્રિત કરવા માટે પુનઃવિચારણાની જરૂર છે કે કેમ અને કઈ હદ સુધી છે તે પ્રશ્નની તપાસ કરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર ત્રણ સભ્યોની નિષ્ણાતોની સમિતિની રચના કરી શકે છે. સમિતિ યુએસમાં સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટ, ૨૦૦૨ અને ડોડ ફ્રેન્ક વોલ સ્ટ્રીટ રિફોર્મ એન્ડ કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન એક્ટ, ૨૦૧૦ ના મોડેલ પર યોગ્ય કાયદાની અથવા ઓડિટર્સના વ્યવસાયની દેખરેખ માટે અન્ય કોઈ યોગ્ય પદ્ધતિની જરૂરિયાત પર પણ વિચાર કરી શકે છે. કન્સલ્ટન્ટ્સ સાથે ઓડિટર્સના હિતોના સંઘર્ષના કારણે, ઓડિટર્સના વ્યવસાય માટે એક વિશિષ્ટ દેખરેખ સંસ્થાની જરૂર પડી શકે છે કે કેમ તે પ્રશ્નની તપાસ કરવામાં આવી શકે છે. સમિતિ અન્ય કોઈ સામગ્રી ઉપરાંત, ઉપર ઉલ્લેખિત સ્ટડી ગ્રુપ અને એક્સપર્ટ ગ્રુપના અહેવાલોની તપાસ કરી શકે છે. તે ઉપર ઉલ્લેખિત એફડીઆઈ પોલિસી અને ફેમા રેગ્યુલેશન્સની જોગવાઈઓના અસરકારક અમલીકરણ માટેના

પગલાં પર પણ વિચાર કરી શકે છે. તે ઉપાત્મક પગલાં ઓળખી શકે છે જેનો પછી યોગ્ય સત્તાવાળાઓ દ્વારા વિચાર કરવામાં આવી શકે છે. સમિતિ તમામ સંબંધિત પક્ષો પાસેથી સૂચનો માંગી શકે છે. આવી સમિતિની રચના બે મહિનાની અંદર કરવામાં આવી શકે છે. સમિતિનો અહેવાલ ત્યાર પછીના ત્રણ મહિનાની અંદર સબમિટ કરવામાં આવી શકે છે. કેન્દ્ર સરકાર આવા અહેવાલની યોગ્ય વિચારણા કર્યા પછી આગળની કાર્યવાહી કરી શકે છે.

(૨) ઇડી બાકી રહેલી તપાસ ત્રણ મહિનાની અંદર પૂર્ણ કરી શકે છે;

(૩) આઈસીએઆઈ તમામ સંબંધિત મુદ્દાઓની યોગ્ય સ્તરે શક્ય હોય ત્યાં સુધી ત્રણ મહિનાની અંદર વધુ તપાસ કરી શકે છે અને જરૂરી જણાય તેવા આગળના પગલાં લઈ શકે છે. [પેરા ૫૩]

સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિરુદ્ધ ગોટન લાઈમ સ્ટોન ખાનજી ઉદ્યોગ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ. [૨૦૧૬] (૧) એસ.સી.આર. ૨૧૬ : (૨૦૧૬) ૪ એસ.સી.સી. ૪૬૯; સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક વિરુદ્ધ સેલ્વી જે જયલલિતા (૨૦૧૭) ૬ એસ.સી.સી. ૨૬૩ – સંદર્ભ લીધેલ.

<u>કેસ લો રેફરન્સ</u>

[૨૦૧૬] (૧) એસ.સી.આર. ૨૧૬ નો સંદર્ભ પેરા ૫૦ માં લીધેલ છે.

(૨૦૧૭) ૬ એસ.સી.સી. ૨૬૩ નો સંદર્ભ પેરા ૫૦ માં લીધેલ છે.

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસ્ડિક્શન : સિવિલ અપીલ નંબર ૨૪૨૨/૨૦૧૮

બેંગલુરુ મુકામે કર્ણાટક હાઈકોર્ટના રિટ પિટિશન નંબર ૧૭૯૫૯/૨૦૧૨ સાથે ડબલ્યુ પી (સી) નંબર ૯૯૧/૨૦૧૩માં ૦૩/૦૮/૨૦૧૫ ના રોજ ના ચુકાદા અને હુકમમાંથી.

કુમારી પિંકી આનંદ, એએસજી, મુકુલ રોહતગી, સિદ્ધાર્થ લુથરા, સિદ્ધાર્થ સેઠી, વી ગિરી, કપિલ સિબલ, એન ગણપતિ, રામજી શ્રીનિવાસન, રાણા મુખર્જી, વરિષ્ઠ વકીલો. પ્રશાંત ભૂષણ, કુમારી નેહા રાઠી, પ્રણવ સચદેવા, આર એન કરંજવાલા, કુમારી રુબી સિંઘ આહૂજા, વિશાલ ગેહરાના, ઉત્સવ ત્રિવેદી, સાહિલ મોંગા, શુભમ સાયગલ, શ્રીમતી મણિક કરંજવાલા (મેસર્સ કરંજવાલા એન્ડ કો. તરફે), કુણાલ મિમાણી, ધીરજ નાયર, સી મુકુંદ, પંકજ જૈન, કુમારી સ્વાતિ ગુહા મઝુમદાર, એમ બી ઈલક્કુમાનન, મોહમ્મદ ફારિસ, બિજોય કુમાર જૈન, એચ એસ ચાંઢોક, પ્રશાંત મિશ્રા, એસ અર્થવાન, કે જોન, અભય કુમાર, કુમારી આશા ગોપાલન નાયર, રંજીત કુમાર, બલેન્દુ શેખર, કુમારી સ્નિગ્ધા મહેરા, સુમિત ટી, કુમારી કીર્તિ દુઆ, રાજેશ રંજન, શ્રીમતી અનિલ કટિયાર, મુકેશ કુમાર મારોરિયા, કમલ શંકર, અતુલ એન, કુમારી આરતી સિંઘ, પ્રમોદ દયાલ, નિકુંજ દયાલ, કુમારી પાયલ દયાલ, તુષાર ભારદ્વાજ, સોહિલ યાદવ, સિદ્ધાર્થ સિંગલા, કુમારી સ્વીકૃતિ સિંઘાનિયા, આદિત્ય ભટ્ટ, કુમારી સૃષ્ટિ સિંઘ,

ધ્રુવ સૂદ, રિધમ બી, કુમારી ભાર્ગવી, મયંક પાંડે, નીલેશ સિંઘ રાવ, હાજર પક્ષકારો તરફે વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો **ન્યાયમૂર્તિ આદર્શ કુમાર ગોયલ** દ્વારા આપવામાં આવેલ.

૧. રિટ પિટિશન નંબર ૧૭૯૫૯/૨૦૧૨ માં કર્ણાટક હાઈકોર્ટના ૩ જી ઓગસ્ટ, ૨૦૧૫ ના રોજના હુકમ સામે દાખલ કરાયેલ એસએલપી (સિવિલ) નંબર ૧૮૦૮/૨૦૧૬ માં પરવાનગી મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. હાઈકોર્ટ સમક્ષની પિટિશનમાં એમએએફએસ દ્વારા સીએ એક્ટ હેઠળ વ્યવસાયિક આચારસંહિતાના ભંગ બદલ તપાસ શરૂ કરવા માટે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ('સીએ એક્ટ') ની કલમ ૨૧ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે નિર્દેશ આપવાની અને ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઓફ ઈન્ડિયા (આઈસીએઆઈ) દ્વારા તેમને આપવામાં આવેલી પરવાનગી રદ કરવાના સ્વરૂપે શિક્ષાત્મક પગલાં લેવાની પણ માંગ કરવામાં આવી હતી. રિટ પિટિશન (સિવિલ) નંબર ૯૯૧/૨૦૧૩ માં ઉઠાવવામાં આવેલો મુદ્દો સમાન હોવાથી, બંને બાબતો એકસાથે સાંભળવામાં આવી છે. રિટ પિટિશનમાં, અન્ય કેટલાક જોડાયેલા મુદ્દાઓ પણ ઉઠાવવામાં આવ્યા છે જેનો સંદર્ભ યોગ્ય સમયે લેવામાં આવશે.

<u>મુદ્દો</u>

૨. કર્ણાટક હાઈકોર્ટના ચુકાદામાંથી ઉદ્‌ભવતી અપીલ અને આ કોર્ટમાં સીધી દાખલ કરાયેલ રિટ પિટિશનમાં ઉઠાવવામાં આવેલો મુદ્દો એ છે કે: શું એમએએફએસ ભારતમાં અમલમાં રહેલા કાયદાના ઉલ્લંઘનમાં ગુપ્ત રીતે કામ કરી રહી છે, અને સદર કાયદાનો અમલ કરવા માટે કોઈ અસરકારક પગલાં લેવામાં આવી રહ્યા નથી. જો એમ હોય તો, સદર કાયદાનો અમલ કરવા માટે કેવા હુકમો પસાર કરવા જરૂરી છે.

<u>અરજીઓ</u>

૩. ટૂંકમાં, હાઈકોર્ટની રિટ પિટિશનમાં રજૂઆતો આ મુજબ છે: એમએએફએસ ભારતમાં ગેરકાયદેસર રીતે કામ કરી રહી છે અને એકાઉન્ટિંગ, ઓડિટિંગ, બુક કીપિંગ અને ટેક્સેશન સેવાઓ પૂરી પાડી રહી છે. તેઓ ભારતીય સીએ ફર્મ્સની મદદથી ગેરકાયદેસર રીતે કામ કરી રહ્યા છે. આવી સંસ્થાઓની કામગીરી, અન્ય બાબતોની સાથે, કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૨૨૪, સીએ એક્ટની કલમો ૨૫ અને ૨૯, આઈસીએઆઈ દ્વારા નિર્ધારિત આચારસંહિતાનું ઉલ્લંઘન કરે છે. આ વિષય પર આઈસીએઆઈના સ્ટડી ગ્રુપના ૧૫ મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૩ ના રોજના અહેવાલ (જેનો હવે પછી 'સ્ટડી ગ્રુપ રિપોર્ટ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) નો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે. આઈસીએઆઈમાં ઔપચારિક નોંધણી વિના અને કોઈ પણ શિસ્ત અને નિયંત્રણને આધીન થયા વિના ભારતમાં કામ કરવાના એમએએફએસના પ્રયાસોની તપાસ કરવા માટે જુલાઈ, ૧૯૯૪ માં આઈસીએઆઈની કાઉન્સિલ દ્વારા સ્ટડી ગ્રુપની રચના

કરવામાં આવી હતી. આ ઉદારીકરણની નીતિ અને ભારત દ્વારા ગેટ (GATT) પર હસ્તાક્ષર કરવાના પગલે હતું. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્સી સેવાઓ માટે રચાયેલી કોર્પોરેટ સંસ્થાઓનો ઉપયોગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ (સીએ) ની ભગિની ફર્મ્સ માટે વ્યવસાયિક કામ મેળવવાના સાધન તરીકે કરવામાં આવી રહ્યો હતો. આઇસીએઆઇના સભ્યો એમએએફએસને બચવાનો માર્ગ પૂરો પાડવા માટે ડિરેક્ટર્સ, મેનેજર્સ વગેરે તરીકે આવી સંસ્થાઓ સાથે જોડાઈ રહ્યા હતા. સીએ ના કાર્યો જીવંત વ્યક્તિઓ દ્વારા થવા જોઈએ અને નિર્જીવ સંસ્થાઓમાં નહીં.

૪. સ્ટડી ગ્રુપ દ્વારા નોંધવામાં આવેલી સીએ ના વિવિધ વર્ગોની ચિંતાઓ આ મુજબ છે:

"(એ) બિન-સભ્યો સાથે ફીની વહેંચણી;

(બી) ભારતીય ફર્મ્સનું નેટવર્કિંગ અને એકત્રીકરણ;

(સી) જાહેરાતના પાસાની સમીક્ષા કરવાની જરૂરિયાત;

(ડી) અન્ય વ્યાવસાયિકો સાથે બહુ-વિદ્યાશાખાકીય ફર્મ્સ;

(ઈ) મલ્ટી-નેશનલ એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સની વ્યાપારી ઉપસ્થિતિ;

(એફ) એકાઉન્ટન્સી ફર્મ્સ અને એમએસસીમાં રોકાયેલા એમએએફએસ/કોર્પોરેટ્સ વચ્ચેના નામોની સમાનતાની અસર- સુધારણા અને નિયમન માટેનો અવકાશ;

(જી) જ્ઞાન આધાર અને કૌશલ્યોને મજબૂત બનાવવું;

(એચ) ભારતીય સીએ ફર્મ્સ અને ભારતીય સીએ ના આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે વિકાસને સરળ બનાવવો;

(આઇ) સરકાર, કોર્પોરેટ જગત અને નિયમનકારી સંસ્થાઓનો દ્રષ્ટિકોણ અને અભિપ્રાય ઘડવામાં આઇસીએઆઈની ભૂમિકા;

(જે) સંયુક્ત ઓડિટ પદ્ધતિની શરૂઆત;

(કે) ભારતમાં અથવા વિદેશમાં પ્રેક્ટિસ કરતા સીએ સિવાયની કોઈપણ વ્યક્તિ સાથે ભાગીદારીને પ્રોત્સાહન આપવાના હેતુ માટે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯ *fire* ની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ I ના ખંડ (૪) હેઠળ લાયકાતોની માન્યતા;

(એલ) આંતરિક ઓડિટનો તેમાં સમાવેશ કરવા માટે સામેલ વ્યાપક જાહેર હિતને ધ્યાનમાં રાખીને વિશિષ્ટ ક્ષેત્રોની વિભાવનાની સમીક્ષા કરવી;

(એમ) ચોક્કસ નાણાકીય સંસ્થાઓ/સરકારી એજન્સીઓ દ્વારા નિર્ધારિત શરતો કે જેઓ તેમના દેવાદારો માટે ઓડિટર્સ/કનકરન્ટ ઓડિટર્સ/કન્સલ્ટન્ટ્સ તરીકે પસંદગીની થોડી ફર્મ્સની નિમણૂક કરવાનો આગ્રહ રાખે છે."

૫. સ્ટડી ગ્રુપ એ વિચાર કર્યો કે શું ધ્યેય નૈતિકતા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાનો હોવો જોઈએ કે વ્યવસાયના વિકાસ પર, જેમાં નૈતિકતાની સંહિતા માર્ગદર્શક બિંદુઓ હોય અને અવરોધો નહીં. આગળના મુદ્દાઓ એ હતા કે નિયમનકારી વ્યવસ્થા કેવી હોવી જોઈએ; શું ભારતીય સીએ ને લાભ આપવા માટે નેટવર્કિંગની મંજૂરી આપી શકાય; શું એમએએફએસ એ તેમની માલિકી, જવાબદાર વ્યક્તિઓ અને અન્ય નાણાકીય વિગતો વિશે વિગતો રજૂ કરવી જરૂરી હોઈ શકે છે. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે સીએ એક્ટની પ્રથમ અનુસૂચિ હેઠળની નૈતિકતાની સંહિતા આઇસીએઆઇના સભ્યો સિવાયની વ્યક્તિઓ સાથે ફીની વહેંચણી પર પ્રતિબંધ મૂકે છે. આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગીઓને સહાય/સલાહ મેળવવા માટેનો માત્ર ખર્ચ જ આપી શકાય છે. આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગીઓ ધરાવતી ભારતીય ફર્મ્સ (આઇએફઆઇએ) એ ઓડિટ પ્રક્રિયાઓ, ગુણવત્તાના ધોરણો વગેરેના સંદર્ભમાં બેંચ માર્કનું પાલન કરવું જરૂરી હોઈ શકે છે. નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા અને વાસ્તવિક નિયંત્રણ ભારતીય ફર્મ્સ પાસે હોવું જોઈએ. દરેક ભાગીદાર દીઠ ઓડિટની સંખ્યા નક્કી થવી જોઈએ. આઇસીએઆઇના સભ્ય ન હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિ સાથે જોડાણનો ઉલ્લેખ

કરવો એ જાહેરાત સમાન હોઈ શકે છે જે સ્વીકાર્ય ન હતું. જો સંસ્થાઓ આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ હોય તો તેની મંજૂરી આપી શકાય છે. એવું પણ સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે યોગ્ય સુરક્ષા ઉપાયો સાથે સંકલિત સેવા આપવા માટે બહુ-વિદ્યાશાખાકીય ફર્મ્સની વિભાવના શોધવી જરૂરી હતી. જ્ઞાન વધારવા માટેના પગલાં પણ સૂચવવામાં આવ્યા હતા. જો કે, એવું સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે એમએએફએસની વ્યાપારી ઉપસ્થિતિને વાસ્તવિક રીતે કે કાયદાકીય રીતે મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. યુએસએમાં સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટ, ૨૦૦૨ નો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો જેમાં ઓડિટ રિપોર્ટ તૈયાર કરતી વિદેશી પબ્લિક એકાઉન્ટિંગ ફર્મને પબ્લિક કંપની એકાઉન્ટિંગ ઓવરસાઇટ બોર્ડ અને સિક્યોરિટીઝ એન્ડ એક્સચેન્જ કમિશનને જવાબદાર બનાવવામાં આવી છે. આમ, આઇસીએઆઇ સાથે નોંધણી વિના એમએએફએસને મંજૂરી આપી શકાય નહીં. બિન-ભારતીય સીએ એ કોઈપણ ભારતીય સંસ્થાના કોઈ પણ નાણાકીય નિવેદનને પ્રમાણિત કરવું જોઈએ નહીં. સહયોગીઓ દ્વારા ઓડિટ સેવાઓ પૂરી પાડવાનો એમએએફએસનો દાવો એ ભારતીય એકાઉન્ટન્સી ફર્મ્સ માટે જરૂરી પરસ્પરતા વિના ભારતમાં પરોક્ષ પ્રવેશ સમાન છે. એવું સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે જ્યાં એમએએફએસ ભારતીય સીએ સાથે જોડાય છે ત્યાં પણ અન્ય સેવાઓની જેમ સમાન બ્રાન્ડની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. એમએએફએસ જેવા જ નામનો ઉપયોગ એ બ્રાન્ડ બિલ્ડિંગની કવાયત હતી જે એવી છાપ આપતી હતી કે ભારતીય સીએ ફર્મ સ્વતંત્ર નથી. ઓળખનું અલગીકરણ અનિવાર્ય હતું.

વૈધાનિક વિઝિટિંગ કાર્ડ્સ વગેરેના ઉપયોગમાં ઓળખનું અલગીકરણ પ્રદર્શિત થવું જોઈએ. મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્સી સેવાઓના સામૂહિક લેબલ હેઠળ, સીએ સેવાઓની મંજૂરી આપી શકાય નહીં કારણ કે ઓડિટર્સ માટેની નૈતિકતાની સંહિતા આ રીતે લાગુ કરી શકાતી નથી. ઓડિટ બિન–વ્યાવસાયિક રીતે થઈ શકે નહીં. જાહેરાત અને પ્રચાર વ્યવસાયના હેતુ માટે હાનિકારક હતા જેથી વપરાશકર્તા માત્ર સેવાઓની વાસ્તવિક કિંમત પર જ આધાર રાખે. વધુમાં એ નોંધવામાં આવ્યું છે કે જો કે સીએ ને સંસ્થાના સભ્ય સિવાય અન્ય કોઈની સાથે ફી અથવા નફાની વહેંચણી કરવાની મંજૂરી નથી, તેમ છતાં કેટલાક સભ્યો તેમના નામ એમએએફએસને આપી રહ્યા છે જેઓ બિન–સભ્યો છે અને તેમને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીના ક્ષેત્રમાં ગેરકાયદેસર રીતે કામ કરવા સક્ષમ બનાવે છે અને તેમની સાથે ફી તથા નફાની વહેંચણી કરે છે. સીએ એક્ટની કલમ ૨૯ મુજબ જે દેશોના એમએએફએસ છે તે દેશોમાં ભારતીય સીએ ને પરસ્પર સમાન તક પૂરી પાડવામાં આવી નથી.

૬. 'સત્યમ કૌભાંડ' ને પગલે આઈ.સી.એ.આઈ.ની નિષ્ણાત સમિતિ (ટૂંકમાં નિષ્ણાત સમિતિનો અહેવાલ) દ્વારા સબમિટ કરવામાં આવેલ ભારતમાં એમ.એ.એફ.ની કામગીરી અંગેના તારીખ ૨૯/૦૭/૨૦૧૧ ના અહેવાલ અને આચારસંહિતા નક્કી કરતા આઈ.સી.એ.આઈ. ના નિર્ણયોનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. નિષ્ણાત સમિતિના અહેવાલમાં નોંધવામાં આવ્યું છે કે એમ.એ.એફ. એવી સેવાઓ પ્રદાન કરી રહ્યા છે જે સીએ એક્ટની કલમ ૨(૨)

મુજબ સીએ દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવે છે, જેમ કે એકાઉન્ટન્સી, ઓડિટિંગ, એકાઉન્ટિંગ પ્રક્રિયાની બાબતો અંગેની વ્યાવસાયિક સેવાઓ, નાણાકીય તથ્યો અથવા ડેટાની રજૂઆત અથવા પ્રમાણપત્ર. એમ.એ.એફ. એ કોર્પોરેટ્સ/કાનૂની વ્યક્તિઓ છે. તેઓ આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ નેમ હેઠળ વ્યાવસાયિક કામ મેળવવા પ્રયાસ કરે છે. તેઓએ સમાન બ્રાન્ડ નેમ સાથે આઈ.સી.એ.આઈ. માં ભારતીય સીએ ફર્મ્સની નોંધણી કરાવી છે જે તેમનો અભિન્ન ભાગ છે. તેમની જવાબદારી માટે કોઈ નિયમનકારી વ્યવસ્થા નથી. આમ, સીએ એક્ટની કલમ ૨૯ હેઠળ પરસ્પરતાનો સિદ્ધાંત, કોર્પોરેટ્સને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી પ્રેક્ટિસ કરવાથી પ્રતિબંધિત કરતી કલમ ૨૫ અને જાહેરાત તથા ફીની વહેંચણી પર પ્રતિબંધ મૂકતી આચારસંહિતાનો ભંગ થાય છે. એમ.એ.એફ. એકાઉન્ટિંગ, ઓડિટિંગ, બુક કીપિંગ, ટેક્સેશન અને કાનૂની સેવાઓના ક્ષેત્રમાં એફ.ડી.આઈ. નીતિનું પણ ઉલ્લંઘન કરે છે. સદર અહેવાલનો વિગતવાર ઉલ્લેખ ચુકાદાના પછીના ભાગમાં કરવામાં આવશે.

૭. હાઈકોર્ટ સમક્ષ ફાઈલ કરાયેલા સ્ટેટસ રિપોર્ટના સ્વરૂપમાં આઈ.સી.એ.આઈ. નું વલણ એવું છે કે કથિત ઉલ્લંઘનોના સંદર્ભમાં તારીખ ૨૯/૦૭/૨૦૧૧ ના નિષ્ણાત સમિતિના અહેવાલને અનુસરીને હાઈ પાવર્ડ કમિટી દ્વારા ૧૭૧ માંથી ૧૬૧ ફર્મ્સની તપાસ કરવામાં આવી હતી અને કેટલાક કેસો આગળની કાર્યવાહી માટે ડાયરેક્ટર (ડિસિપ્લિન) ને મોકલવામાં આવ્યા

હતા. બાકીની ૧૦ ફર્મ્સની તપાસ કરવાની પ્રક્રિયા ચાલુ હતી. આમ, આઈ.સી.એ.આઈ. એ તેના ભાગની કાર્યવાહી ઓલરેડી શરૂ કરી દીધી છે.

૮. હાઈકોર્ટે અવલોકન કર્યું કે આઈ.સી.એ.આઈ. ના વલણને ધ્યાનમાં લેતા, કોઈ આગળની કાર્યવાહી જરૂરી ન હતી અને રિટ અરજીનો નિકાલ કર્યો.

૯. આ કોર્ટમાં સીધી ફાઈલ કરાયેલી રિટ અરજીમાં, ઉપર નોંધવામાં આવેલી રજૂઆતો ઉપરાંત, એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે પ્રાઈસવોટરહાઉસકુપર્સ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ (PwCPL) અને ભારતમાં કાર્યરત તેમની નેટવર્ક ઓડિટ ફર્મ્સ, અન્ય ઉલ્લંઘનો ઉપરાંત, ફોરેન ડાયરેક્ટ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ (એફ.ડી.આઈ.) નીતિ, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા એક્ટ (આર.બી.આઈ.)/ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ એક્ટ (ફેમા) ના ઉલ્લંઘનમાં સંડોવાયેલી છે જેની તપાસ જરૂરી છે. PwCPL ના બ્રાન્ડ નેમ હેઠળ કાર્યરત ફર્મ્સને કાયદા અને લાગુ નીતિઓના ઉલ્લંઘનમાં વિદેશમાંથી મોટી રકમ મળી હતી પરંતુ સંબંધિત સત્તાવાળાઓ યોગ્ય પગલાં લેવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. મેસર્સ પ્રાઈસ વોટર હાઉસ, બેંગલોર એ તત્કાલીન સત્યમ કોમ્પ્યુટર સર્વિસીસ લિમિટેડ (સત્યમ) ના આઠ વર્ષથી વધુ સમય માટે ઓડિટર હતા પરંતુ તેઓ સૌથી મોટા એકાઉન્ટિંગ કૌભાંડને શોધી કાઢવામાં નિષ્ફળ રહ્યા જે જાન્યુઆરી, ૨૦૦૯ માં તેના ચેરમેનની કબૂલાત પર જ પ્રકાશમાં આવ્યું હતું. સદર કૌભાંડે અન્ય પ્રતિબંધો ઉપરાંત યુ.એસ. રેગ્યુલેટર્સ તરફથી ૭.૫ મિલિયન યુ.એસ. ડોલર (આશરે રૂપિયા ૩૮ કરોડ) નો દંડ આકર્ષ્યો હતો. સબસિડી, નિકાસ

પ્રોત્સાહનો, ગ્રાન્ટ્સ, સરકારી મહેસૂલ અને ટેક્સના હિસ્સા, પી.પી.પી. (પબ્લિક પ્રાઈવેટ પાર્ટનરશિપ) કોન્ટ્રાક્ટ્સમાં ખર્ચ અને નફાની વહેંચણી વગેરેની ચુકવણીની બાબતમાં ઓડિટર્સ દ્વારા પ્રમાણપત્રનું ખૂબ મહત્વ હોવાથી, આવા પ્રમાણપત્રમાં રોકાયેલા વ્યાવસાયિકોની દેખરેખ દેશના કાયદા અનુસાર હોવી જોઈએ. તદનુસાર, અરજદાર દ્વારા તારીખ ૦૧/૦૭/૨૦૧૩ ના પત્ર દ્વારા તપાસની માગણી કરવામાં આવી હોવા છતાં, કોઈ સંતોષકારક તપાસ કરવામાં આવી નથી.

૧૦. PwCPL એ એક એવી બ્રાન્ડ છે કે જેના હેઠળ પ્રાઇસવોટરહાઉસકુપર્સ ઇન્ટરનેશનલ લિમિટેડ, યુ.કે. (PwCIL), જે એક ઈંગ્લિશ પ્રાઈવેટ કંપની છે, તેની સભ્ય ફર્મ્સ ઓડિટ, ટેક્સ અને એડવાઈઝરી સેવાઓના સંદર્ભમાં વ્યાવસાયિક સેવાઓ પ્રદાન કરે છે. 'PwC ઇન્ડિયા' ફર્મ્સ એ PwCIL ની નેટવર્ક સભ્ય ફર્મ્સ છે. ત્યાં ૧૦ ઓડિટ ફર્મ્સ છે એટલે કે પ્રાઇસ વોટર હાઉસ (PW), લવલોક એન્ડ લેવિસ (LL), પ્રાઇસ વોટર હાઉસ બેંગલોર, પ્રાઇસ વોટર હાઉસ એન્ડ કો. બેંગલોર, પ્રાઇસ વોટર હાઉસ એન્ડ કો. કોલકાતા, પ્રાઇસ વોટર હાઉસ દિલ્હી, પ્રાઇસ વોટર હાઉસ એન્ડ કો. દિલ્હી, પ્રાઇસ વોટર હાઉસ એન્ડ કો. ચેન્નઈ, દલાલ એન્ડ શાહ મુંબઈ અને દલાલ એન્ડ શાહ અમદાવાદ, આ ઉપરાંત એક પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપની, એટલે કે PwCPL છે, જેઓ સામૂહિક રીતે "PwC ઇન્ડિયા" ફર્મ્સ તરીકે ઉલ્લેખિત છે અને જે દિલ્હી સહિત વિવિધ મેટ્રો શહેરોમાંથી કાર્ય કરે છે. તેમના ક્લાયન્ટ્સમાં સરકારી

વિભાગો, જાહેર ક્ષેત્રના સંગઠનો, મંત્રાલયોનો સમાવેશ થાય છે જેના માટે તેમને મોટી ચૂકવણી કરવામાં આવે છે. તેઓ વૈધાનિક અનુપાલનના ઓડિટિંગ/પ્રમાણપત્રના કામમાં રોકાયેલા છે. તેઓએ ફોરેન ડાયરેક્ટ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ (એફ.ડી.આઈ.) નીતિ, આર.બી.આઈ. ના માસ્ટર સર્ક્યુલર્સ, ફેમા એક્ટ અને નિયમોનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે. ફેમા એક્ટની કલમ ૪૭(૨)(એચ) હેઠળ તારીખ ૩ મે, ૨૦૦૦ ના જાહેરનામા અનુસાર, ભારતની બહાર રહેતી કોઈ પણ વ્યક્તિ આર.બી.આઈ. ની પરવાનગી વિના ભારતમાં કોઈ ફર્મ અથવા પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્ન અથવા વ્યક્તિઓના મંડળની મૂડીમાં ફાળાના સ્વરૂપે રોકાણ કરી શકે નહીં. સદર જોગવાઈના ઉલ્લંઘનમાં, PwC ઇન્ડિયાની સંસ્થાઓને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૦-૨૦૧૧ માં રૂપિયા ૨૪૦ કરોડ મળ્યા હતા. PwC ઈન્ડિયાના ચેરમેને ગ્લોબલ નેટવર્ક તરફથી ફંડ મળ્યાની પુષ્ટિ કરી હતી. માર્ચ, ૨૦૧૦ ના રોજ પૂરા થયેલા નાણાકીય વર્ષમાં રૂપિયા ૨૨.૯૦ કરોડની પ્રાપ્તિ PwCPL ના બેલેન્સ શીટ અને નફા-નુકસાનના ખાતામાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. રૂપિયા ૭.૯૭ કરોડની પ્રાપ્તિ દલાલ એન્ડ શાહ, મુંબઈના બેલેન્સ શીટ અને નફા-નુકસાનના ખાતામાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. આ સિવાય, આશરે રૂપિયા ૨૧૦ કરોડ PwCPL, પ્રાઈસ વોટર હાઉસ (PW) અને લવલોક એન્ડ લેવિસ (LL) દ્વારા મેળવવામાં આવ્યા હતા. જો કે, કાયદાના ઉલ્લંઘનમાં આ રકમ મેળવવા બદલ કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. આર.બી.આઈ. ની માર્ગદર્શિકા, ફેમા નીતિ અને આઈ.સી.એ.આઈ. ના નિયમોના ઉલ્લંઘનમાં અન્ય

ઓડિટ ફર્મ, દલાલ એન્ડ શાહ, મુંબઈને આડકતરા માર્ગે હસ્તગત કરવા માટે પ્રાઇસ વોટર હાઉસ એન્ડ કંપની, કોલકાતા દ્વારા રૂપિયા ૪૧ કરોડ મેળવવામાં આવ્યા હતા, જે તેના ચાર ભાગીદારોને વ્યાજમુક્ત લોન આપીને તેમને સદર રકમ દલાલ એન્ડ શાહ, મુંબઈમાં રોકાણ કરવા સક્ષમ બનાવવા માટે આપવામાં આવી હતી.

૧૧. કંપનીઝ એક્ટનું પણ ઉલ્લંઘન થયું છે. અન્ય સભ્ય ફર્મ્સના લાભ માટે PwC ની ત્રણ ફર્મ્સ દ્વારા ઇન્સ્યોરન્સ પ્રીમિયમ ચૂકવવામાં આવ્યું છે જે ગેરકાયદેસર છે. PwC ઇન્ડિયાની સભ્ય ફર્મ, લવલોક એન્ડ લેવિસ (LL), તેના ઓડિટ રિપોર્ટમાં એન.પી.એ. (NPAs) ના ઊંચા સ્તરને દર્શાવવામાં નિષ્ફળ રહી, જેના પરિણામે ગ્લોબલ ટ્રસ્ટ બેંક (GTB) ને ૨૦૦૪ માં ઓરિએન્ટલ બેંક ઓફ કોમર્સ સાથે મર્જ થવાની ફરજ પડી હતી. આવું GTB ની સંચિત ખોટને કારણે થયું હતું. સિરિયસ ફ્રોડ ઇન્વેસ્ટિગેશન ઓફિસ (SFIO) દ્વારા LL શેરના ભાવમાં હેરાફેરી કરવા અને હિસાબોના ખોટા દસ્તાવેજો બનાવવા માટે પણ દોષિત સાબિત થઈ હતી. PwC ભારત બહાર એકાઉન્ટિંગ કૌભાંડો માટે દોષિત સાબિત થયેલ છે.

૧૨. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કર્યા પછી, અરજી સૂચવે છે કે અસરકારક શાસન સુનિશ્ચિત કરવા અને જાહેર તિજોરીને થતા મહેસૂલના સંભવિત નુકસાનને ટાળવા માટે હિસાબોના ખોટા દસ્તાવેજો બનાવવાને બિન-જામીનપાત્ર ગુનો બનાવવો જોઈએ. ઓડિટર્સ માટે એક સ્વતંત્ર નિયમનકારની નિમણૂક કરવી

જોઈએ. PwCPL અને PwC ના બ્રાન્ડ નેમની વહેંચણી કરતી ભારતમાં કાર્યરત તેમની નેટવર્ક ઓડિટ ફર્મ્સ સામેના ઉપરોક્ત આરોપોની તપાસ માટે અરજ કરવામાં આવેલ છે.

૧૩. ટૂંકમાં, અરજદારોનો કેસ છે:

(૧) એમ.એ.એફ. સીએ એક્ટની કલમો ૨૫ અને ૨૯ ની જોગવાઈઓ, આઈ.સી.એ.આઈ. દ્વારા નક્કી કરાયેલ આચારસંહિતા, કંપનીઝ એક્ટ, તારીખ ૧૫/૦૯/૨૦૦૩ ના આઈ.સી.એ.આઈ. ના સ્ટડી ગ્રુપના અહેવાલમાં અને તારીખ ૨૯/૦૭/૨૦૧૧ ના આઈ.સી.એ.આઈ. ના નિષ્ણાત સમિતિના અહેવાલમાં હાઈલાઈટ કરાયેલ એફ.ડી.આઈ. નીતિનું ઉલ્લંઘન કરે છે. સદર અહેવાલોમાં નોંધ્યા મુજબ હાલના નિયમનકારી માળખામાં રહેલી ખામીઓ અને એમ.એ.એફ. ની કામગીરીના કારણે ઉભા થતા પડકારોને પૂરા કરવા માટે નિયમનકારી માળખાની પુનઃસમીક્ષા કરવાની જરૂર હતી. એક અલગ દેખરેખ સંસ્થા સાથે ઓડિટ કાર્યોને અલગ કરવાની જરૂર હતી.

(૨) PwC સર્વિસીસ BV, નેધરલેન્ડ્સે કાયદાના ઉલ્લંઘનમાં, દલાલ એન્ડ શાહ, મુંબઈ કે જે એક ઓડિટ ફર્મ છે તેને આડકતરા માર્ગે હસ્તગત કરવા માટે PwC, કોલકાતા દ્વારા રૂપિયા ૪૧.૪૨ કરોડનું રોકાણ તેના ભાગીદારોને વ્યાજમુક્ત લોન આપીને કર્યું હતું જેથી તેઓ

સદર રકમ દલાલ એન્ડ શાહ, મુંબઈ સાથે રોકાણ કરી શકે. આ ધ બેનામી ટ્રાન્ઝેક્શન્સ (પ્રોહિબિશન) એક્ટ હેઠળ સ્પષ્ટ ગુનો છે. આ ફેમા, ધ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ અને આર.બી.આઈ. ના માસ્ટર સર્ક્યુલર્સ હેઠળ પણ ગુનો છે.

(૩) PwC સર્વિસીસ, BV નેધરલેન્ડ્સે 'કૌશલ્ય વધારવા' માટે ભારતમાં વિવિધ PwC સંસ્થાઓને રૂપિયા ૨૪૦ કરોડ મોકલ્યા હતા. સદર રકમ પર ઇન્કમ ટેક્સની ચુકવણી કરવાથી આ નાણાં મોકલવાનું કાયદેસર બનતું નથી. નાણાં મોકલવાનું દર્શાવે છે કે વિદેશી કંપની ભારતીય ફર્મ્સ પર નિયંત્રણ ધરાવે છે અને આ રીતે ભારતમાં આડકતરી રીતે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીનો વ્યવસાય ચલાવે છે અને સદર રકમ પર વળતર પણ મેળવે છે.

(૪) કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ના ઉલ્લંઘનમાં ભારતમાં PwC ફર્મ્સ દ્વારા રૂપિયા ૨૮૦ કરોડની પોલિસી માટેના ઇન્સ્યોરન્સ પ્રીમિયમના સંદર્ભમાં હિસાબોના ખોટા દસ્તાવેજો બનાવવામાં આવ્યા છે.

(૫) સત્યમ કૌભાંડ, ગ્લોબલ ટ્રસ્ટ બેંક (GTB) અને યુ.બી. ગ્રુપ (કિંગફિશર એરલાઇન્સ) ની નિષ્ફળતા દ્વારા થયેલા ઉલ્લંઘનો માટે PwC જવાબદાર છે જેના માટે પગલાં લેવાવા જોઈએ.

(ઙ) SFIO અને CBI એ PwC ને દોષિત ઠેરવેલ છે. તેમ છતાં, PwC ફર્મ્સ સામે પ્રોસિક્યુશન ચલાવવામાં આવ્યું નથી અને તેમને સરકારી કોન્ટ્રાક્ટ આપવામાં આવ્યા છે જેમ કે જી.એસ.ટી. નેટવર્ક માટે જી.એસ.ટી. સુવિધા પ્રોવાઇડર, કોચીને દક્ષિણ ભારતના ઔદ્યોગિક કોરિડોર સાથે જોડવા માટે માસ્ટર પ્લાન તૈયાર કરવા માટે કેરળ સરકાર દ્વારા કન્સલ્ટન્સી કોન્ટ્રાક્ટ.

૧૪. ઉપરોક્ત આધાર પર અરજદારોની અરજો છે કે:

(એ) આઈ.સી.એ.આઈ. એ ૨૦૧૧ ના તેમના પોતાના અહેવાલના સંદર્ભમાં આ ફર્મ્સની નોંધણી રદ કરવા માટે તાત્કાલિક પગલાં લેવા જોઈએ જેનો તેઓએ પોતે સ્વીકાર કર્યો હતો.

(બી) આ ઓડિટ ફર્મ્સ સામે ધ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧ pwd ૯૪૯ હેઠળના ગુનાઓ માટે પ્રોસિક્યુશન ચલાવવું જોઈએ.

(સી) ઈ.ડી. દ્વારા રૂપિયા ૨૪૦ કરોડ અને રૂપિયા ૪૨ કરોડની ચુકવણી અંગે ફેમા, ૧૯૯૯ હેઠળ PwC ફર્મ્સ સામે પ્રોસિક્યુશન ચલાવવું જોઈએ.

(ડી) PwC કોલકાતા ફર્મ અને ભાગીદારો સામે ધ બેનામી ટ્રાન્ઝેક્શન્સ (પ્રોહિબિશન) એક્ટ હેઠળ પ્રોસિક્યુશન ચલાવવાની જરૂર છે.

(ઇ) હિસાબોના ખોટા દસ્તાવેજો બનાવવા અને રૂપિયા ૨૮૦ કરોડની ઇન્સ્યોરન્સ પોલિસીના ખોટા હિસાબના સંદર્ભમાં આઇ.સી.એ.આઇ. અને મિનિસ્ટ્રી ઓફ કોર્પોરેટ અફેર્સના ભાગે તપાસ અને કાર્યવાહી જેનો ઉપયોગ PwC બેંગલોર દ્વારા કોઈ પ્રીમિયમ ચૂકવ્યા વિના કરવામાં આવ્યો હતો.

(એફ) રૂપિયા ૨૪૦ કરોડની પ્રાપ્તિની સી.બી.આઈ. તપાસ જેથી આવી પ્રાપ્તિનો વાસ્તવિક હેતુ જાણી શકાય અને જરૂરી કાર્યવાહી થઈ શકે.

<u>હાઇ પાવર્ડ કમિટી નિષ્ણાત સમિતિનો અહેવાલ તારીખ ૨૯/૦૭/૨૦૧૧</u>

૧૫. ભારતમાં મલ્ટીનેશનલ નેટવર્ક એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સ (MAFs) ની કામગીરી અંગેના તારીખ ૨૯/૦ 近 行 ૧૧ ના તેના અહેવાલમાં, આઈ.સી.એ.આઈ. દ્વારા ગઠિત નિષ્ણાત જૂથે ભારતમાં એમ.એ.એફ. ની કામગીરી સંબંધિત મુદ્દાઓની તપાસ કરી હતી. સત્યમના ચેરમેનના નિવેદન દ્વારા બહાર આવેલા મોટા પાયાના કોર્પોરેટ ફ્રોડના સંદર્ભમાં આ જૂથની રચના કરવામાં આવી હતી. આઈ.સી.એ.આઈ. એ એમ.એ.એફ. ની અનિચ્છનીય પ્રવૃત્તિઓ/કામગીરી પર અંકુશ લાવવાની માગણી કરી હતી. મંત્રાલયે મુદ્દાઓ ઓળખવા માટે આઈ.સી.એ.આઈ. ના પ્રતિનિધિઓ સાથે બેઠક યોજી હતી. ત્યારબાદ, આઈ.સી.એ.આઈ. ની હાઇ પાવર્ડ કમિટી દ્વારા નીચેના મુદ્દાઓ નિષ્ણાત સમિતિને મોકલવામાં આવ્યા હતા:

"(એ) જે રીતે કેટલીક ભારતીય સીએ ફર્મ્સ જનતા સમક્ષ રજૂ કરે છે કે તેઓ વાસ્તવમાં ભારતમાં એમ.એ.એફ. છે, જે રીતે અસાઇનમેન્ટ્સ ફાળવવામાં આવે છે, સાંઠગાંઠ/જોડાણનું નિર્ધારિણ. કેટલીક ભારતીય સીએ ફર્મ્સના પ્રતિનિધિઓ બે વિઝિટિંગ કાર્ડ ધરાવે છે, એક ભારતીય સીએ ફર્મનું અને બીજું બહુરાષ્ટ્રીય સંસ્થાનું. તેઓ બહુરાષ્ટ્રીય સંસ્થાનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે અને ભારતીય સીએ ફર્મ માટે કામ મેળવવા પ્રયાસ કરે છે.

(બી) ઓડિટર દ્વારા તેના અહેવાલમાં ઉપયોગમાં લેવાયેલ નામ – મૂળભૂત પ્રશ્ન એ હતો કે શું મેસર્સ સત્યમના ઓડિટર્સે ઓડિટ રિપોર્ટમાં તેમની ફર્મનું નામ સાચું દર્શાવ્યું હતું.

(સી) આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ નેમના ઉપયોગ માટે ચૂકવવાપાત્ર શરતો અને ખર્ચ – કોઈ પણ આંતરરાષ્ટ્રીય ફર્મ તેના નામનો ઉપયોગ દરેક વ્યક્તિને કરવા દેશે નહીં. પ્રશ્ન એ છે કે અવેજ શું છે, શું તે ફી અથવા નફાની ટકાવારી તરીકે નક્કી થાય છે અને શું તે ધ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯, તેના હેઠળ ઘડાયેલા નિયમો, આચારસંહિતા અને નૈતિકતાના માળખાની અંદર છે.

(ડી) વિદેશી જોડાણ ધરાવતી ભારતીય સીએ ફર્મ્સને મળતા વધારાના લાભોનું સ્વરૂપ.

(ઇ) એમ.એ.એફ. એ ભારતમાં કેવી રીતે પગપેસારો કર્યો – ઘણા સમય પહેલા આર.બી.આઇ. સાથેની બેઠકમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે એમ.એ.એફ. પ્રતિનિધિ કચેરીઓ સ્થાપવા માટે ભારતમાં પ્રવેશ્યા હતા. તેમને ભારતમાં કામ કરવાની પરવાનગી આપતી વખતે નક્કી કરાયેલી શરતો અંગે કોઈ દસ્તાવેજો ઉપલબ્ધ નથી. જો કે, આર.બી.આઇ. એ તેના તારીખ ૨૩/૦૩/૨૦૦૪ ના પત્ર નંબર Ref.DBS.ARS.No.૭૪૪/૦૮:૯૧:૦૦૮ (ICAI)/ ૨૦03-૨૦૦૪ દ્વારા અન્ય બાબતોની સાથે ઉલ્લેખ કર્યો છે કે "આર.બી.આઇ. એ વર્તમાન એક્સચેન્જ કંટ્રોલ રેગ્યુલેશન્સ હેઠળ કોઈ પણ વિદેશી ઓડિટ ફર્મને ભારતમાં ઓફિસ સ્થાપવા અથવા કોઈ પ્રવૃત્તિ ચલાવવાની પરવાનગી આપી નથી."

(એફ) સરકાર દ્વારા મૂળરૂપે આપવામાં આવેલી પરવાનગીનું ઉલ્લંઘન – આ ફર્મ્સને ભારતમાં પ્રવેશવા માટે મૂળ શું પરવાનગી આપવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ શું તેઓ તે પરવાનગીની શરતોનું પાલન કરી રહ્યા છે? જો ઉલ્લંઘન જણાશે તો સરકાર/એફ.આઇ.પી.બી. (FIPB) સમક્ષ લાવવામાં આવશે – સરકાર અથવા એફ.આઇ.પી.બી. નો સંપર્ક કરવા માટે, આઇ.સી.એ.આઇ. પાસે આપેલી પરવાનગીના સ્વરૂપ અંગેની માહિતી હોવી જોઈએ. અગાઉ ઉલ્લેખ કર્યો છે તેમ, આપેલી પરવાનગીનું સ્વરૂપ દર્શાવતા કોઈ દસ્તાવેજો ઉપલબ્ધ નથી. એકાઉન્ટિંગ અને

સંબંધિત સેવાઓમાં આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારની વર્તમાન સ્થિતિ શું છે? એકાઉન્ટિંગ અને સંબંધિત સેવાઓ ખોલવાને, વિકસિત દેશો દ્વારા પરસ્પર ખોલવા સાથે જોડી શકાય છે.

(જી) ગેરરીતિઓ રોકવા માટે આઈ.સી.એ.આઈ. ને જરૂરી વધારાની સત્તાઓ – જો વર્તમાન કાયદા હેઠળ, આઈ.સી.એ.આઈ. પાસે આ પ્રથાને રોકવા માટે પૂરતી સત્તાઓ ન હોય, તો શું તેમને વધુ સત્તાઓની જરૂર પડશે. ધ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ માં સુધારા માટેનો એક અલગ પ્રસ્તાવ કાઉન્સિલ દ્વારા સરકારને વધારાની સત્તાઓ મેળવવા માટે મોકલવામાં આવ્યો છે."

૧૬. એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે કેટલાક એમ.એ.એફ. ભારતમાં સક્રિય છે અને એવી સેવાઓ પ્રદાન કરી રહ્યા છે જે સંસ્થામાં નોંધણી વિના સીએ દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવે છે. કેટલાક એમ.એ.એફ. ભારતમાં નોંધપાત્ર વ્યાપારી હાજરી ધરાવતી કોર્પોરેટ અથવા કાનૂની વ્યક્તિઓ છે અને એસ્યોરન્સ સેવાઓ પ્રદાન કરી રહી છે. તેઓ તેમના નામના ભાગરૂપે આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ નેમનો સમાવેશ કરીને ઓડિટ કાર્ય સહિતના વ્યાવસાયિક કામ મેળવવા પ્રયાસ કરે છે. સમાન બ્રાન્ડ નેમ સાથે કેટલીક ભારતીય સીએ ફર્મ્સ આઈ.સી.એ.આઈ. માં નોંધાયેલી હતી. તેઓ જનતા સમક્ષ રજૂ કરે છે કે તેઓ વાસ્તવમાં ભારતમાં એમ.એ.એફ. છે, જ્યારે આઈ.સી.એ.આઈ. સમક્ષ તેઓ રજૂ કરે છે કે તેઓ સંપૂર્ણપણે ભારતીય સીએ ફર્મ્સ છે જેમને વિદેશી સંસ્થાઓ સાથે કોઈ સંબંધ

નથી. સરકાર, નિયમનકારો અને આઈ.સી.એ.આઈ. એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે આવી ખોટી છાપ ઊભી થવા દેવામાં ન આવે. કાયદા હેઠળ તેમના નિયમનની ગેરહાજરીમાં પ્રેક્ટિસ કરતા સીએ સિવાયની સંસ્થાઓને ઓડિટિંગ અને એસ્યોરન્સ સેવાઓ પ્રદાન કરવાથી પ્રતિબંધિત કરવી જોઈએ. ભારતીય સીએ ને અન્ય દેશોમાં પરસ્પર સમાન વ્યવહાર મળી રહ્યો નથી, જ્યારે એમ.એ.એફ. ભારતીય સીએ ફર્મ્સ દ્વારા ભારતમાં કામ કરવાનું ચાલુ રાખે છે. એમ.એ.એફ. જેવું જ નામ ધરાવતી સંસ્થાઓ, જે ઓટોમેટિક/એફ.આઈ.પી.બી. માર્ગે પ્રવેશી છે, તેઓ એકાઉન્ટિંગ, ઓડિટિંગ અને બુક કીપિંગ સેવાઓ, ટેક્સેશન સેવાઓ અને કાનૂની સેવાઓના ક્ષેત્રમાં ફોરેન ડાયરેક્ટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ (એફ.ડી.આઈ.) ની પરવાનગી ન આપવાની નીતિની વિરુદ્ધ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી સેવાઓ પ્રદાન કરી રહી છે. સંસ્થાએ કંપની બાબતોના વિભાગને નીચેની કાર્યવાહી કરવા વિનંતી કરી છે:

૧૬. એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે કેટલાક એમ.એ.એફ. ભારતમાં સક્રિય છે અને એવી સેવાઓ પ્રદાન કરી રહ્યા છે જે સંસ્થામાં નોંધણી વિના સીએ દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવે છે. કેટલાક એમ.એ.એફ. ભારતમાં નોંધપાત્ર વ્યાપારી હાજરી ધરાવતી કોર્પોરેટ અથવા કાનૂની વ્યક્તિઓ છે અને એસ્યોરન્સ સેવાઓ પ્રદાન કરી રહી છે. તેઓ તેમના નામના ભાગરૂપે આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ નેમનો સમાવેશ કરીને ઓડિટ કાર્ય સહિતના વ્યાવસાયિક કામ મેળવવા પ્રયાસ કરે છે. સમાન બ્રાન્ડ નેમ સાથે કેટલીક ભારતીય સીએ ફર્મ્સ આઈ.સી.એ.આઈ. માં

નોંધાયેલી હતી. તેઓ જનતા સમક્ષ રજૂ કરે છે કે તેઓ વાસ્તવમાં ભારતમાં એમ.એ.એફ. છે, જ્યારે આઈ.સી.એ.આઈ. સમક્ષ તેઓ રજૂ કરે છે કે તેઓ સંપૂર્ણપણે ભારતીય સીએ ફર્મ્સ છે જેમને વિદેશી સંસ્થાઓ સાથે કોઈ સંબંધ નથી. સરકાર, નિયમનકારો અને આઈ.સી.એ.આઈ. એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે આવી ખોટી છાપ ઊભી થવા દેવામાં ન આવે. કાયદા હેઠળ તેમના નિયમનની ગેરહાજરીમાં પ્રેક્ટિસ કરતા સીએ સિવાયની સંસ્થાઓને ઓડિટિંગ અને એસ્યોરન્સ સેવાઓ પ્રદાન કરવાથી પ્રતિબંધિત કરવી જોઈએ. ભારતીય સીએ ને અન્ય દેશોમાં પરસ્પર સમાન વ્યવહાર મળી રહ્યો નથી, જ્યારે એમ.એ.એફ. ભારતીય સીએ ફર્મ્સ દ્વારા ભારતમાં કામ કરવાનું ચાલુ રાખે છે. એમ.એ.એફ. જેવું જ નામ ધરાવતી સંસ્થાઓ, જે ઓટોમેટિક/એફ.આઈ.પી.બી. માર્ગે પ્રવેશી છે, તેઓ એકાઉન્ટિંગ, ઓડિટિંગ અને બુક કીપિંગ સેવાઓ, ટેક્સેશન સેવાઓ અને કાનૂની સેવાઓના ક્ષેત્રમાં ફૉરેન ડાયરેક્ટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ (એફ.ડી.આઈ.) ની પરવાનગી ન આપવાની નીતિની વિરુદ્ધ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી સેવાઓ પ્રદાન કરી રહી છે. સંસ્થાએ કંપની બાબતોના વિભાગને નીચેની કાર્યવાહી કરવા વિનંતી કરી છે:

"(૧) ભારતીય એકાઉન્ટિંગ વ્યવસાયની તરફેણમાં પરસ્પર લાભ સુનિશ્ચિત કરવા માટે હાલની પરિસ્થિતિની સમીક્ષા કરવા માટે;

(૨) જો એમએએફએસ ઉલ્લંઘન કરતી હોવાનું જણાય તો આવી વિદેશી સંસ્થાઓને આપેલી પરવાનગી રદ કરવા/પાછી ખેંચવા સહિતની યોગ્ય કાર્યવાહી કરવા માટે;

(૩) સરકાર દ્વારા આવી એમએએફએસને આપેલી પરવાનગીની શરતોના બિન-પાલન સામે અસરકારક રીતે કાર્યવાહી કરવામાં આવે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે;

(૪) કોર્પોરેટ સંસ્થા તરીકે અથવા અન્યથા વ્યાપારી ઉપસ્થિતિ ઊભી કરનાર એમએએફએસ/કન્સલ્ટન્સી ફર્મ્સને સરકારની નીતિના શબ્દો અને ભાવના બંનેના સંદર્ભમાં પ્રતિબંધોનો અનાદર કરતા અટકાવવા માટે; અને

(૫) એમએએફએસના નામ જેવા જ અથવા સમાન હોય તેવી કંપનીઓના નામોને ભારતમાં કાર્યરત રહેવા માટે મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે."

૧૭. સંસ્થાએ આંતરરાષ્ટ્રીય જોડાણો હોવાનું મનાતી ભારતીય સીએ ફર્મ્સ પાસેથી માહિતી માંગી જેથી તે તપાસી શકાય કે તેઓ સીએ વ્યવસાયના માળખાની અંદર કામ કરી રહી છે કે કેમ. આ કવાયતના પરિણામે ૧૭૧ ફર્મ્સના નામ બહાર આવ્યા પરંતુ સદર ફર્મ્સ વિદેશી સંસ્થાઓ સાથેના કરારોની નકલો અને તેમના ટેક્સ રિટર્ન સબમિટ કરવામાં અનિચ્છા દર્શાવતી હતી. કેટલીક

સીએ ફર્મ્સ દ્વારા તેમના કરારો, ભાગીદારી દસ્તાવેજો અને આકારણી હુકમો/ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્નમાં સમાવિષ્ટ અમુક ભાગોને ગુપ્તતા અને વ્યવસાયિક રીતે સંવેદનશીલ સ્વરૂપનો દાવો કરીને ઢાંકીને દસ્તાવેજો સબમિટ કર્યા હતા. કેટલીક ફર્મ્સ દ્વારા વિગતો આપવામાં આવી ન હતી.

૧૮. જૂથે નેટવર્ક જૂથોને 'એ' થી 'ડી' તરીકે ધ્યાનમાં લીધા. જૂથ 'એ' ના સંદર્ભમાં, એવું જોવામાં આવ્યું હતું કે વિદેશી સંસ્થાએ નેટવર્કમાં ભાગ લેતી ફર્મ્સને બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ કરવાની પરવાનગી આપી હતી. સભ્યો અને ફર્મ્સ વચ્ચેનો સંબંધ અને સામાન્ય વ્યવસ્થાપન અને નિયંત્રણ હેઠળ સમાન કચેરીઓમાંથી તેઓ કેવી રીતે સંચાલિત થાય છે તે જાહેર કરવામાં આવ્યું ન હતું. વેબસાઇટ પર જાહેર કરાયેલા ડેટા પરથી જોડાણ સ્પષ્ટ હતું. સંસ્થાના સભ્યો માટે સંસ્થાના બિન-સભ્ય પાસેથી નફાનો કોઈ ભાગ મેળવવા પરના પ્રતિબંધની વિરુદ્ધ ફર્મ્સને બિન-સીએ ફર્મ્સ તરફથી નાણાકીય ગ્રાન્ટ્સ મળી હતી. નેટવર્કિંગ ફર્મ્સ દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને નાણાં મોકલવામાં આવ્યા છે, જે તેમની આવક સબ્સ્ક્રિપ્શન ફી, ટેકનોલોજી ખર્ચ અને વહીવટી ખર્ચ વગેરે પેટે વહેંચે છે. જો કે, ખર્ચનું વિભાજન આપવામાં આવ્યું ન હતું. આ ખર્ચમાં માર્કેટિંગ, પ્રચાર અને જાહેરાતનો સમાવેશ થતો ન હતો જેની સીએ એક્ટ મુજબ મંજૂરી ન હતી. આ દાવો કે મોકલેલા નાણાં માત્ર આવી બાબતોના સંદર્ભમાં જ છે અને વિદેશી સંસ્થાઓના પ્રયાસો દ્વારા અને બ્રાન્ડ નેમના ઉપયોગ દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલા વ્યવસાયના જથ્થા સાથે કોઈ સંબંધ નથી, તેને સમર્થન આપવા માટે

ડેટા આપવામાં આવ્યો ન હતો. વારંવારના નિર્દેશો છતાં સંપૂર્ણ અને પૂરેપૂરી જાહેરાત કરવામાં આવી ન હતી. નેટવર્કની તમામ ફર્મ્સ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતું ડોમેન નેમ વિદેશી સંસ્થાના નામ જેવું જ હતું જે એ અભિપ્રાયને સમર્થન આપે છે કે તેઓ એવું દર્શાવે છે કે આ ફર્મ્સ આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્કનો ભાગ હતી. કેટલીક ફર્મ્સ એ જ જગ્યા પરથી કામ કરે છે જ્યાંથી તેમનો આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગી પણ કામ કરે છે. તેઓ સમાન ટેલિફોન અને ફેક્સ નંબર ધરાવે છે. તેઓ અન્ય ફર્મ્સ સાથે માનવ સંસાધનોની વહેંચણી કરે છે. આઇસીએઆઇ દ્વારા લાદવામાં આવેલા પ્રતિબંધોનું પાલન કર્યા વિના આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સ પણ વહેંચવામાં આવે છે.

૧૯. જૂથ 'બી' ના સંદર્ભમાં, વિદેશી સંસ્થાએ ભારતીય ફર્મ્સ સાથે સબ–લાઇસન્સ કરારો કર્યા હતા. તેઓએ જણાવ્યું હતું કે તેઓ કોઈ વિદેશી સંસ્થા સાથે તેમની ફી કે નફાની વહેંચણી કરી રહ્યા નથી પરંતુ અમુક કેન્દ્રીય સુવિધાઓ અને લેવી સંબંધિત ખર્ચની ભરપાઈ વાર્ષિક ધોરણે કરવામાં આવે છે. સીએ ફર્મ્સ તેમના ઈ–મેઈલ આઈડીમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાના નામનો ઉપયોગ કરતી હતી. ઈ–મેઈલ આઈડી અને ડોમેન નેમ વિદેશી સંસ્થાના નામ સાથે મળતા આવતા હતા. આમ, નેટવર્ક 'એ' ના સંદર્ભની જેમ જ નેટવર્ક 'બી' ની સીએ ફર્મ્સ એવું દર્શાવે છે કે તેઓ આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્કનો ભાગ છે. તેઓ સમાન જગ્યા, સમાન ટેલિફોન અને ફેક્સ નંબર ધરાવે છે. તેઓએ વિદેશી સંસ્થાને વાર્ષિક ધોરણે નાણાં મોકલ્યા છે અને વિદેશી સંસ્થા સાથે તેમની આવકની

વહેંચણી કરી છે જે તેમણે કેન્દ્રીય સુવિધાઓ અને લેવી પેટે ખર્ચની ભરપાઈ હોવાનો દાવો કર્યો છે. તેઓ વિભાજન પૂરું પાડતા નથી જે દર્શાવી શકે કે ખર્ચમાં માર્કેટિંગ, પ્રચાર અને જાહેરાતનો સમાવેશ થાય છે.

૨૦. નેટવર્ક 'સી' ની ફર્મ્સ પણ તેમના ઈ–મેઈલ આઈડીમાં ડોમેન નેમના ભાગ તરીકે એમએએફએસના નામનો ઉપયોગ કરી રહી છે, જે સદર ફર્મ્સના ભાગીદારોના વિઝિટિંગ કાર્ડ્સમાં પ્રદર્શિત થાય છે.

૨૧. નેટવર્ક 'ડી' ના સંદર્ભમાં પણ સમાન સ્થિતિ હતી. નેટવર્ક 'ડી' ની ફર્મ્સ પણ વિદેશી સંસ્થાના નામનો ડોમેન નેમ તરીકે ઉપયોગ કરતી હતી.

૨૨. કાઉન્સિલે વૈધાનિક ઓડિટ અને ટેક્સ ઓડિટ માટેની મહત્તમ મર્યાદા નક્કી કરી છે જે પ્રેક્ટિસ કરતા સભ્ય એક વર્ષમાં હાથ ધરી શકે છે. પરંતુ, અન્ય ફર્મ્સને કામ સબ–કોન્ટ્રેક્ટ કરીને, ફર્મ્સ નિર્ધારિત કામ કરતાં વધુ કામ હાથ ધરી રહી છે જેનાથી કામગીરીની ગુણવત્તા બગડે છે.

૨૩. સભ્ય ફર્મ્સ માટે કામ એકબીજાને રિફર કરવું જરૂરી છે. કેટલીક ફર્મ્સના સંદર્ભમાં, રિફરલ ફી ચૂકવવાપાત્ર અને મળવાપાત્ર છે. કરારોમાં નામ અને લોગોના ઉપયોગની જોગવાઈ પણ હતી. સીએ ને લાગુ પડતી આચારસંહિતા મુજબ રિફરલ ફીની ચૂકવણી/પ્રાપ્તિ પ્રતિષેધિત છે.

૨૪. જૂથે નોંધ્યું કે ફર્મ્સના નામ ભારતમાં કાર્યરત એમએએફએસના નામો જેવા જ છે પરંતુ સંપૂર્ણ ડેટાના અભાવે, બિન–સભ્યો સાથે ફી અથવા નફાની વહેંચણી, પ્રચાર/જાહેરાત દ્વારા વ્યવસાય મેળવવાના સંદર્ભમાં સીએ એક્ટના ઉલ્લંઘન અંગે કોઈ નિર્ણાયક તારણ નોંધી શકાયું નથી. ભારતીય સીએ ફર્મ્સ પર લાગુ પડતી નૈતિકતાની સમાન સંહિતાનું પાલન ન કરતી સંસ્થાઓ સાથેના આંતરરાષ્ટ્રીય જોડાણો અન્ય ભારતીય સીએ ફર્મ્સ સાથે સમાન તકની સ્થિતિને બગાડે છે. ભારતીય સીએ ફર્મનું નિયંત્રણ અસરકારક રીતે બિન–સભ્યો/કંપનીઓ અને વિદેશી સંસ્થાઓના હાથમાં આવી જાય છે.

૨૫. અહેવાલમાં કેટલાક અવલોકનો આ મુજબ છે:

"૪.૨ આઇસીએઆઇની કાઉન્સિલે ચર્ચા કરી છે કે કેટલીક એમએએફએસ ભારતમાં સક્રિય છે અને અશ્યોરન્સ સેવાઓ, ટેક્સેશન સેવાઓ વગેરે જેવી સેવાઓ પૂરી પાડી રહી છે જે સામાન્ય રીતે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવે છે, સંસ્થા સાથે નોંધણી વિના અને નૈતિક અને સ્વતંત્રતાના મુદ્દાઓ પર કોઈ શિસ્તબદ્ધ અને નિયમનકારી નિયંત્રણને આધીન થયા વિના. સંસ્થાના બ્રાન્ડ નેમ સાથે કંપની અને અન્ય કાનૂની વ્યક્તિઓ તરીકેની અમુક એમએએફએસને અન્ય નિયમનકારો/સરકાર દ્વારા ભારતમાં કન્સલ્ટન્સી વ્યવસાય કરવા માટે પરવાનગી આપવામાં આવી હતી. આ સંસ્થાઓએ ભારતમાં નોંધપાત્ર વ્યાપારી ઉપસ્થિતિ સ્થાપિત કરી છે અને અશ્યોરન્સ સેવાઓ

પૂરી પાડી રહી છે. આ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપનીઓ ચોક્કસ કેસોમાં આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ કરીને અને વિશાળ અનુભવ, ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને ટર્નઓવર, માનવબળનું કદ, તકનીકી કુશળતા અને અન્ય દેશોમાં અનુભવ સહિત આંતરરાષ્ટ્રીય ડેટાબેઝ દર્શાવીને ઓડિટ સહિતના વ્યવસાયિક કામ મેળવે છે. આ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપનીઓ જાણીતી એમએએફએસના નામ અને શૈલી/વેપારી નામ/બ્રાન્ડ નેમ હેઠળ કામ કરે છે અને ચોક્કસ કેસોમાં પ્રસ્તુતિઓ કરીને અને મોટા જાહેર કાર્યક્રમોનું આયોજન કરીને અમુક ભારતીય સીએ સાથે મલ્ટી-નેશનલ નામનું કો-બ્રાન્ડિંગ પણ કરે છે. વાસ્તવમાં આ ફર્મ્સ અને વ્યક્તિઓ તેમને ડિરેક્ટર્સ અથવા ભાગીદારો તરીકે અથવા અન્ય ક્ષમતામાં રોજગારી આપે છે અને જાહેર જનતા સમક્ષ એવું દર્શાવે છે કે તેઓ એમએએફએસ છે. આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે તેમની જાણીતી બ્રાન્ડ અને ઉપસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને કોર્પોરેટ સેક્ટર, સરકાર અને સમગ્ર સમાજ અને ક્યારેક નિયમનકારો પણ એવી ખોટી છાપ ઊભી કરે છે કે જાણે આ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપનીઓ વાસ્તવમાં એમએએફએસ છે અને આ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપનીઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ વાસ્તવમાં આવી એમએએફએસ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ છે.

૪.૩ તેમની સાથે સંકળાયેલી અમુક ભારતીય સીએ ફર્મ્સ અને પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપનીઓ જાહેર જનતા સમક્ષ એવું દર્શાવે છે કે તેઓ વાસ્તવમાં

ભારતમાં એમએએફએસ છે જ્યારે આઇસીએઆઇ/નિયમનકારો સમક્ષ તેઓ એવું દર્શાવે છે કે તેઓ સંપૂર્ણપણે ભારતીય સીએ ફર્મ્સ છે જેમને વિદેશી સંસ્થાઓ સાથે કોઈ સંબંધ નથી.

૪.૪ સરકાર, નિયમનકારો અને આઇસીએઆઇ માટે એ સુનિશ્ચિત કરવું મહત્વપૂર્ણ છે કે આવી ખોટી છાપ ઊભી થવા દેવામાં ન આવે અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઇન પ્રેક્ટિસ અને સીએ ફર્મ્સ સિવાયની તમામ સંસ્થાઓને ઓડિટિંગ અને અશ્યોરન્સ સેવાઓ પૂરી પાડતા પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે રોકવી જોઈએ, કારણ કે જાહેર હિતમાં તેનું નિયમન જરૂરી છે. સંસદના વિશિષ્ટ એક્ટ હેઠળ એકાઉન્ટન્સી સંબંધિત વ્યવસાય ધરાવવાનો, તેમાં કડક શિસ્તબદ્ધ અને નૈતિક સંહિતાનો સમાવેશ કરવાનો મૂળ ઉદ્દેશ્ય એ સુનિશ્ચિત કરવાનો હતો કે વ્યાવસાયિક ધોરણોમાં કોઈ ઘટાડો ન થાય અને સેવાઓ નિયંત્રિત રીતે પૂરી પાડવામાં આવે.

૪.૫ ચોક્કસ કેસોમાં, આંતરરાષ્ટ્રીય પિતૃ સંસ્થા દ્વારા નિર્ધારિત ઓડિટર્સની નિમણૂક ફરજિયાત કરતા સંયુક્ત સાહસ કરારો, એમઓયુ, વિદેશી સહયોગ કરારો, શેરધારકોના કરારો, પ્રાઇવેટ ઇક્વિટી ભાગીદારી અને સાઇડ લેટર્સ પક્ષકારો વચ્ચે બદલવામાં આવે છે. ચોક્કસ કેસોમાં જાહેર ક્ષેત્રના ઉપક્રમો, સરકારી વિભાગો/કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારો વિવિધ વ્યવસાયિક સેવાઓ માટે જાહેરાત આપે છે જેમાં મૂળભૂત પાત્રતાની જરૂરિયાત મલ્ટી–નેશનલ નેટવર્ક એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સ અથવા

અન્ય કોર્પોરેટ સંસ્થાઓની તરફેણ કરતી હોય છે. એવું પણ જોવામાં આવ્યું છે કે ઓડિટર્સને દેખીતી રીતે કોઈ વ્યાવસાયિક કારણો વિના મલ્ટી–નેશનલ નેટવર્ક એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સ સાથે નેટવર્ક ધરાવતી ભારતીય સીએ ફર્મ્સ દ્વારા બદલવામાં આવ્યા છે.

૪.૬ આઇસીએઆઇ તેની લાયકાતની માન્યતા અને તેના સભ્યો માટે પ્રવેશ સ્તરની જરૂરિયાતો જેમ કે એકાઉન્ટિંગ, ઓડિટિંગ જેવા અમુક પેપર્સમાં હાજર રહેવું તેમજ તાલીમની જરૂરિયાતો માટે આઇસીએઆઇના શૈક્ષણિક અને તાલીમ અભ્યાસક્રમને યોગ્ય ક્રેડિટ આપવા માટે વિવિધ દેશોની એકાઉન્ટિંગ સંસ્થાઓ સાથે પ્રયાસો કરી રહી છે. આ ઉપરાંત, ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ વિઝા, નાગરિકત્વ અને રહેઠાણની જરૂરિયાતો, આવા દેશોમાં સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે પ્રક્રિયાગત અવરોધો જેવા વિવિધ અદ્રશ્ય/બિન–વ્યાવસાયિક અવરોધોનો સામનો કરે છે. જ્યારે ઈન્સ્ટિટ્યુટ ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ માટે સમાન તકની સ્થિતિ સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેની લાયકાતની માન્યતા માટે સક્રિયપણે પ્રયાસ કરી રહી છે – ત્યારે સંબંધિત દેશો આ બાબતો જે ગંભીરતા અને તાકીદને પાત્ર છે તે દર્શાવતા નથી. ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સને ન્યાયી, વ્યાજબી અને પરસ્પર સમાન તક મળતી નથી જેના તેઓ હકદાર છે. કારણ કે એમએએફએસ, કોર્પોરેટ અથવા અન્ય સ્વરૂપમાં, ભારતમાં એમએએફએસ/ભારતીય સીએ ફર્મ્સ હોવાનું દર્શાવવાના આધારે પહેલેથી

જ વ્યાપારી રીતે ઉપસ્થિત છે અને કાર્યરત છે અને પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપનીઓ કાયદાકીય રીતે ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સની માલિકીની અને સંચાલિત હોઈ શકે છે, જ્યારે વાસ્તવિક રીતે આ સંપૂર્ણપણે નિયંત્રિત એમએએફએસ છે જે વિકસિત દેશોમાં હેડક્વાર્ટર ધરાવે છે, જેઓ અહીં વર્ણવ્યા મુજબના પ્રતિબંધો દ્વારા તેમના દેશમાં ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સને સમાન તકની સ્થિતિ નકારી રહ્યા છે. પરિણામે ભારતીય એકાઉન્ટન્ટ્સની તરફેણમાં ભારતીય એકાઉન્ટિંગ સેવાઓની વાટાઘાટો કરવાની ક્ષમતા નોંધપાત્ર રીતે ઘટી ગઈ છે. વાસ્તવમાં, આનાથી ડબલ્યુટીઓ/જનરલ એગ્રીમેન્ટ ઓફ ટ્રેડ ઇન સર્વિસીસ (ગેટ્સ) હેઠળ ચાલી રહેલી વાટાઘાટો હેઠળ ભારતીય એકાઉન્ટિંગ વ્યવસાય માટે ભારત સરકારની વાટાઘાટો કરવાની ક્ષમતા પર પણ પ્રતિકૂળ અસર પડી છે.

xxxx

૪.૮ જો કે, એવું જોવામાં આવ્યું છે કે એમએએફએસ જેવું જ સમાન નામ ધરાવતી સંસ્થાઓ, જે મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્સી સેવાઓ (સીપીસી ૮૬૫ માં વ્યાખ્યાયિત મુજબ) પૂરી પાડવા માટે ઓટોમેટિક/એફઆઈપીબી માર્ગ દ્વારા પ્રવેશી હતી, તેઓ આ પ્રકારે આપેલી પરવાનગીનું ઉલ્લંઘન કરી રહી છે અને ટેક્સેશન સેવાઓ (સીપીસી ૮૬૩), ઓડિટિંગ, એકાઉન્ટિંગ અને બુક કીપિંગ સેવાઓ (સીપીસી ૮૬૨) અને કાનૂની સેવાઓ

(સીપીસી ૮૬૧) પૂરી પાડી રહી છે. એપ્રિલ, ૧૯૯૫ માં કાઉન્સિલ દ્વારા ગઠિત સ્ટડી ટીમ અને ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૨ માં કાઉન્સિલ દ્વારા ગઠિત સ્ટડી ગ્રુપના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવેલા કિસ્સાઓ એનેક્ષર–III માં મૂકવામાં આવ્યા છે. કેટલીક એમએએફએસના વેબસાઇટ પૃષ્ઠો પરથી લેવામાં આવેલા અંશો એનેક્ષર–IV માં આપવામાં આવ્યા છે.

૪.૯ એ નોંધવામાં આવ્યું છે કે ભારત સરકારની નીતિ અનુસાર, એકાઉન્ટિંગ, ઓડિટિંગ અને બુક કીપિંગ સેવાઓ, ટેક્સેશન સેવાઓ અને કાનૂની સેવાઓના ક્ષેત્રમાં ફોરેન ડાયરેક્ટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ (એફડીઆઇ) ની મંજૂરી નથી અને ડબલ્યુટીઓ/ગેટ્સ હેઠળ આવી સેવાઓ ખોલવા માટે ભારત દ્વારા કોઈ પ્રતિબદ્ધતા કરવામાં આવી ન હતી. જો કે, કેટલીક સંસ્થાઓ માત્ર તેમની પોતાની સ્થાપના (તેમની વ્યાપારી ઉપસ્થિતિ એટલે કે મોડ–૩ દર્શાવે છે) દ્વારા ભારતમાં સેવાઓ પૂરી પાડતી ન હતી પરંતુ ભારતમાં સેવા પ્રદાતાઓ દ્વારા પણ સેવાઓ પૂરી પાડતી હતી, ખાસ કરીને ઓડિટ જેવી સેવાઓ માટે જે દેશના સંબંધિત કાયદા હેઠળ તેમના દ્વારા પૂરી પાડી શકાતી નથી.

xxx

૪.૧૬ ૧૭૧ ફર્મ્સ જેમના પાસેથી દસ્તાવેજો/વિગતો માંગવામાં આવી હતી તેમણે મોટે ભાગે માંગવામાં આવેલા દસ્તાવેજો પૂરા પાડ્યા હતા. જો

કે, કેટલીક સીએ ફર્મ્સ દ્વારા તેમના કરારો, ભાગીદારી દસ્તાવેજો અને આકારણી હુકમો/ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્નમાં સમાવિષ્ટ અમુક ભાગોને ગુપ્તતા અને વ્યવસાયિક રીતે સંવેદનશીલ સ્વરૂપનો દાવો કરીને ઢાંકીને દસ્તાવેજો સબમિટ કર્યા હતા. ફીની વહેંચણી, અંદરની અને બહારની નાણાકીય ચૂકવણીઓ, ખર્ચનું સ્વરૂપ, બિન-સભ્યો સાથેના નાણાકીય વ્યવહારો, ચૂકવણીનું સ્વરૂપ, બિન-સભ્યોના નફાની ફીની વહેંચણીનું સ્વરૂપ અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯, ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ એક્ટ, ૧૯૯૯ અને ફોરેન કન્ટ્રિબ્યુશન (રેગ્યુલેશન) એક્ટ, ૧૯૭૬, નૈતિકતા અને આચારસંહિતા સહિતના અન્ય કાયદાઓના માળખામાં સ્વીકાર્ય ન હોય તેવી પ્રવૃત્તિઓની ઓળખ કરવાના સંદર્ભમાં આ ફર્મ્સ દ્વારા નૈતિકતાની સંહિતાનું પાલન થયું હોવાની પુષ્ટિ કરવાના હેતુથી નાણાકીય વિગતો માંગવામાં આવી હતી. અમુક ભાગોને ઢાંકવા/બાકાત રાખવાને ઈન્સ્ટિટ્યુટના નિર્દેશોનું બિન-પાલન ગણવામાં આવ્યું હતું, અને જે ફર્મ્સ દ્વારા અમુક ભાગો ઢાંકવામાં આવ્યા હતા તેમને વધારામાં તેમના નાણાકીય નિવેદનો એટલે કે આવક અને ખર્ચનું ખાતું અને બેલેન્સ શીટ અથવા સ્ટેટમેન્ટ ઓફ અફેર્સ સહિત છેલ્લા ૩ વર્ષના ટેક્સ ઓડિટ અહેવાલો સબમિટ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું. જો કે, આ ફર્મ્સ, સંપૂર્ણ અને અનાવૃત માહિતી સબમિટ કરવાને બદલે, આવો ડેટા માંગવા પાછળના તર્ક/કારણ સામે પ્રશ્નો ઉઠાવી રહી હતી, જે

ફર્મ્સના જણાવ્યા અનુસાર વ્યવસાયિક રીતે સંવેદનશીલ/ગુપ્ત છે. રીમાઈન્ડર્સ છતાં, કેટલીક ફર્મ્સ દ્વારા અનાવૃત/સંપૂર્ણ વિગતો સબમિટ કરવામાં આવી ન હતી.

xxx

પએ.૮ અવલોકનો :

(૧) વિદેશી સંસ્થાએ નેટવર્કમાં ભાગ લેતી ફર્મ્સને બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ કરવાની પરવાનગી આપી છે. આ બાબત ફર્મ્સ દ્વારા સદર સંસ્થા સાથે નેમ લાઈસન્સ એગ્રીમેન્ટ પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે કે નહીં તે ધ્યાનમાં લીધા વિના છે. સભ્યો અને ફર્મ્સ વચ્ચેનો સંબંધ અને સામાન્ય વ્યવસ્થાપન અને નિયંત્રણ હેઠળ સમાન કચેરીઓમાંથી તેઓ કેવી રીતે સંચાલિત થાય છે તે જાહેર કરવામાં આવ્યું ન હતું. વેબસાઈટ પર જાહેર કરાયેલા ડેટા પરથી જોડાણ સ્પષ્ટ રીતે બહાર આવે છે.

(૨) જો કે નેટવર્ક 'એ' માં ભાગ લેતી કેટલીક ફર્મ્સ દ્વારા નેમ લાઈસન્સ એગ્રીમેન્ટના વેરીન દસ્તાવેજ પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા નથી, તેમ છતાં વિદેશી સંસ્થાને નાણાં મોકલતી વખતે સમગ્ર નેટવર્કની આવક ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે.

(૩) વેરીન દસ્તાવેજમાં સપ્લિમેન્ટલ રેગ્યુલેશનનો ઉલ્લેખ છે પરંતુ ઈન્સ્ટિટ્યુટને દસ્તાવેજો સબમિટ કરતી વખતે નેટવર્ક 'એ' ની ફર્મ્સ દ્વારા તેની નકલ સબમિટ કરવામાં આવી નથી.

(૪) નેટવર્ક 'એ' ની નેટવર્કિંગ ફર્મ્સને બિન–સીએ ફર્મ તરફથી નાણાકીય ગ્રાન્ટ્સ મળી છે. ઈન્સ્ટિટ્યુટના સભ્ય માટે ઈન્સ્ટિટ્યુટના બિન–સભ્ય પાસેથી નફાનો કોઇ ભાગ મેળવવો પ્રતિષેધિત છે. સભ્ય/ફર્મ તરફથી આવું કૃત્ય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ ૧૯૪૯ ની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ I ની આઇટમ (૩) ના ઉલ્લંઘનમાં હોવાનું જણાય છે.

(૫) નેટવર્ક 'એ' ની નેટવર્કિંગ ફર્મ્સ દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને નાણાં મોકલવામાં આવ્યા છે, વિદેશી સંસ્થા સાથે તેમની આવકની વહેંચણી કરી છે, જે તેમણે સબ્સ્ક્રિપ્શન ફી, સોફ્ટવેર માટે મેળવેલા લાઇસન્સના ખર્ચ સહિત ટેકનોલોજી ખર્ચ, બજેટ કરેલા ખર્ચ, વહીવટી ખર્ચ વગેરે પેટે હોવાનો દાવો કર્યો છે. જો કે, ફર્મ્સ દ્વારા વિભાજન/ગણતરી પૂરી પાડવામાં આવી નથી અને શું આ ખર્ચમાં ભારતમાં તેમજ વિદેશમાં ઉત્પાદનો અને સેવાઓના માર્કેટિંગ, પ્રચાર અને જાહેરાત માટેનો ખર્ચ અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯, તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમો અને નૈતિકતાની સંહિતા મુજબ સ્વીકાર્ય ન હોય તેવા અન્ય કોઈ ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે કે કેમ તે દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. નેટવર્ક 'એ' ની ફર્મ્સ

દ્વારા તેમના આ દાવાને સમર્થન આપવા માટે કોઈ ડેટા પણ આપવામાં આવ્યો નથી કે તેમના દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને મોકલેલા નાણાં માત્ર ઉપરની બાબતોના સંદર્ભમાં જ છે અને તે કોઈ પણ રીતે વિદેશી સંસ્થાના પ્રયાસો દ્વારા અને બ્રાન્ડ નેમના ઉપયોગ દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલા વ્યવસાયના જથ્થા સાથે સંબંધિત નથી. કાઉન્સિલના નિર્દેશોના આધારે હાઇ પાવર્ડ કમિટી/ગ્રુપ દ્વારા વારંવારના નિર્દેશો છતાં આ સંદર્ભમાં સંપૂર્ણ અને પૂરેપૂરી જાહેરાત કરવામાં આવી નથી.

(૬) વેરીન દસ્તાવેજ નેટવર્ક એ ની સભ્ય ફર્મ્સ પર "ગ્રાહકોને અન્ય સભ્ય ફર્મ્સ તરફ રિફર કરવા માટે દરેક વ્યાજબી પ્રયાસ કરવાની" જવાબદારી લાદે છે. ઈન્સ્ટિટ્યુટના સભ્ય માટે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ માટે ખુલ્લા ન હોય તેવા સાધનો દ્વારા કોઈ વ્યવસાયિક કામ મેળવવું પ્રતિષેધિત છે. જો કે, તેમણે ઈન્સ્ટિટ્યુટની નેટવર્કિંગ માર્ગદર્શિકાનું પાલન કરવું જરૂરી છે. સભ્ય/ફર્મ તરફથી આવું કૃત્ય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ I ની આઇટમ (૫) ના ઉલ્લંઘનમાં હોવાનું જણાય છે.

(૭) નેટવર્ક એ ની નેટવર્કિંગ ફર્મ્સ અને તેમના તમામ કર્મચારીઓ તેમના ઈમેઈલ આઈડીમાં વિદેશી સંસ્થાના નામ જેવું જ સમાન ડોમેન નેમ વાપરી રહ્યા છે અને તે જ તેમના વિઝિટિંગ કાર્ડ્સમાં પ્રદર્શિત થાય છે. આ બાબત નેટવર્ક એ ની આ ફર્મ્સ દ્વારા એ દર્શાવવાને સ્પષ્ટપણે

સમર્થન આપે છે કે તેઓ એમએએફએસના આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્ક એ નો ભાગ છે. આમાંની કેટલીક ફર્મ્સ એ જ જગ્યા પરથી કામ કરે છે જ્યાંથી તેમનો આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગી પણ કામ કરે છે. તેઓ સમાન ટેલિફોન અને ફેક્સ નંબર ધરાવે છે, જેથી સાબિત થાય છે કે તેઓ એક જ છે. નેટવર્ક એ ની ભારતીય ફર્મ્સ અને એમએએફએસ વાસ્તવિક રીતે અશ્યોરન્સ, મેનેજમેન્ટ અને સંબંધિત સેવાઓ પૂરી પાડતી સમાન સંસ્થાઓ છે અને તેથી તેમની કામગીરી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ અને તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમોની જોગવાઈઓથી બચવાનો પ્રયાસ કરતી જણાય છે. સંસ્થાના સભ્ય માટે કોઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા સાથેનું જોડાણ જાહેર કરવું પ્રતિષેધિત છે. આ સંદર્ભમાં, જાન્યુઆરી, ૧૯૯૫ માં યોજાયેલી તેની ૧૭૨ મી બેઠકમાં કાઉન્સિલે નૈતિક ધોરણો અને ઓડિટર્સને અયોગ્ય રીતે હટાવવા અંગેની તત્કાલીન સમિતિની ભલામણ સાથે સંમત થતા ઠેરવ્યું કે સીએ ફર્મના સ્ટેશનરી, લેટર-હેડ્સ, વિઝિટિંગ કાર્ડ્સ અને વ્યવસાયિક દસ્તાવેજો પર "ના જોડાણમાં ....", "ના સહયોગીઓ ....", "ના પ્રતિનિધિઓ ......" વગેરે જેવા શબ્દો/અભિવ્યક્તિઓનો ઉપયોગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ I ની આઇટમ (૭) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતા સ્વીકાર્ય ન હતો, અને નિર્ણય લીધો કે જે નામનો ઉપયોગ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે તે ભારતીય ફર્મનું નામ છે કે

વિદેશી ફર્મનું નામ છે તે ધ્યાનમાં લીધા વિના તેને મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં.

(૮) નેટવર્ક એ ની નેટવર્કિંગ ફર્મ્સ નેટવર્કની અન્ય ફર્મ્સ સાથે તેમના માનવ સંસાધનોની વહેંચણી કરી રહી છે. જો કે, આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સ પણ ફર્મ્સ વચ્ચે ફેરવવામાં આવી રહ્યા છે કે કેમ તે ખાતરીપૂર્વક જાણી શકાયું નથી. એ ઉલ્લેખ કરી શકાય કે આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સ સભ્યને સોંપવામાં આવે છે, જેમની જવાબદારી તેમને તાલીમ આપવાની છે. આથી, આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને અન્ય કોઈ સભ્ય દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. જો કે, આ મુદ્દાના ઉકેલ માટે, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૮૮ ના રેગ્યુલેશન ૫૪ હેઠળ આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સની ડેપ્યુટેશન (સેકન્ડમેન્ટ) સક્ષમ કરતી જોગવાઈ અસ્તિત્વમાં છે જેથી આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને એવા ક્ષેત્રોમાં વ્યવહારુ અનુભવ મેળવવાની તક મળી શકે જ્યાં પ્રિન્સિપલ તે પૂરો પાડવાની સ્થિતિમાં ન હોય. નિયમો હેઠળ અમુક પ્રતિબંધો અને શરતો સાથે આવા ડેપ્યુટેશનની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ડેપ્યુટેશન પર તાલીમ શરૂ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર રેકોર્ડ માટે ઈન્સ્ટિટ્યુટને મોકલવી જરૂરી છે.

xxxx

પબી.૭ અવલોકનો :

(૧) નેટવર્ક બી ની સીએ ફર્મ્સ અને તેમના તમામ કર્મચારીઓ તેમના ઈમેઈલ આઈડીમાં વિદેશી સંસ્થાના નામ જેવું જ સમાન ડોમેન નેમ વાપરી રહ્યા છે, અને તે જ વિઝિટિંગ કાર્ડ્સમાં પ્રદર્શિત થાય છે. આ બાબત નેટવર્ક સી ની આ ફર્મ્સ દ્વારા એ દર્શાવવાને સ્પષ્ટપણે સમર્થન આપે છે કે તેઓ એમએએફએસના આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્ક સી નો ભાગ છે. આમાંની કેટલીક ફર્મ્સ એ જ જગ્યા પરથી કામ કરે છે જ્યાંથી તેમનો આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગી પણ કામ કરે છે. તેઓ સમાન ટેલિફોન અને ફેક્સ નંબર ધરાવે છે, જેથી સાબિત થાય છે કે તેઓ એક જ છે. નેટવર્ક બી ની ભારતીય ફર્મ્સ અને એમએએફએસ વાસ્તવિક રીતે અશ્યોરન્સ, મેનેજમેન્ટ અને સંબંધિત સેવાઓ પૂરી પાડતી સમાન સંસ્થાઓ છે અને તેથી તેમની કામગીરી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ અને તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમોની જોગવાઈઓથી બચવાનો પ્રયાસ કરતી જણાય છે. સંસ્થાના સભ્ય માટે કોઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા સાથેનું તેનું જોડાણ જાહેર કરવું પ્રતિષેધિત છે. આ સંદર્ભમાં, જાન્યુઆરી, ૧૯૯૫ માં યોજાયેલી તેની ૧૭૨ મી બેઠકમાં કાઉન્સિલે નૈતિક ધોરણો અને ઓડિટર્સને અયોગ્ય રીતે હટાવવા અંગેની તત્કાલીન સમિતિની ભલામણ સાથે સંમત થતા ઠેરવ્યું કે સીએ ફર્મના સ્ટેશનરી, લેટર–હેડ્સ, વિઝિટિંગ કાર્ડ્સ અને વ્યવસાયિક દસ્તાવેજો પર "ના જોડાણમાં ....", "ના સહયોગીઓ

.............", "ના પ્રતિનિધિઓ ...." વગેરે જેવા શબ્દો/અભિવ્યક્તિઓનો ઉપયોગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ I ની આઇટમ (૭) ની jo ગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતા સ્વીકાર્ય ન હતો, અને નિર્ણય લીધો કે જે નામનો ઉપયોગ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે તે ભારતીય ફર્મનું નામ છે કે વિદેશી ફર્મનું નામ છે તે ધ્યાનમાં લીધા વિના તેને મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં.

(૨) નેટવર્ક બી ની સીએ ફર્મ્સ દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને વાર્ષિક ધોરણે નાણાં મોકલવામાં આવ્યા છે અને વિદેશી સંસ્થા સાથે તેમની આવકની વહેંચણી કરી છે જે તેમણે કેન્દ્રીય સુવિધાઓ અને લેવી પેટે ખર્ચની ભરપાઈ હોવાનો દાવો કર્યો છે. જો કે, ફર્મ્સ દ્વારા વિભાજન/ગણતરી પૂરી પાડવામાં આવી નથી અને શું આ ખર્ચમાં ભારતમાં તેમજ વિદેશમાં ઉત્પાદનો અને સેવાઓનું માર્કેટિંગ/પ્રચાર અને જાહેરાત માટેનો ખર્ચ અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯, તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમો અને નૈતિકતાની સંહિતા મુજબ સ્વીકાર્ય ન હોય તેવા અન્ય કોઈ ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે કે કેમ તે દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. નેટવર્ક બી ની ફર્મ્સ દ્વારા તેમના આ દાવાને સમર્થન આપવા માટે કોઈ ડેટા પણ આપવામાં આવ્યો નથી કે તેમના દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને મોકલેલા નાણાં માત્ર ઉપરની બાબતોના સંદર્ભમાં જ છે અને તે કોઈ પણ રીતે વિદેશી સંસ્થાના

પ્રયાસો દ્વારા અને બ્રાન્ડ નેમના ઉપયોગ દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલા વ્યવસાયના જથ્થા સાથે સંબંધિત નથી. કાઉન્સિલના નિર્દેશોના આધારે હાઇ પાવર્ડ કમિટી/ગ્રુપ દ્વારા વારંવારના નિર્દેશો છતાં આ સંદર્ભમાં સંપૂર્ણ અને પૂરેપૂરી જાહેરાત કરવામાં આવી નથી.

(૩) નેટવર્ક એ ની નેટવર્કિંગ ફર્મ્સ નેટવર્કની અન્ય ફર્મ્સ સાથે તેમના માનવ સંસાધનોની વહેંચણી કરી રહી છે. જો કે, આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સ પણ ફર્મ્સ વચ્ચે ફેરવવામાં આવી રહ્યા છે કે કેમ તે ખાતરીપૂર્વક જાણી શકાયું નથી. એ ઉલ્લેખ કરી શકાય કે આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સ સભ્યને સોંપવામાં આવે છે, જેમની જવાબદારી તેમને તાલીમ આપવાની છે. આથી, આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને અન્ય કોઈ સભ્ય દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. જો કે, આ મુદ્દાના ઉકેલ માટે, નિયમો, ૧૯૮૮ હેઠળ આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સની ડેપ્યુટેશન (સેકન્ડમેન્ટ) સક્ષમ કરતી જોગવાઈ અસ્તિત્વમાં છે જેથી આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને એવા ક્ષેત્રોમાં વ્યવહારુ અનુભવ મેળવવાની તક મળી શકે જ્યાં પ્રિન્સિપલ તે પૂરો પાડવાની સ્થિતિમાં ન હોય. નિયમો હેઠળ અમુક પ્રતિબંધો અને શરતો સાથે આવા ડેપ્યુટેશનની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ડેપ્યુટેશન પર તાલીમ શરૂ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર રેકોર્ડ માટે ઇન્સ્ટિટ્યુટને મોકલવી જરૂરી છે.

(૪) સબ–લાઈસન્સ કરાર અનુસાર નેટવર્ક બી ની સીએ ફર્મ્સના સંદર્ભમાં નક્કી કરાયેલી જવાબદારીઓ સ્પષ્ટ સંકેત આપે છે કે સીએ ફર્મ્સ ભાગીદારોના પ્રવેશ, વિલીનીકરણ, અસ્કયામતોની ખરીદી વગેરે જેવી બાબતો માટે બિન–સીએ ફર્મના સંચાલન અને સુપરવિઝન હેઠળ છે.

xxxx

પસી.૪ અવલોકનો :

(૧) નેટવર્ક સી ની સીએ ફર્મ્સ પાસે વિદેશી સંસ્થાને મોકલેલી રકમ છે, જે તેઓ પ્રવૃત્તિઓ અને પૂરી પાડવામાં આવેલી સેવાઓ માટે વાસ્તવિક અને ફાળવી શકાય તેવો ખર્ચ હોવાનો દાવો કરે છે, જો કે, ફર્મ્સ દ્વારા વિભાજન/ગણતરી પૂરી પાડવામાં આવી નથી અને શું આ ખર્ચમાં ભારતમાં તેમજ વિદેશમાં ઉત્પાદનો અને સેવાઓના માર્કેટિંગ, પ્રચાર અને જાહેરાત માટેનો ખર્ચ અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯, તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમો અને નૈતિકતાની સંહિતા મુજબ સ્વીકાર્ય ન હોય તેવા અન્ય કોઈ ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે કે કેમ તે દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. નેટવર્ક સી ની ફર્મ્સ દ્વારા તેમના આ દાવાને સમર્થન આપવા માટે કોઈ ડેટા પણ આપવામાં આવ્યો નથી કે તેમના દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને મોકલેલા નાણાં માત્ર ઉપરની બાબતોના સંદર્ભમાં જ છે અને તે કોઈ પણ રીતે વિદેશી સંસ્થાના પ્રયાસો દ્વારા અને બ્રાન્ડ નેમના ઉપયોગ દ્વારા

ઉત્પન્ન થયેલા વ્યવસાયના જથ્થા સાથે સંબંધિત નથી. કાઉન્સિલના નિર્દેશોના આધારે હાઇ પાવર્ડ કમિટી/ગ્રુપ દ્વારા વારંવારના નિર્દેશો છતાં આ સંદર્ભમાં સંપૂર્ણ અને પૂરેપૂરી જાહેરાત કરવામાં આવી નથી.

(૨) નેટવર્ક સી ની ફર્મ્સ એ સ્વીકાર્યું છે કે વૈશ્વિક નેટવર્ક વ્યાપક બજાર તકો ઓળખે છે, વ્યૂહરચના વિકસાવે છે, નેટવર્કના આંતરિક ઉત્પાદનોને મજબૂત બનાવે છે અને આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડને પ્રોત્સાહન આપે છે. ભારતમાં સભ્ય ફર્મ્સ તેમના વિદેશી સહયોગી દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલી બ્રાન્ડ અને માર્કેટિંગ સામગ્રીની ઍક્સેસ પણ મેળવે છે. આ બાબત ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ માટે ખુલ્લા ન હોય તેવા સાધનો દ્વારા પરોક્ષ રીતે વ્યવસાયિક કામ મેળવવા અને વ્યવસાયિક કામ સુરક્ષિત કરવા સમાન છે.

(૩) નેટવર્ક સી ની ફર્મ્સ એ ઉલ્લેખ કર્યો છે કે તેઓ નેટવર્કમાં જોડાયા છે અને ભાગીદારોની સંખ્યા પરની મર્યાદાને દૂર કરવા માટે વિવિધ શહેરોમાં વિવિધ ફર્મ્સની રચના કરી છે.

(૪) નેટવર્ક સી ની ફર્મ્સ એ સંસાધનોની વહેંચણી માટે કરાર કર્યો છે. માનવ સંસાધનોની વહેંચણીમાં આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સનો પણ સમાવેશ થાય છે, જે તેમના તત્કાલીન ભાગીદારોમાંના એક દ્વારા સમિતિના સભ્યોને આપવામાં આવેલા નિવેદનમાં પુષ્ટિ કરવામાં આવી

છે. એ ઉલ્લેખ કરી શકાય કે આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સ સભ્યને સોંપવામાં આવે છે, જેમની જવાબદારી તેમને તાલીમ આપવાની છે. આથી આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને અન્ય કોઈ સભ્ય દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. જો કે, આ મુદ્દાના ઉકેલ માટે, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૮૮ ના રેગ્યુલેશન ૫૪ હેઠળ આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સની ડેપ્યુટેશન સક્ષમ કરતી જોગવાઈ અસ્તિત્વમાં છે જેથી આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને એવા ક્ષેત્રોમાં વ્યવહારુ અનુભવ મેળવવાની તક મળી શકે જ્યાં પ્રિન્સિપલ તે પૂરો પાડવાની સ્થિતિમાં ન હોય. નિયમો હેઠળ અમુક પ્રતિબંધો અને શરતો સાથે આવા ડેપ્યુટેશનની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ડેપ્યુટેશન પર તાલીમ શરૂ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર રેકોર્ડ માટે ઈન્સ્ટિટ્યુટને મોકલવી જરૂરી છે.

(૫) નેટવર્ક સી ની ફર્મ્સ અને તેના તમામ કર્મચારીઓ તેમના ઈમેઈલ આઈડીમાં ડોમેન નેમના ભાગ તરીકે એમએએફએસના નામનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે, જે આ ફર્મ્સના ભાગીદારો તેમજ સીએ કર્મચારીઓના વિઝિટિંગ કૅાર્ડ્સમાં પ્રદર્શિત થાય છે. આ બાબત નેટવર્ક સી ની આ ફર્મ્સ દ્વારા એ દર્શાવવાને સ્પષ્ટપણે સમર્થન આપે છે કે તેઓ એમએએફએસના આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્ક સી નો ભાગ છે. આમાંની કેટલીક ફર્મ્સ એ જ જગ્યા પરથી કામ કરે છે જ્યાંથી તેમનો આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગી

પણ કામ કરે છે. તેઓ સમાન ટેલિફોન અને ફેક્સ નંબર ધરાવે છે, જેથી સાબિત થાય છે કે તેઓ એક જ છે. ભારતીય ફર્મ્સ અને એમએએફએસ વાસ્તવિક રીતે અશ્યોરન્સ/મેનેજમેન્ટ અને સંબંધિત સેવાઓ પૂરી પાડતી સમાન સંસ્થાઓ છે અને તેથી તેમની કામગીરી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ એક્ટ, ૧૯૪૯ અને તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમોની જોગવાઈઓથી બચવાનો પ્રયાસ કરતી જણાય છે. સંસ્થાના સભ્ય માટે કોઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા સાથેનું તેનું જોડાણ જાહેર કરવું પ્રતિષેધિત છે. આ સંદર્ભમાં, જાન્યુઆરી, ૧૯૯૫ માં યોજાયેલી તેની ૧૭૨ મી બેઠકમાં કાઉન્સિલે નૈતિક ધોરણો અને ઓડિટર્સને અયોગ્ય રીતે હટાવવા અંગેની તત્કાલીન સમિતિની ભલામણ સાથે સંમત થતા ઠેરવ્યું કે સીએ ફર્મના સ્ટેશનરી, લેટર–હેડ્સ, વિઝિટિંગ કાર્ડ્સ અને વ્યવસાયિક દસ્તાવેજો પર "ના જોડાણમાં ....", "ના સહયોગીઓ ....", "ના પ્રતિનિધિઓ ...." વગેરે જેવા શબ્દો/અભિવ્યક્તિઓનો ઉપયોગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ I ની આઇટમ (૭) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતા સ્વીકાર્ય ન હતો, અને નિર્ણય લીધો કે તેને મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં પછી ભલે તે નામનો ઉપયોગ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો હોય તે ભારતીય ફર્મનું નામ હોય કે વિદેશી ફર્મનું નામ હોય.

(૬) નેમ લાઈસન્સ એગ્રીમેન્ટ અનુસાર, નેટવર્ક સી ની સીએ ફર્મ બિઝનેસ ટ્રસ્ટ સામે કોઈ પણ વિવાદ ઉદ્ભવવાને કારણે ત્રીજા પક્ષ દ્વારા બિઝનેસ ટ્રસ્ટ વિરુદ્ધ કરાયેલા કોઈ પણ વિવાદથી થયેલા કોઈ પણ નુકસાન, હાનિ, ખર્ચ, કાનૂની ખર્ચ અને અન્ય કોઈ પણ પ્રકારના ખર્ચ માટે જવાબદાર રહેશે અને બિઝનેસ ટ્રસ્ટને વળતર આપશે.

(૭) નામનો ઉપયોગ કરવા માટે લાઈસન્સ આપતા ટ્રસ્ટ સાથેના કરારમાં વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબની સેવા, સદર ટ્રસ્ટ દ્વારા આવરી લેવામાં આવતી અને સીએ ફર્મ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ નક્કી કરે છે. આમાં ઓડિટ, અશ્યોરન્સ તેમજ ટેક્સ એડવાઈઝરી સેવાઓનો સમાવેશ થાય છે.

(૮) નેટવર્ક સી ની ફર્મ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા લેટરહેડ્સ અને વિઝિટિંગ કાર્ડ્સમાં ક્યાંય ઉલ્લેખ નથી કે તે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સની ફર્મ છે.

પડી.૬ અવલોકનો :

(૧) નેટવર્ક ડી ની ફર્મ્સ અન્ય સંસ્થાઓ સાથે મેનેજમેન્ટ સર્વિસીસ એગ્રીમેન્ટ, ટેકનિકલ સર્વિસીસ એગ્રીમેન્ટ્સ, નિયમો અને નેમ લાઈસન્સ એગ્રીમેન્ટ્સ ધરાવે છે, જેની નકલો ફર્મ્સ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવી નથી.

(૨) નેટવર્ક ડી ની ફર્મ્સ અને તેમના તમામ કર્મચારીઓ તેમના ઈમેઈલ આઈડીમાં ડોમેન નેમ તરીકે વિદેશી સંસ્થાના નામનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે, જે આ ફર્મ્સના ભાગીદારો તેમજ તેમના સીએ કર્મચારીઓ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા વિઝિટિંગ કાર્ડ્સમાં પ્રદર્શિત થાય છે. આ બાબત આ ફર્મ્સ દ્વારા એ દર્શાવવાને સ્પષ્ટપણે સમર્થન આપે છે કે તેઓ એમએએફએસના આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્ક ડી નો ભાગ છે. આમાંની કેટલીક ફર્મ્સ એ જ જગ્યા પરથી કામ કરે છે જ્યાંથી તેમનો આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગી પણ કામ કરે છે. તેઓ સમાન ટેલિફોન અને ફેક્સ નંબર ધરાવે છે, જેથી સંકેત મળે છે કે તેઓ એક જ છે. ભારતીય ફર્મ્સ અને એમએએફએસ વાસ્તવિક રીતે અશ્યોરન્સ, મેનેજમેન્ટ અને સંબંધિત સેવાઓ પૂરી પાડતી સમાન સંસ્થાઓ છે અને તેથી તેમની કામગીરી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ અને તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમોની જોગવાઈઓથી બચવાનો પ્રયાસ કરતી જણાય છે. સંસ્થાના સભ્ય માટે કોઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા સાથેનું તેનું જોડાણ જાહેર કરવું પ્રતિષેધિત છે. આ સંદર્ભમાં, જાન્યુઆરી, ૧૯૯૫ માં યોજાયેલી તેની ૧૭૨ મી બેઠકમાં કાઉન્સિલે નૈતિક ધોરણો અને ઓડિટર્સને અયોગ્ય રીતે હટાવવા અંગેની તત્કાલીન સમિતિની ભલામણ સાથે સંમત થતા ઠેરવ્યું કે સીએ ફર્મના સ્ટેશનરી, લેટર–હેડ્સ, વિઝિટિંગ કાર્ડ્સ અને વ્યવસાયિક દસ્તાવેજો પર "ના જોડાણમાં ....", "ના સહયોગીઓ ....", "ના

પ્રતિનિધિઓ ...." વગેરે જેવા શબ્દો/અભિવ્યક્તિઓનો ઉપયોગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ I ની આઇટમ (૭) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતા સ્વીકાર્ય ન હતો, અને નિર્ણય લીધો કે જે નામનો ઉપયોગ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે તે ભારતીય ફર્મનું નામ છે કે વિદેશી ફર્મનું નામ છે તે ધ્યાનમાં લીધા વિના તેને મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં.

(૩) નેટવર્ક ડી ની ફર્મ્સ માનવ સંસાધનોની વહેંચણી માટેના કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે; જો કે, એ ખાતરીપૂર્વક જાણી શકાયું નથી કે આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સ સભ્યને સોંપવામાં આવ્યા છે, જેમની જવાબદારી તેમને તાલીમ આપવાની છે. આથી, આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને અન્ય કોઈ સભ્ય દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. જો કે, આ મુદ્દાના ઉકેલ માટે, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૮૮ ના રેગ્યુલેશન ૫૪ હેઠળ આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સની ડેપ્યુટેશન સક્ષમ કરતી જોગવાઈ અસ્તિત્વમાં છે જેથી આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સને એવા ક્ષેત્રોમાં વ્યવહારુ અનુભવ મેળવવાની તક મળી શકે જ્યાં પ્રિન્સિપલ તે પૂરો પાડવાની સ્થિતિમાં ન હોય. નિયમો હેઠળ અમુક પ્રતિબંધો અને શરતો સાથે આવા ડેપ્યુટેશનની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ડેપ્યુટેશન પર તાલીમ શરૂ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર રેકોર્ડ માટે ઇન્સ્ટિટ્યુટને મોકલવી જરૂરી છે.

(૪) નેટવર્ક ડી ની નેટવર્ક ફર્મ્સમાંની એક ફર્મ, જો કે હજુ સુધી વિદેશી સંસ્થા સાથેના કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવાના બાકી છે, પરંતુ તે અગાઉથી જ વિદેશી સંસ્થાના નેટવર્કના ભાગ તરીકે કામ કરી રહી છે અને જવાબદારીઓનું પાલન કરે છે.

(૫) નેટવર્ક ડી ની ફર્મ્સ દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને મોકલવામાં આવેલી રકમ (વર્ષમાં રૂપિયા એક્સએક્સએક્સએક્સ મિલિયનથી વધુ) જાહેર કરવામાં આવી છે. જો કે, નેટવર્ક ડી ની ફર્મ્સ દ્વારા વિભાજન અને ગણતરી પૂરી પાડવામાં આવી નથી અને શું આ ખર્ચમાં ભારતમાં તેમજ વિદેશમાં ઉત્પાદનો અને સેવાઓના માર્કેટિંગ, પ્રચાર અને જાહેરાત માટેનો ખર્ચ અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯, તે હેઠળ ઘડાયેલા નિયમો અને આચારસંહિતા મુજબ સ્વીકાર્ય ન હોય તેવા અન્ય કોઈ ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે કે કેમ તે દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. ફર્મ્સ દ્વારા તેમના આ દાવાને સમર્થન આપવા માટે કોઈ ડેટા પણ આપવામાં આવ્યો નથી કે તેમના દ્વારા વિદેશી સંસ્થાને મોકલેલા નાણાં માત્ર ઉપરની બાબતોના સંદર્ભમાં જ છે અને તે કોઈ પણ રીતે વિદેશી સંસ્થાના પ્રયાસો દ્વારા અને બ્રાન્ડ નેમના ઉપયોગ દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલા વ્યવસાયના જથ્થા સાથે સંબંધિત નથી. કાઉન્સિલના નિર્દેશોના આધારે હાઇ પાવર્ડ કમિટી/ગ્રુપ દ્વારા વારંવારના નિર્દેશો છતાં આ સંદર્ભમાં સંપૂર્ણ અને પૂરેપૂરી જાહેરાત કરવામાં આવી નથી.

xxx

૬. તારણો

૬.૧ સમિતિ/જૂથે આચારસંહિતાના વિવિધ પાસાઓનું પાલન સુનિશ્ચિત કરવાના હેતુથી ઉપરના પેરા ૪.૧૩ માં સૂચિબદ્ધ દસ્તાવેજો/વિગતો ૧૭૧ ફર્મ્સ પાસેથી મેળવી હતી. પ્રાપ્ત માહિતીના આધારે, એવું જાણવા મળ્યું કે વિવિધ કારણોસર વાસ્તવમાં ૧૩૫ ફર્મ્સ દ્વારા જોડાણ વગેરેનો અભાવ દર્શાવાયો હતો. આમાંથી, લગભગ ફર્મ્સ દ્વારા ડેટા સંપૂર્ણ રીતે સબમિટ કરવામાં આવ્યો હતો. અન્ય ફર્મ્સ દ્વારા મોટાભાગનો ડેટા સબમિટ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમ કે નાણાકીય ડેટા, પરંતુ લગભગ ૭૩% ફર્મ્સ દ્વારા ડેટાના મહત્વના ભાગો ઢાંકીને અથવા રોકી રાખીને સબમિટ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમ કે નાણાકીય આંકડા, નફાની વહેંચણી, મૂડી ફાળવણી વગેરે, મુખ્યત્વે ડેટાના વ્યવસાયિક સંવેદનશીલતા/ગુપ્તતાના આધારો પર.

૬.૨ કરારોની સંપૂર્ણ નકલ જેમ કે કેટલીક ભારતીય સીએ ફર્મ્સ અને તેમના આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગીઓ/નેટવર્ક વચ્ચેના કરારો અને તેમાં ઉલ્લેખિત એનેક્ષર્સ, નેટવર્કિંગ કરાર, આંતરિક નિયમો, સેવા કરારો, આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગીના કાયદા વગેરે જેવા દસ્તાવેજોના સંપૂર્ણ સેટના અભાવે, બિન-સભ્યો સાથે ફી અથવા નફાની વહેંચણી, બિન-સભ્યોના

નફાની વહેંચણી, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ માટે ખુલ્લા ન હોય તેવા સાધનો દ્વારા વ્યવસાય મેળવવો, વ્યવસાયિક કામ મેળવવું, પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ પ્રચાર વગેરેના સંદર્ભમાં ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ના ઉલ્લંઘન અંગે નિર્ણાયક અનુમાન લગાવવું શક્ય ન હતું. આ માટે કલમો ૨૧, ૨૨ અને તે હેઠળ ઘડાયેલી અનુસૂચિઓની સંબંધિત જોગવાઈઓ હેઠળ યોગ્ય તપાસની જરૂર પડશે.

૬.૩ આમાંના મોટાભાગના નેટવર્ક્સ ભારત બહાર બનાવવામાં આવ્યા છે/સ્થાપિત કરવામાં આવ્યા છે અને તે નૈતિક અને નિયમનકારી માર્ગદર્શિકાના અલગ સેટ હેઠળ કાર્યરત છે. આંતરરાષ્ટ્રીય જોડાણો ધરાવતી ભારતીય સીએ ફર્મ્સ આઇસીએઆઇના નિયમનકારી અધિકારક્ષેત્રને આધીન છે અને તેમણે ભારતમાં ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સને લાગુ પડતી આચારસંહિતાનું પાલન કરવું જરૂરી છે. જો કે, ભારતીય સીએ ફર્મ્સ સાથે ગાઢ જોડાણમાં કામ કરતી અન્ય સંસ્થાઓના દ્વંદ્વને કારણે, જે વારંવાર સામાન્ય બ્રાન્ડ નેમ/લોગોના ઉપયોગની મંજૂરી આપે છે, તેની સાથે આંતરરાષ્ટ્રીય સંસાધનોનો લાભ ઉઠાવવા વગેરેને કારણે, અન્ય ભારતીય સીએ ફર્મ્સ સાથેની સમાન તકની સ્થિતિ બગડી રહી છે.

૬.૪ આમાંની મોટાભાગની ફર્મ્સ પાસે આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ નેમ વાપરવા માટે નેમ લાઇસન્સ એગ્રીમેન્ટ છે. આવા કરારની શરતોમાંની એક એ છે કે સામાન્ય વ્યવસાયિક ધોરણો વગેરે સિવાય, ભારતીય સહયોગીઓ તેમની

નીતિઓ વગેરેને નેટવર્કની વૈશ્વિક નીતિઓ સાથે સુમેળ સાધશે. આ રીતે, ભાગીદારોની પસંદગી અને નિમણૂક, અસ્કયામતો હસ્તગત કરવી, મૂડીમાં રોકાણ વગેરે જેવી બાબતો આવા કરારો દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે અને ક્યારેક પ્રતિનિધિ મતદાન પણ સીએ ફર્મ્સ પોતે કરવાને બદલે સંરેખિત પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપની દ્વારા રાખવામાં આવે છે. આના પરિણામે, ભારતીય સીએ ફર્મ્સનું નિયંત્રણ અસરકારક રીતે બિન-સભ્યો/કંપનીઓ વિદેશી સંસ્થાઓના હાથમાં મૂકવામાં આવે છે. સ્વતંત્રતાના દૃષ્ટિકોણથી આવી પદ્ધતિની ઇચ્છનીયતાની તપાસ આચારસંહિતા અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની અનુસૂચિઓ અને તેની કલમો ૨૧ અને ૨૨ ના પ્રકાશમાં કરવાની જરૂર છે.

૬.૫ ઈન્સ્ટિટ્યુટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલા નામો ધરાવતી કેટલીક ફર્મ્સ જેમ કે "XYZ એન્ડ કો., પટના" ના સંદર્ભમાં, સદર ફર્મ દ્વારા મોકલવામાં આવેલા ભાગીદારી દસ્તાવેજો દર્શાવે છે કે ફર્મનું નામ "XYZ એન્ડ કો." તરીકે આપવામાં આવ્યું છે અને "XYZ એન્ડ કો. પટના" તરીકે નહીં જે ઈન્સ્ટિટ્યુટ દ્વારા રજિસ્ટર્ડ નામ છે. આનો અર્થ એ થાય કે ફર્મે ઈન્સ્ટિટ્યુટને "XYZ એન્ડ કો." નામે ફર્મનો ભાગીદારી દસ્તાવેજ સબમિટ કર્યો છે, જ્યારે સબમિટ કરવાનો થતો ભાગીદારી દસ્તાવેજ "XYZ એન્ડ કો., પટના" નો હોવો જોઈતો હતો. આવી ફર્મ્સને યોગ્ય ભાગીદારી દસ્તાવેજ સબમિટ કરવા વિનંતી કરતા પત્રો લખવામાં આવ્યા

હતા. ફર્મે જવાબ આપ્યો છે કે તે તેમના તરફથી અને ઇન્સ્ટિટ્યુટ તરફથી અજાણતા થયેલી ભૂલ હતી જેણે પ્રત્યય તરીકે શહેરના નામ સાથેના વેપારી/ફર્મ નામને મંજૂરી આપી હતી.

૬.૬ મેસર્સ WZ, પટના અને મેસર્સ XYZ એન્ડ કો. પટના ફર્મે ફોર્મ નંબર ૧૧૭ દ્વારા અનુક્રમે ફર્મ નામ 'XYZ, પટના' અને 'XYZ એન્ડ કો., પટના' માટે ઇન્સ્ટિટ્યુટની કાઉન્સિલની મંજૂરી માંગી હતી. બંધારણમાં ફેરફાર માટે ફર્મ દ્વારા ફાઇલ કરાયેલા અનુગામી ફોર્મ્સમાં પણ ફર્મનું નામ આ રીતે દર્શાવવામાં આવ્યું છે. જો કે, ફર્મના ભાગીદારો, ઓડિટ અહેવાલો પર તેમની સહીઓ કરતી વખતે, ફર્મનું નામ અનુક્રમે 'XYZ' અને 'XYZ એન્ડ કો.' તરીકે દર્શાવે છે. જે કંપનીઓનું તેમના દ્વારા ઓડિટ કરવામાં આવ્યું હતું, તે કંપનીઓના ઓડિટ અહેવાલો પર 'મેસર્સ XYZ' વતી સહી કરવામાં આવી છે અને 'મેસર્સ XYZ પટના' વતી નહીં અને 'મેસર્સ XYZ એન્ડ કો.' દ્વારા સહી કરાઈ છે 'મેસર્સ XYZ એન્ડ કો. પટના' દ્વારા નહીં. આ એક સ્વીકૃત હકીકત છે કે મેસર્સ XYZ, પટના અને મેસર્સ XYZ એન્ડ કો. પટના એ ચોક્કસ કંપનીઓનું ઓડિટ કર્યું છે જેના શેરધારકોએ ઓડિટર્સ તરીકે મેસર્સ XYZ ની નિમણૂક કરી હતી. મેસર્સ XYZ અને મેસર્સ XYZ એન્ડ કો. એ અનુક્રમે મેસર્સ XYZ, પટના અને મેસર્સ XYZ એન્ડ કો. પટના ના ભાગીદારોને ગ્રાહકોના ખાતાઓનું

ઓડિટ કરવાની મંજૂરી આપીને ઓડિટ કરાયેલા ખાતાઓને શરૂઆતથી જ અમાન્ય (invalid ab-initio) બનાવી દીધા છે.

૬.૭ એ નોંધવામાં આવ્યું છે કે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની બીજી અનુસૂચિના ભાગ I ની આઇટમ (૧), જે પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સના સંદર્ભમાં વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક સાથે સંબંધિત છે, તેમાં ઉલ્લેખ છે કે પ્રેક્ટિસ કરતો ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે તેની વ્યવસાયિક વ્યસ્તતા દરમિયાન મેળવેલી માહિતી તેના અસીલની સંમતિ વિના અથવા તત્કાલ અમલમાં રહેલા કોઈ કાયદા દ્વારા જરૂરી હોય તે સિવાય, તેને રોકનાર અસીલ સિવાય અન્ય કોઈ વ્યક્તિને જાહેર કરે છે. ઓડિટર્સ દ્વારા, અસીલની સંમતિ વિના, અનધિકૃત ફર્મ દ્વારા ઓડિટ કરવાની મંજૂરી આપીને, જે વૈધાનિક ઓડિટર તરીકે નિયુક્ત ન હતી, તેમણે ઓડિટ સંબંધિત તમામ માહિતી સદર ફર્મને મોકલવાની મંજૂરી આપી હોઈ શકે છે, આમ ઉપરોક્ત આઇટમનો ભંગ થયો છે, જેના માટે જે ફર્મ્સ નિયુક્ત કરવામાં આવી હતી અને જેણે ઓડિટ કર્યું હતું તે બંને આચારસંહિતાનું ઉલ્લંઘન કરતી હોઈ શકે છે.

૬.૮ ઇન્સ્ટિટ્યુટના પત્રના જવાબમાં, કેટલીક ફર્મ્સ દ્વારા નાણાકીય આંકડા, નફાની વહેંચણીનો ગુણોત્તર, મૂડી ફાળવણી વગેરે જેવા અમુક ભાગોને ઢાંકીને અથવા કાઢી નાખીને વિગતો/દસ્તાવેજો પૂરા પાડવામાં

આવ્યા છે. ઈન્સ્ટિટ્યુટે આ સીએ ફર્મ્સને માહિતી પૂરી પાડવા માટે, ખાસ કરીને તેમના આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગીઓ/નેટવર્ક્સ સાથેના કરારો/કોન્ટ્રેક્ટ્સની નકલો સંપૂર્ણ એનેક્ષર્સ સાથે, ભાગીદારી દસ્તાવેજ સંપૂર્ણ એનેક્ષર્સ અને તેમાં ઉલ્લેખિત શિડ્યુલ્સ સાથે, આકારણી હુકમો અને/અવા ટેક્સ રિટર્ન, નાણાકીય નિવેદનો એટલે કે આવક અને ખર્ચનું નિવેદન, બેલેન્સ શીટ અથવા સ્ટેટમેન્ટ ઓફ અફેર્સ સહિત ટેક્સ ઓડિટ અહેવાલો પૂરા પાડવા માટે અસંખ્ય પત્રો મોકલ્યા છે. અગાઉ જણાવ્યા મુજબ, મોટાભાગની ફર્મ્સ દ્વારા કરારો/કોન્ટ્રેક્ટ્સ, ભાગીદારી દસ્તાવેજો, આકારણી હુકમો અથવા ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્નની નકલો સબમિટ કરવામાં આવી છે પરંતુ આશરે ૨૭% ફર્મ્સ દ્વારા માહિતી પૂરી પાડવામાં આવી નથી અને મહત્વની માહિતી ઢાંકી દેવામાં/કાળી કરી દેવામાં/પૂરી પાડવામાં આવી નથી. એવું વધુમાં કહી શકાય કે કેટલીક ફર્મ્સ ઈન્સ્ટિટ્યુટના નિર્દેશોનું પાલન કરવાને બદલે, ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્નની નકલો માંગવા પાછળના તર્ક/કારણ સામે પ્રશ્નો ઉઠાવ્યા છે, જે તેમના મતે વ્યવસાયિક રીતે સંવેદનશીલ/ગુપ્ત છે. એક નેટવર્ક સાથે સંબંધિત ફર્મ્સના એક જૂથે આ સંદર્ભમાં તેમને મળેલા બે કાનૂની અભિપ્રાયો ટાંક્યા છે અને અનાવૃત વિગતો સબમિટ કરવાનો ઈનકાર કર્યો છે.

જો કે, તેઓએ રૂબરૂ સુનાવણી માંગી છે. અગાઉ ઉલ્લેખ કર્યા મુજબ, જૂથે આ બાબત પર વિચાર કર્યો અને નોંધ્યું કે કાઉન્સિલ દ્વારા આપવામાં

આવેલા નિર્દેશો અનુસાર દસ્તાવેજો મંગાવવામાં આવ્યા છે અને દસ્તાવેજો મંગાવવા માટેના વિગતવાર કારણો પણ ફર્મ્સને આપવામાં આવ્યા છે. તેથી, જૂથે અનુભવ્યું કે કાઉન્સિલના નિર્દેશોને ઓવરરાઇડ કરવાની અને ચોક્કસ ફર્મ્સને કોઈ છૂટછાટ આપવાની સત્તા તેના અધિકારક્ષેત્રમાં નથી.

૬.૯ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની કલમ ૨(૨) 'પ્રેક્ટિસમાં હોવું' શબ્દ વ્યાખ્યાયિત કરે છે. ઉપરોક્ત કલમ ૨(૨) અનુસાર, ઈન્સ્ટિટ્યુટની કાઉન્સિલે પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સને મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્સી અને અન્ય સેવાઓની સંપૂર્ણ શ્રેણી પૂરી પાડવાની મંજૂરી આપતો ઠરાવ પસાર કર્યો છે. ઈન્સ્ટિટ્યુટના સભ્યો આચારસંહિતા દ્વારા સંચાલિત થાય છે જે ઈન્સ્ટિટ્યુટના દરેક સભ્ય માટે અનિવાર્ય છે. ભારતમાં મલ્ટી-નેશનલ સંસ્થાઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ પણ મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્સી (નાણાકીય સેવાઓ, મૂલ્યાંકન, ઓડિટ અને અશ્યોરન્સ સેવાઓ વગેરે સહિત) અને અન્ય સંબંધિત સેવાઓના સ્વરૂપની છે જે પ્રાઇવેટ લિમિટેડ કંપનીઓના માધ્યમથી ચલાવવામાં આવે છે જે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે જાણીતી એકાઉન્ટિંગ ફર્મના નામનો ઉપયોગ કરીને ચલાવવામાં આવે છે. આ સંસ્થાઓ વિવિધ જવાબદારીઓ નિભાવવા માટે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ તેમજ બિન-ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સને રોજગારી આપતી હોવાથી, એક

ભ્રામક છાપ ઊભી થાય છે કે પ્રાઇવેટ લિમિટેડ કંપનીઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ વાસ્તવમાં મલ્ટી-નેશનલ એકાઉન્ટિંગ ફર્મ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવે છે. વાસ્તવમાં, એવું નથી કારણ કે આવી સેવાઓ પૂરી પાડતી કંપની આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ નથી કે કોઈ નૈતિક સંહિતા અથવા નિયમનકારી માળખા દ્વારા સંચાલિત નથી."

૨૬. તદનુસાર, ભલામણો કરવામાં આવી હતી કે કાઉન્સિલે સંપૂર્ણ માહિતી ન આપનારી ફર્મ્સ સામે કાર્યવાહી કરવા અંગે વિચાર કરવો જોઈએ; ભારતમાં મલ્ટી-નેશનલ સંસ્થા/કન્સલ્ટિંગ સંસ્થા સાથે આવકની વહેંચણી કરતી ફર્મ્સ સામે કાર્યવાહી કરવા અંગે વિચાર કરવો જોઈએ જેમાં માર્કેટિંગ, પ્રચાર અને જાહેરાતનો ખર્ચ સામેલ હોઈ શકે છે જે સીએ ની નૈતિકતાની વિરુદ્ધ છે; સીએ ફર્મ્સ પરના પ્રતિબંધ હોવા છતાં મલ્ટી-નેશનલ સંસ્થાઓ પાસેથી નાણાકીય ગ્રાન્ટ મેળવનારી ફર્મ્સ સામે કાર્યવાહી કરવા અંગે વિચાર કરવો જોઈએ. સભ્યને બિન-સભ્ય પાસેથી કોઈ હિસ્સો, કમિશન કે બ્રોકરેજ સ્વીકારવાની મંજૂરી નથી સિવાય કે આવી બિન-સભ્ય વ્યક્તિ નિર્ધારિત લાયકાત ધરાવતી વ્યવસાયિક સંસ્થાની સભ્ય હોય. આગળની ભલામણ એ છે કે તેનું કામ અન્ય ફર્મ્સને વહેંચતી અને અસીલની સંમતિ વિના તેમને તમામ ગુપ્ત માહિતીનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપતી ઓડિટ ફર્મ્સ સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવે; નેટવર્કિંગ ગોઠવણ અથવા ફીની વહેંચણીના કારણે મોકલેલા અને મેળવેલા નાણાકીય વ્યવહારો વિશે જરૂરી ડેટા રાખવા સીએ ફર્મ્સ માટે અનિવાર્ય

બનાવવામાં આવે; રિફરલ ફી ચૂકવવામાં આવતી હોય અથવા ઓફર કરવામાં આવતી હોય તેવી ફર્મ્સ સામે કાર્યવાહી કરવા અંગે વિચાર કરવો જોઈએ; કોઈપણ વિદેશી સંસ્થા સાથે કોઈ પણ પ્રકારનું જોડાણ/ગોઠવણ કરનારી તમામ ફર્મ્સ માટે દર વર્ષે ઈન્સ્ટિટ્યુટ સમક્ષ તેમના આંતરરાષ્ટ્રીય જોડાણ/ગોઠવણ જાહેર કરવાનું ફરજિયાત બનાવવું જોઈએ; કાઉન્સિલે આંતરરાષ્ટ્રીય નેટવર્કના નામ અને લોગોનો ઉપયોગ કરતી ફર્મ્સ સામે કાર્યવાહી કરવા અંગે વિચાર કરવો જોઈએ; ભારતમાં સીએ માટે ખુલ્લા ન હોય તેવા સાધનો દ્વારા વ્યવસાયિક કામ મેળવવા માટે પણ કાર્યવાહી કરવા અંગે વિચાર કરવો જોઈએ. કાઉન્સિલે જાહેર નિવેદન પણ બહાર પાડવું જોઈએ કે કાઉન્સિલની વિશિષ્ટ મંજૂરી વિના, સીએ એક્ટની કલમ ૨૯(૨) હેઠળના જાહેરનામા દ્વારા, કોઈ પણ એમએએફએસ પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે ભારતમાં સીએ ની કોઈ પણ ભારતીય સંસ્થા/ફર્મ સાથેના કોઈ પણ કરાર અથવા ગોઠવણ દ્વારા કામ કરી શકે નહીં. કોઈ પણ આંતરરાષ્ટ્રીય ફર્મ કે સંસ્થાને જાહેર જનતા સમક્ષ એવું દર્શાવવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં કે તેઓ તેમના નેટવર્કના ભાગ તરીકે એમએએફએસ તરીકે ભારતમાં કામ કરી રહ્યા છે. કોઈ પણ ભારતીય સીએ ફર્મને ચોક્કસ વ્યવસાયિક ફી માટેની ચૂકવણી સિવાય, ખર્ચ અથવા ટકાવારીના સ્વરૂપે આઈસીએઆઈના સભ્ય અથવા તેમની માલિકીની ફર્મ સિવાય અન્ય કોઈ વ્યક્તિને તેમના નફા અથવા ફી અથવા અન્ય પ્રાપ્તિનો કોઈ ભાગ ચૂકવવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. કાઉન્સિલ કંપની બાબતોના મંત્રાલય, રિઝર્વ બેંક

ઓફ ઈન્ડિયા અને અન્ય સંબંધિત મંત્રાલયો/વિભાગોને વિનંતી કરી શકે છે કે તેઓ યોગ્ય કાર્યવાહી કરે જેથી આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સની સેવાઓ મેળવવા માટે ભલામણોનો અમલ કરી શકાય. આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ સીએ અને સીએ ફર્મ્સને જ ઓડિટ અને અશ્યોરન્સ સેવાઓ પૂરી પાડવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ. જ્યાં પણ એમએએફએસ ભારતમાં પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે કામ કરી રહી છે, તેમણે આઇસીએઆઇ અને આરબીઆઇ તરફથી 'ના વાંધા પ્રમાણપત્ર' અને પરવાનગી વિના કોઈ પણ ઓડિટ અને અશ્યોરન્સ સેવાઓમાં જોડાવું જોઈએ નહીં. સૂચનાઓ જારી કરવામાં આવી શકે છે કે કોઈ ચોક્કસ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ અથવા સીએ ફર્મ અથવા અન્ય કોઈ સંસ્થાની નિમણૂક માટે નિર્ધારિત કરતા કોઈ પણ સંયુક્ત સાહસ કરાર, એમઓયુ, વિદેશી સહયોગ કરાર, સ્ટેકહોલ્ડર્સ કરાર, પ્રાઈવેટ ઈક્વિટી ફંડ શરત, વેન્ચર કેપિટલ ફંડ શરત અથવા સાઇડ લેટર્સ ગેરકાયદેસર અને જાહેર હિતની વિરુદ્ધ છે.

<u>આઇસીએઆઇનું વલણ</u>

૨૭. આઇસીએઆઇ એ તેના જવાબમાં રજૂઆત કરી હતી કે ઈન્સ્ટિટ્યુટનું કાર્ય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયનું નિયમન કરવાનું અને ધ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ (પ્રોસિજર ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન્સ ઓફ પ્રોફેશનલ એન્ડ અધર મિસકન્ડક્ટ એન્ડ કન્ડક્ટ ઓફ કેસીસ) રૂલ્સ, ૨૦૦૭ હેઠળ તેના સભ્યોની ગેરવર્તણૂક સામે કાર્યવાહી કરવાનું હતું. દેશના અર્થતંત્રમાં એકાઉન્ટિંગ વ્યાવસાયિકોની મહત્વની ભૂમિકા હતી. ભારતના અર્થતંત્રએ ૧૯૯૨ અને

૨૦૦૧ માં બે મોટા સિક્યોરિટીઝ કૌભાંડો જોયા હતા. સ્ટોક માર્કેટ કૌભાંડોની પૂછપરછ કરનારી જોઈન્ટ પાર્લામેન્ટરી કમિટીની ભલામણ પર સીએ એક્ટમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં ઓડિટર–કંપની સંબંધો અને ઓડિટર્સ માટેની શિસ્તબદ્ધ પદ્ધતિની તપાસ કરનારી શ્રી નરેશ ચંદ્રના અધ્યક્ષતા હેઠળની 'કોર્પોરેટ ઓડિટ એન્ડ ગવર્નન્સ' પરની ઉચ્ચ સ્તરીય સમિતિનો સમાવેશ થાય છે. કાઉન્સિલ ઓફ ધ ઈન્સ્ટિટ્યુટ દ્વારા ડાયરેક્ટર (ડિસિપ્લિન) ના વડા હેઠળના ડિસિપ્લિનરી ડિરેક્ટોરેટની સ્થાપના કરવા માટે સુધારો સૂચવવામાં આવ્યો હતો.

૨૮. ભારતમાં PwCPL અને તેમની નેટવર્ક ઓડિટ ફર્મ્સ સામે કોઈ કાર્યવાહી ન થઈ હોવાની ફરિયાદના જવાબમાં, આઇસીએઆઇ એ સબમિટ કર્યું કે તેના ડિસિપ્લિનરી ડિરેક્ટોરેટે ટાઇમ્સ ઓફ ઈન્ડિયામાં ૧૭ મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૨ ના રોજના લેખ "સન્ડ્રી ઈનકમ કુશન્સ પીડબલ્યુસી ઈન્ડિયા" માં આપેલી માહિતીની નોંધ અગાઉથી જ લીધી હતી. ૯ મી માર્ચ, ૨૦૧૨ ના રોજ પીડબલ્યુસી, નવી દિલ્હી, ચેન્નઈ, બેંગલુરુ, પીડબલ્યુસી, કોલકાતા, એલએલ, કોલકાતાને પત્ર લખવામાં આવ્યો હતો. આરબીઆઇને પણ પત્ર લખવામાં આવ્યો હતો. પીડબલ્યુસી ફર્મ્સનું વલણ એવું હતું કે સમાચાર આઇટમમાં તેમની ફર્મ્સનો કોઈ સંદર્ભ નથી અને કોઈ સ્પષ્ટતા જરૂરી નથી. પીડબલ્યુસી, કોલકાતાએ સબમિટ કર્યું કે તે વિશ્વભરમાં પીડબલ્યુસી ફર્મ્સના નેટવર્ક ('પીડબલ્યુસી નેટવર્ક') ની સભ્ય છે. તમામ સભ્યોના ગુણવત્તાના

ધોરણો જાળવી રાખવા માટે, પ્રાઇસવોટરહાઉસકુપર્સ સર્વિસીસ બીવી દ્વારા ૩૧ મી માર્ચ, ૨૦૧૧ ના રોજ પૂરા થયેલા નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન તેમને રૂ. ૬૫ કરોડની ગ્રાન્ટ બિન–પરતપાત્ર ગ્રાન્ટ તરીકે આપવામાં આવી હતી. સદર ગ્રાન્ટ તેમના વાર્ષિક ખાતાઓમાં "પરચૂરણ આવક" માં શામેલ કરવામાં આવી હતી. એલએલ, કોલકાતાનું વલણ એવું હતું કે તે વિશ્વભરમાં પીડબલ્યુસી નેટવર્ક ઓફ ફર્મ્સની સભ્ય છે. તેને ગુણવત્તાના ધોરણો જાળવી રાખવા માટે પ્રાઇસવોટરહાઉસકુપર્સ સર્વિસીસ બીવી પાસેથી ૩૧ મી માર્ચ, ૨૦૧૧ ના રોજ પૂરા થયેલા નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન બિન–પરતપાત્ર ગ્રાન્ટ તરીકે રૂ. ૨૮.૯૭ કરોડની ગ્રાન્ટ મળી હતી. ડિસિપ્લિનરી ડિરેક્ટોરેટે આરબીઆઇને રિમાઇન્ડર મોકલ્યું અને કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, કોલકાતા અને જોઈન્ટ સેક્રેટરી (રેવન્યુ), નાણા મંત્રાલયને પત્ર મોકલ્યો. ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, કોલકાતાએ જણાવ્યું હતું કે PwCPL ના સંદર્ભમાં આકારણી વર્ષ ૨૦૧૦–૨૦૧૧ અને ૨૦૧૧–૨૦૧૨ માટે ટ્રાન્સફર પ્રાઇસિંગના મુદ્દા પર સ્ક્રુટિનીની કાર્યવાહી બાકી હતી. 'સત્યમ' ના કૌભાંડને શોધવામાં પીડબલ્યુસી, બેંગલુરુની નિષ્ફળતાના સંદર્ભમાં, એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે યુએસ રેગ્યુલેટર્સ, એટલે કે, સિક્યોરિટીઝ એન્ડ એક્સચેન્જ કમિશન (એસઈસી) અને પીસીએઓબી એ કાર્યવાહી કરી હતી પરંતુ ભારતમાં કાર્યવાહી લાંબી ખેંચાઈ રહી હતી. એલએલ જીટીબીની ઊંચી એનપીએ દર્શાવવામાં નિષ્ફળ રહી હોવાના સંદર્ભમાં, એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે PwCPL સામે કોઈ ઔપચારિક ફરિયાદ દાખલ

કરવામાં આવી ન હતી. સદર સંસ્થા રજિસ્ટર્ડ નથી અને ઇન્સ્ટિટ્યુટ સીએ એક્ટ ૨૦૦૬ ના સુધારા અને ૨૦૦૭ ના નિયમો હેઠળ તેમની સામે કોઈ કાર્યવાહી કરી શકે નહીં. એલએલ ના સભ્યો, શ્રી એસ. ગોપાલકૃષ્ણન, શ્રી પી. રામ કૃષ્ણ અને શ્રી મનીષ અગ્રવાલ સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. શ્રી કેરસી એચ. વાચ્છા અને શ્રી અમલ ગાંગુલી સામે પણ કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. ૨૦૦૨–૨૦03 માં મેસર્સ પીડબલ્યુસી ના શ્રી પાર્થ ઘોષ અને શ્રી ડી.વી.પી. રાવ સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. પીડબલ્યુસી બેંગલુરુ 'સત્યમ' ના ઓડિટર્સ હતા જેના માટે સીએ એસ. ગોપાલકૃષ્ણન (૧.૪.૨૦૦૦ થી ૩૧.૩.૨૦૦૭ ના સમયગાળા માટે), સીએ એસ. તલ્લુરી (૧.૪.૨૦૦૭ થી ૩૦.૯.૨૦૦૮ ના સમયગાળા માટે), સીએ પુલાવર્થી શિવ પ્રસાદ (૧.૪.૨૦૦૧ થી ૩૧.૩.૨૦૦check ના સમયગાળા માટે), સીએ ચિંતપાતલા રવીન્દ્રનાથ (૧.૪.૨૦૦૫ થી ૩૦.૯.૨૦૦૮ ના સમયગાળા માટે) સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. સત્યમના તત્કાલીન સીએફઓ વી. શ્રીનિવાસુ, સત્યમના તત્કાલીન ઇન્ટરનલ ઓડિટ સેલના વડા વી.એસ. પ્રભાકર ગુપ્તા સામે પણ કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. જોઈન્ટ ડાયરેક્ટર, એસએફઆઇઓએ ડીએસક્યુ સોફ્ટવેર લિમિટેડના સંદર્ભમાં મેસર્સ એન.કે. થરાદ એન્ડ કો., ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ, કોલકાતાના સીએ નરેશ કુમાર થરાદ સામે ૩ જી માર્ચ, ૨૦૦૯ ના રોજ ફરિયાદ દાખલ કરી હતી. એ બહાર આવ્યું હતું

કે કંપનીએ કપટપૂર્ણ રીતે વિવિધ સંસ્થાઓને શેરની પ્રેફરન્શિયલ ફાળવણી કરી હતી.

<u>**પ્રતિવાદી–ફર્મ્સનું વલણ**</u>

૨૯. તેની લેખિત રજૂઆતોમાં, પ્રતિવાદી નંબર ૫ મેસર્સ ડેલોઇટ હાસ્કીન્સ એન્ડ સેલ્સે સબમિટ કર્યું કે એસએલપીમાં તેની સામે કોઈ આક્ષેપ નથી. પ્રતિવાદી નંબર ૫ ના તમામ ભાગીદારો ભારતીય હતા અને ફર્મ આઇસીએઆઇ સાથે પણ રજિસ્ટર્ડ હતી. કંપની બાબતોના મંત્રાલય દ્વારા એક નિષ્ણાત જૂથની રચના કરવામાં આવી હતી જેણે ૩૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૭ ના રોજ અહેવાલ આપ્યો હતો કે બિગ સિક્સ ફર્મ્સ (એમએએફએસ) સીધી રીતે કામ કરતી ન હતી. તેમના નેટવર્ક ભાગીદારો ઓડિટ સેવાઓ પૂરી પાડતા હતા. ભારતીય નેટવર્ક ફર્મ્સ માનવ સંસાધનો અને અન્ય ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, ટેકનોલોજી ખર્ચના સામાન્ય વૈશ્વિક ખર્ચની વહેંચણી માટે તેમની પિતૃ સંસ્થાને વૈશ્વિક નેટવર્ક ચાર્જીસ ચૂકવે છે. આ તમામ અધિકારક્ષેત્રોમાં એક પ્રમાણભૂત પદ્ધતિ છે. તે એમએએફએસને વૈશ્વિક પિતૃ સંસ્થાના નિયંત્રણને આધીન બનાવતું નથી. એમએએફએસને મલ્ટી–નેશનલ સંસ્થાઓ ગણી શકાય નહીં કારણ કે માલિકી અથવા સંચાલન દ્વારા કોઈ વિદેશી નિયંત્રણ નથી. નેટવર્ક ભાગીદારો ભારતીય નાગરિકો દ્વારા ચલાવવામાં, નિયંત્રિત કરવામાં અને સંચાલિત કરવામાં આવે છે. એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે રિટ પિટિશન ટકે તેમ નથી.

૩૦. પીએમઓ તરફથી કંપની બાબતોના મંત્રાલયના સેક્રેટરીને સંબોધિત ૩ જી જુલાઈ, ૨૦૧૭ ના પત્રનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, જેમાં સદર નિષ્ણાત જૂથના સંદર્ભમાં નિષ્ણાત જૂથના તારણો નીચે મુજબ સામેલ છે:

"(એ) ભારતમાં અનુસરવામાં આવતા એકાઉન્ટિંગ અને ઓડિટિંગ ધોરણો અને પદ્ધતિઓ આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણો અને પદ્ધતિઓ સાથે સુસંગત હોવા જોઈએ અને જરૂરી હદ સુધી કસ્ટમાઇઝેશન હોવું જોઈએ.

(બી) મોટાભાગની ભારતીય ઓડિટ ફર્મ્સનું નાનું કદ વૈશ્વિક સ્પર્ધાનો સામનો કરવામાં અવરોધરૂપ હોવાથી, નીતિગત પગલાં દ્વારા ભારતીય ઓડિટ ફર્મ્સના વિલીનીકરણ અને નેટવર્કિંગ દ્વારા એકત્રીકરણને પ્રોત્સાહિત કરવું જોઈએ.

(સી) ઓડિટ બહુ-વિદ્યાશાખાકીય કાર્ય બનવાની સાથે, અન્ય સંબંધિત વ્યવસાયોના વ્યાવસાયિકોની ભાગીદારી સાથે બહુ-વિદ્યાશાખાકીય ઓડિટ ફર્મ્સની રચનાને પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ.

(ડી) એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે ભારતીય ઓડિટ ફર્મ્સનું તકનીકી મૂલ્યાંકન કરતી ક્વોલિટી રિવ્યુ બોર્ડની ભલામણોનો અમલ કરવામાં આવે.

(ઈ) જ્યારે પણ ઓડિટ અને અશ્યોરન્સ વૈશ્વિક સ્પર્ધા માટે ખોલવામાં આવે ત્યારે પરસ્પરતાના સિદ્ધાંતનું પાલન કરવું જોઈએ અને ભારતીય ઓડિટ ફર્મ્સના હિતોને યોગ્ય ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ."

૩૧. પીડબલ્યુસી નેટવર્ક (પ્રતિવાદીઓ ૬ થી ૧૧) નું વલણ એવું છે કે પીડબલ્યુસી અથવા પીડબલ્યુ એ ગેરંટી દ્વારા મર્યાદિત ઇંગ્લેન્ડના કાયદા હેઠળ રજિસ્ટર્ડ PwCIL ની માલિકીની બ્રાન્ડ છે. PwCIL પીડબલ્યુસી નેટવર્કની અંદર એક સંકલન કરતી કંપની તરીકે કામ કરે છે અને કોઈ વ્યવસાય અથવા ઓડિટ સેવાઓ પૂરી પાડતી નથી. પ્રતિવાદી નંબરો ૬ થી ૧૧ એ પીડબલ્યુસી નેટવર્કની સભ્ય સંસ્થાઓ છે જેમાં વિશ્વભરની કંપનીઓ અને ફર્મ્સ સામેલ છે જે તમામ અલગ કાનૂની સંસ્થાઓ છે. PwCIL ઈચ્છુક સંસ્થાઓને પીડબલ્યુસી નેટવર્કના સભ્યો બનવાની મંજૂરી આપે છે જો તેઓ ઓડિટ/બિન–ઓડિટ સેવાઓના સંદર્ભમાં ગ્રાહકો માટે ગુણવત્તાયુક્ત સેવાઓ પૂરી પાડવા વૈશ્વિક ધોરણોનું પાલન કરે. સમાન અને સુસંગત ડિલિવરી મહત્વપૂર્ણ છે. પીડબલ્યુસી નેટવર્ક એ વૈશ્વિક ભાગીદારી નથી. નેટવર્ક પ્રવૃત્તિઓ સેવાની ગુણવત્તા અને ધોરણો જાળવવા માટે સામાન્ય અને સંકલિત અભિગમ માટે નીતિઓ અને પહેલો વિકસાવવા અને અમલમાં મૂકવા માટે છે. પીડબલ્યુસી બ્રાન્ડ નેમ સભ્ય ફર્મ્સ વચ્ચે સહકાર આપવા માટે નેમ લાઇસન્સ એગ્રીમેન્ટ પર આધારિત છે. તમામ સભ્યોએ (૧૭૭ દેશોમાં) લાઇસન્સ ફી ચૂકવવી પડે છે. પીડબલ્યુસી સર્વિસીસ બીવી (સર્વિસીસ બીવી) સેવાઓના વૈશ્વિક ધોરણોને કાર્યરત કરવા માટે

નેધરલેન્ડ્સમાં ઇન્કોર્પોરેટેડ છે. સર્વિસીસ બીવી શ્રેષ્ઠ વૈશ્વિક સામાન્ય ધોરણ વિકસાવવા માટે વિશ્વભરની વિવિધ ફર્મ્સના પ્રયાસોનું સંકલન કરે છે. સર્વિસીસ બીવી અસીલ સંબંધિત કોઈ કામ કરતી નથી પરંતુ ધોરણો વિકસાવે છે. તે નેટવર્ક સંસ્થાઓ પાસેથી તેમની આવકની અમુક ટકાવારી વસૂલ કરીને નાણાં એકત્રિત કરે છે જેનો ઉપયોગ ધોરણો વિકસાવવાના ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે થાય છે. ફર્મ સર્વિસ એગ્રીમેન્ટ્સ નેટવર્ક સંસ્થાઓ દ્વારા સહી કરવામાં આવે છે. સર્વિસીસ બીવી નફો નહીં નુકસાન નહીં ના ધોરણે કામ કરે છે. ભારતીય સભ્ય સંસ્થાઓ સહિત તમામ સભ્ય સંસ્થાઓ દ્વારા નેટવર્ક ચાર્જીસ ચૂકવવામાં આવે છે. નેટવર્કને ભારતીય નેટવર્ક સંસ્થાઓના ધોરણો અને ક્ષમતા વધારવાની જરૂરિયાત અનુભવાઈ જેના માટે બિન–પરતપાત્ર ગ્રાન્ટ્સ પૂરી પાડવામાં આવી હતી. ગ્રાન્ટ્સ રોકાણના સ્વરૂપની નથી. આ કરંટ એકાઉન્ટ વ્યવહારો છે અને કેપિટલ એકાઉન્ટ વ્યવહારો નથી. નાણાકીય વર્ષ ૨૦૦૯–૧૦ માટે, ગ્રાન્ટ્સ પર ટેક્સ લાદવામાં આવ્યો હતો પરંતુ સર્વિસીસ બીવીને ચૂકવવામાં આવેલા નેટવર્ક ચાર્જીસને કપાત તરીકે અમાન્ય કરવામાં આવ્યા હતા. નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૦–૧૧ માટે આકારણી હુકમ ૨૯ મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૬ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જેની સામે અપીલ બાકી હતી.

૩૨. એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ (ઈડી) એ ભારત બહારથી મળેલા ભંડોળના સંદર્ભમાં માહિતી માંગી હતી. માર્ચ અને ઓગસ્ટ, ૨૦૧૬ માં ઈડી એ સમન્સ જારી કર્યા હતા. જુલાઈ, ૨૦૧૭ માં ઈડી એ ફેમાની કલમ ૩૭ હેઠળ

અંદરની/બહારની નાણાકીય ચૂકવણીઓની વિગતો માંગતા ફરીથી સમન્સ જારી કર્યા હતા. ઓગસ્ટ, ૨૦૧૭ માં, ચીફ ફાઇનાન્સિયલ ઓફિસર (સીએફઓ) ને ઇડી દ્વારા નાણાકીય ચૂકવણીઓ વિશે માહિતી આપવા માટે સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યા હતા.

૩૩. રજિસ્ટ્રાર ઓફ કંપનીઝે જાન્યુઆરી, ૨૦૧૩ માં PwCPL ના ડિરેક્ટર્સ અને કંપની સેક્રેટરી સામે કેમ કાનૂની કાર્યવાહી શરૂ ન કરવું તે અંગે કારણ દર્શક નોટિસો જારી કરી હતી. કંપની લો બોર્ડે રૂ. ૮,૩૧,૦૦૦/- ની કમ્પોઝિશન રકમની ચૂકવણી પર ગુનાઓના કમ્પાઉન્ડિંગની મંજૂરી આપી હતી.

૩૪. ઓડિટિંગ સેવાઓ પીડબલ્યુસી ગ્રુપની ફર્મ્સ દ્વારા નીચે મુજબ ચલાવવામાં આવે છે:

(૧) પ્રાઇસ વોટરહાઉસ [FRN-૩૧૦૦૦૨E] ભારતીય ભાગીદારો (પ્રતિવાદી નંબર ૭)

(૨) લવલોક એન્ડ લેવિસ [FRN-૩૦૧૦૫૬E] ભારતીય ભાગીદારો (પ્રતિવાદી નંબર ૮)

(૩) પ્રાઇસ વોટરહાઉસ એન્ડ કો. [FRN-૦૫૦૦૩૨S] ભારતીય ભાગીદારો (પ્રતિવાદી નંબર ૯)

(૪) પ્રાઇસ વોટરહાઉસ, બેંગલુરુ [FRN–૦૦૭૫૬૮ S] ભારતીય ભાગીદારો (પ્રતિવાદી નંબર ૧૦)

(૫) દલાલ એન્ડ શાહ એલએલપી [FRN–૧૦૨૦૨૧ W/W ૧૦૦૧૧૦] ભારતીય ભાગીદારો (પ્રતિવાદી નંબર ૧૧)

૩૫. ભારતમાં પીડબલ્યુસી નેટવર્કના સભ્યો હોય તેવા અન્ય એલએલપી પણ છે. તમામ ભાગીદારો રાષ્ટ્રીયતાથી ભારતીય છે અને આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ છે. ડિરેક્ટર્સ ભાગીદારો નથી. પીડબલ્યુસી નેટવર્કની ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ સભ્ય ફર્મ્સ સ્વતંત્ર સંસ્થાઓ તરીકે કામ કરે છે.

૩૬. જો નેટવર્ક સમાન માલિકી, નિયંત્રણ કે સંચાલન, સમાન ગુણવત્તા નિયંત્રણ નીતિઓ અને પ્રક્રિયાઓ, સમાન વ્યવસાય વ્યૂહરચના, સમાન બ્રાન્ડ નેમ અથવા વ્યવસાયિક સંસાધનોનો નોંધપાત્ર ભાગ ધરાવતું હોય તો આઇસીએઆઇ ની ૨૭ મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૧ ના રોજની માર્ગદર્શિકા નેટવર્કને લાગુ પડે છે.

૩૭. આઇસીએઆઇ ના એક્સપર્ટ ગ્રુપના અહેવાલમાં નીચે મુજબની ભલામણ કરવામાં આવી છે:

"કોઈ પણ વ્યક્તિ કે સંસ્થા અને ખાસ કરીને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ જાહેર જનતા સમક્ષ એવું દર્શાવી શકે નહીં કે તેઓ ભારતમાં એમએએફએસ તરીકે અથવા તેમના વતી અથવા તેમના વેપારી નામે અને અન્ય કોઈ પણ રીતે કામ કરી રહ્યા છે જેથી તેઓ તેમના વતી ભારતમાં કામ કરવા માટે એમએએફએસનો ભાગ અથવા તેમના દ્વારા અધિકૃત હોવાનું રજૂ કરે અથવા તેઓ વાસ્તવમાં એમએએફએસનું પ્રતિનિધિત્વ કરી રહ્યા છે અથવા તેઓ ભારતમાં એમએએફએસની કચેરી/પ્રતિનિધિઓ છે, સિવાય કે જેઓ આઇસીએઆઇ સાથે નેટવર્ક તરીકે રજિસ્ટર્ડ હોય, આઇસીએઆઇ દ્વારા સમયાંતરે સૂચિત નેટવર્ક માર્ગદર્શિકા અનુસાર."

[(અહેવાલનો ખંડ ૭.૧૨ (v), ૨૦૧૬ ના એસએલપી નંબર ૧૮૦૮ ના પૃષ્ઠ ૧૫૨ પર)].

૩૮. માર્ગદર્શિકા નેટવર્કની નોંધણીની મંજૂરી આપે છે અને પીડબલ્યુસી ફર્મ્સ દ્વારા ઉપરોક્ત માર્ગદર્શિકા અનુસાર તેમની જાહેરાત ફાઇલ કરવામાં આવી છે અને તેઓ આઇસીએઆઇ ના નિયમો અનુસાર ભારતમાં રજિસ્ટર્ડ છે. માત્ર પીડબલ્યુસી ઓડિટ ફર્મ્સ વૈશ્વિક પીડબલ્યુસી નેટવર્કનો ભાગ હોવાને કારણે તે પોતે કોઈ લાગુ કાયદાનું ઉલ્લંઘન કરતી નથી. નાણાકીય વર્ષ ૨૦ bills-૦૯, ૨૦૦૯-૧૦ અને ૨૦૧૦-૧૧ માં મળેલી ગ્રાન્ટ્સના સંદર્ભમાં, જેની રકમ રૂ. ૧૪૨.૯ કરોડ થાય છે, આકારણી અનુસાર ટેક્સ ચૂકવવામાં આવ્યો છે અને

કાર્યવાહી બાકી છે. નેટવર્ક દ્વારા આઇસીએઆઇ ને તમામ માહિતી પૂરી પાડવામાં આવી છે.

૩૯. તમામ ભાગીદારો ભારતીય હોવાથી અને આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ હોવાથી, તેઓ કોઈપણ વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક માટે આઇસીએઆઇ ને વ્યક્તિગત રીતે જવાબદાર છે. સર્વિસીસ બીવી ફર્મ્સની ભાગીદારી કે નફામાં કોઈ હિસ્સો ધરાવતી નથી. આમ, સીએ એક્ટની કલમ ૨૫ નું કોઈ ઉલ્લંઘન નથી.

<u>સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ (સીબીડીટી)/ઇડી નું વલણ</u>

૪૦. સીબીડીટી દ્વારા લેવાયેલું વલણ એવું છે કે અરજદારના વકીલ તરફથી ૧ લી જુલાઈ, ૨૦૧૩ નો પત્ર મળતાં, ડાયરેક્ટર જનરલ ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ (ઇન્વેસ્ટિગેશન) (ડીજીઆઇટી) દ્વારા ઇન્કમ ટેક્સની અસરો અંગે તપાસ કરવામાં આવી હતી. એવું જાણવા મળ્યું હતું કે પીડબલ્યુસી ગ્રુપની ૧૧ સંસ્થાઓ ભારતમાં કાર્યરત છે. ચાર સંસ્થાઓને ૨૦૦૯ થી ૨૦૧૩ ના સમયગાળા દરમિયાન પીડબલ્યુસી સર્વિસીસ બીવી પાસેથી રૂ. ૪૭૭.૬૪ કરોડની ગ્રાન્ટ મળી છે. ગ્રાન્ટ બે પ્રકારની છે – વ્યવસાયિક ક્ષમતા નિર્માણ અને વ્યવસાય વિસ્તરણ. રૂ. ૪૧૬.૩૯ કરોડ ટેક્સ માટે ઓફર કરવામાં આવ્યા છે જેના પર વ્યાવસાયિક ક્ષમતા નિર્માણ માટે "પરચૂરણ આવક" તરીકે ટેક્સ લાદવામાં આવ્યો હતો. બાકીની રકમ વ્યવસાયના વિસ્તરણ માટે મૂડી પ્રાપ્તિ તરીકે ક્લેમ કરવામાં આવી હતી. એસેસિંગ ઓફિસર દ્વારા ટેક્સની આકારણી

કરવામાં આવી હતી અને કાર્યવાહી બાકી હતી. ઈડી ના જણાવ્યા અનુસાર, આ બાબતમાં તપાસ બાકી છે, જો કે અસંખ્ય સાક્ષીઓની પૂછપરછ કરવામાં આવી છે.

<u>રજિસ્ટ્રાર ઓફ કંપનીઝ (આરઓસી) નું વલણ</u>

૭૧. કોલકાતાના આરઓસીનું વલણ એવું છે કે કંપનીના ઓડિટર્સ સામે પ્રતિયોજન શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું, જેમણે ગુનાઓનું કમ્પાઉન્ડિંગ કર્યું હતું. કંપનીના ઓડિટર્સ સામે હજુ પણ કેટલીક કાર્યવાહી બાકી છે.

<u>આરબીઆઈનું વલણ</u>

૭૨. આરબીઆઈનું વલણ એવું છે કે તે માત્ર પરિપત્રો બહાર પાડે છે અને ફેમા હેઠળ નિયમો ઘડે છે પરંતુ તેના પાલન માટે કોઈ તપાસ કરતી નથી. ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ (ઈન્વેસ્ટિમેન્ટ ઈન ફર્મ ઓર પ્રોપ્રાઈટરી કન્સર્ન ઈન ઈન્ડિયા) રેગ્યુલેશન્સ, ૨૦૦૦ નો નિયમ ૩ એ છે કે ભારત બહાર રહેતી વ્યક્તિ આરબીઆઈની પરવાનગી વિના ફર્મ અથવા પ્રોપ્રાઈટરી કન્સર્નમાં રોકાણ કરી શકતી નથી. એફડીઆઈ પોલિસીના પેરા ૩.૩.૨ અનુસાર, આરબીઆઈની પૂર્વ મંજૂરી વિના રોકાણની મંજૂરી નથી.

<u>વૈધાનિક જોગવાઈઓ</u>

૪૩. **સીએ એક્ટની કલમો ૨(૨), ૨૫ અને ૨૯ નીચે મુજબ પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવેલ છે:**

"૨ (૨) સંસ્થાનો સભ્ય ત્યારે "પ્રેક્ટિસમાં હોવાનું" ગણાશે, જ્યારે વ્યક્તિગત રીતે અથવા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ સાથે ભાગીદારીમાં, મળેલા અથવા મળવાના બાકી મહેનતાણાના અવેજમાં તે- (૧) એકાઉન્ટન્સીની પ્રેક્ટિસમાં પોતે જોડાય છે; અથવા (૨) નાણાકીય વ્યવહારો, પુસ્તકો, ખાતાઓ અથવા રેકોર્ડ્સના ઓડિટિંગ અથવા ચકાસણીને લગતી સેવાઓ કરે છે અથવા કરવા માટે ઓફર કરે છે, અથવા નાણાકીય એકાઉન્ટિંગ અને સંબંધિત નિવેદનો તૈયાર કરવા, ચકાસણી અથવા પ્રમાણિત કરવા સંબંધિત સેવાઓ કરે છે અથવા જાહેર જનતા સમક્ષ એકાઉન્ટન્ટ તરીકે પોતાને રજૂ કરે છે; અથવા (૩) એકાઉન્ટિંગ પ્રક્રિયા અથવા નાણાકીય તથ્યો અથવા ડેટાના રેકોર્ડિંગ, પ્રસ્તુતિ અથવા પ્રમાણપત્રને લગતી સૈદ્ધાંતિક અથવા વિગતવાર બાબતોમાં વ્યવસાયિક સેવાઓ અથવા સહાય પૂરી પાડે છે; અથવા (૪) કાઉન્સિલના અભિપ્રાય મુજબ, પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી અથવા પૂરી પાડી શકાય તેવી અન્ય સેવાઓ પૂરી પાડે છે; અને તેના વ્યાકરણના ફેરફારો અને સમાન અર્થવાળા અભિવ્યક્તિઓ સાથે "પ્રેક્ટિસમાં હોવું" શબ્દોનો અર્થ તે મુજબ કરવામાં આવશે. સ્પષ્ટતા:- સંસ્થાનો સહયોગી (એસોસિએટ) અથવા ફેલો જે

પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ અથવા આવા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સની ફર્મના પગારદાર કર્મચારી છે, તે આવી રોજગારી હોવા છતાં, આર્ટિકલ્ડ આસિસ્ટન્ટ્સની તાલીમના મર્યાદિત હેતુ માટે પ્રેક્ટિસમાં હોવાનું ગણાશે.

૨૫. કંપનીઓ એકાઉન્ટન્સીમાં જોડાઈ શકશે નહીં. (૧) કોઈ પણ કંપની, ભલે તે ભારતમાં ઈન્કોર્પોરેટેડ હોય કે અન્યત્ર, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ તરીકે પ્રેક્ટિસ કરશે નહીં. (૨) જો કોઈ કંપની પેટા–કલમ (૧) ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરે છે, તો કંપની સામે થઈ શકે તેવી અન્ય કોઈ પણ કાર્યવાહીને પ્રતિકૂળ અસર કર્યા વિના, તેનો દરેક ડિરેક્ટર, મેનેજર, સેક્રેટરી અને અન્ય કોઈ પણ અધિકારી જે જાણીજોઈને આવા ઉલ્લંઘનમાં પક્ષકાર છે તે દંડને પાત્ર થશે જે પ્રથમ દોષસિદ્ધિ પર એક હજાર રૂપિયા સુધી અને ત્યાર પછીની કોઈ પણ દોષસિદ્ધિ પર પાંચ હજાર રૂપિયા સુધી વિસ્તરી શકે છે.

૨૯. પરસ્પરતા. (૧) જ્યાં કોઈ પણ દેશ, જે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આ સંદર્ભમાં સત્તાવાર ગેઝેટમાં જાહેરનામા દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવ્યો છે, તે ભારતીય અધિવાસ ધરાવતી વ્યક્તિઓને ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઓફ ઈન્ડિયા જેવી જ કોઈ પણ સંસ્થાના સભ્યો બનતા અટકાવે છે અથવા એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયની પ્રેક્ટિસ કરતા અટકાવે છે અથવા તે દેશમાં તેમની સાથે અયોગ્ય ભેદભાવ રાખે છે, તો આવા કોઈ પણ દેશની પ્રજા સંસ્થાના સભ્ય બનવા અથવા ભારતમાં

એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયની પ્રેક્ટિસ કરવા માટે હકદાર રહેશે નહીં. (૨) પેટા–કલમ (૧) ની જોગવાઈઓને આધીન, કાઉન્સિલ શરતો નક્કી કરી શકે છે, જો કોઈ હોય તો, જેને આધીન રજિસ્ટરમાં પ્રવેશના હેતુઓ માટે એકાઉન્ટન્સી સંબંધિત વિદેશી લાયકાતોને માન્યતા આપવામાં આવશે. [૨૯એ. નિયમો બનાવવાની કેન્દ્ર સરકારની સત્તા. (૧) કેન્દ્ર સરકાર, જાહેરનામા દ્વારા, આ એક્ટની જોગવાઈઓનો અમલ કરવા માટે નિયમો બનાવી શકે છે. (૨) ખાસ કરીને અને પૂર્વોક્ત સત્તાઓની વ્યાપકતાને પ્રતિકૂળ અસર કર્યા વિના, આવા નિયમો નીચેની તમામ અથવા કોઈ પણ બાબતો માટે જોગવાઈ કરી શકે છે, એટલે કે:– (એ) કલમ ૯ ની પેટા–કલમ (૨) હેઠળ કાઉન્સિલમાં સભ્યોના સંદર્ભમાં ચૂંટણી અને નામાંકનની રીત; (બી) ટ્રિબ્યુનલના પ્રિસાઈડિંગ ઓફિસર અને સભ્યોની સેવાની શરતો, બેઠકોનું સ્થળ અને કલમ ૧૦બી ની પેટા–કલમ (૩) હેઠળ તેમને ચૂકવવાની ભથ્થાઓ; (સી) કલમ ૨૧ ની પેટા–કલમ (૪) હેઠળ તપાસની પ્રક્રિયા; (ડી) ડિસિપ્લિનરી કમિટી દ્વારા કેસોની વિચારણા કરતી વખતે પ્રક્રિયા, અને કલમ ૨૧બી ની પેટા–કલમ (૪) હેઠળ નામાંકિત સભ્યોના ભથ્થાઓનું નિર્ધારણ; (ઇ) ઓથોરિટીના ચેરપર્સન અને સભ્યોના ભથ્થાઓ અને સેવાની શરતો અને કલમ ૨૨સી હેઠળ કાઉન્સિલ દ્વારા ખર્ચને પહોંચી વળવાની રીત; (એફ) બોર્ડ દ્વારા તેની બેઠકોમાં અનુસરવાની પ્રક્રિયા કલમ ૨૮સી હેઠળ; અને (જી) કલમ

૨૮ડી ની પેટા–કલમ (૧) હેઠળ બોર્ડના ચેરપર્સન અને સભ્યોની સેવાની શરતો.]"

સીએ એક્ટની પ્રથમ અને બીજી અનુસૂચિ:

[પ્રથમ અનુસૂચિ]

[કલમો ૨૧(૩), ૨૧એ(૩) અને ૨૨ જુઓ]

ભાગ I

પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સના સંદર્ભમાં વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક

પ્રેક્ટિસ કરતો ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે –

(૧) કોઈ પણ વ્યક્તિને તેના નામે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ તરીકે પ્રેક્ટિસ કરવાની મંજૂરી આપે છે સિવાય કે આવી વ્યક્તિ પણ પ્રેક્ટિસ કરતી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ હોય અને તેની સાથે ભાગીદારીમાં હોય અથવા તેના દ્વારા રોજગારી મેળવેલી હોય;

(૨) તેના વ્યવસાયિંક કામની ફી અથવા નફામા પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે કોઈ પણ હિસ્સો, કમિશન કે બ્રોકરેજ ઈન્સ્ટિટ્યુટના સભ્ય અથવા ભાગીદાર અથવા નિવૃત્ત ભાગીદાર અથવા મૃતક ભાગીદારના કાનૂની

પ્રતિનિધિ, અથવા અન્ય કોઈ વ્યવસાયિક સંસ્થાના સભ્ય અથવા સમય સમય પર ભારતમાં અથવા ભારત બહાર આવી વ્યવસાયિક સેવાઓ પૂરી પાડવાના હેતુ માટે નિર્ધારિત લાયકાત ધરાવતી અન્ય વ્યક્તિઓ સિવાયની કોઈ પણ વ્યક્તિને ચૂકવે છે અથવા ચૂકવવાની મંજૂરી આપે છે અથવા ચૂકવવા માટે સંમત થાય છે.

સ્પષ્ટતા. – આ આઇટમમાં, "ભાગીદાર" માં ભારત બહાર રહેતી વ્યક્તિનો સમાવેશ થાય છે જેની સાથે પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટે ભાગીદારી કરી છે જે આ ભાગના આઇટમ (૪) ના ઉલ્લંઘનમાં નથી;

(૩) સંસ્થાનો સભ્ય ન હોય તેવી વ્યક્તિના વ્યવસાયિક કામના નફાનો કોઈ પણ ભાગ સ્વીકારે છે અથવા સ્વીકારવા સંમત થાય છે:

પરંતુ શરત એ છે કે અહીં સમાવિષ્ટ કંઈપણ સભ્યને આ ભાગના આઇટમ (૨) માં ઉલ્લેખિત છે તેવી લાયકાત ધરાવતી વ્યવસાયિક સંસ્થાના સભ્ય અથવા અન્ય વ્યક્તિ સાથે ફીમાં કોઈ પણ હિસ્સો, કમિશન કે બ્રોકરેજ મેળવવા સહિત નફાની વહેંચણી અથવા અન્ય સમાન ગોઠવણો કરવાથી રોકતું હોવાનું ગણાશે નહીં;

(૪) પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ અથવા નિર્ધારિત લાયકાત ધરાવતી અન્ય કોઈ વ્યવસાયિક સંસ્થાના સભ્ય હોય તેવી વ્યક્તિ સિવાયની કોઈ પણ વ્યક્તિ સાથે, ભારતમાં અથવા ભારત બહાર

ભાગીદારી કરે છે, જેમાં એવા નિવાસીનો સમાવેશ થાય છે જે વિદેશમાં તેના રહેઠાણને કારણે કલમ ૪ ની પેટા–કલમ (૧) ના ખંડ (v) હેઠળ સભ્ય તરીકે રજિસ્ટર્ડ થવા માટે હકદાર હશે અથવા જેની લાયકાતો આવી ભાગીદારીની મંજૂરી આપવાના હેતુ માટે કેન્દ્ર સરકાર અથવા કાઉન્સિલ દ્વારા માન્ય છે;

(૫) આવા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટનો કર્મચારી ન હોય અથવા જે તેનો ભાગીદાર ન હોય તેવી વ્યક્તિની સેવાઓ દ્વારા અથવા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ માટે ખુલ્લા ન હોય તેવા સાધનો દ્વારા કોઈ વ્યવસાયિક કામ મેળવે છે:

પરંતુ શરત એ છે કે અહીં સમાવિષ્ટ કંઈપણ આ ભાગના આઇટમ (૨), (૩) અને (૪) ના સંદર્ભમાં મંજૂર કરાયેલી કોઈ પણ ગોઠવણને પ્રતિષેધિત કરતું હોવાનું ગણાશે નહીં;

(૬) પરિપત્ર, જાહેરાત, વ્યક્તિગત સંપર્ક અથવા મુલાકાત દ્વારા અથવા અન્ય કોઈ પણ સાધન દ્વારા પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે ગ્રાહકો અથવા વ્યવસાયિક કામ મેળવે છે:

પરંતુ શરત એ છે કે અહીં સમાવિષ્ટ કંઈપણ નીચેની બાબતોને અટકાવતું અથવા પ્રતિષેધિત કરતું હોવાનું ગણાશે નહીં –

(૧) પ્રેક્ટિસ કરતા અન્ય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ પાસેથી વ્યવસાયિક કામ માટે અરજી કરવા અથવા વિનંતી કરવા અથવા આમંત્રિત કરવા અથવા મેળવવા માટે કોઈ પણ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને; અથવા

(૨) વ્યવસાયિક સેવાઓનો ઉપયોગ કરનારાઓ અથવા સંસ્થાઓ દ્વારા સમયાંતરે બહાર પાડવામાં આવતા ટેન્ડરો અથવા પૂછપરછોનો જવાબ આપવા અને તેના પરિણામે વ્યવસાયિક કામ મેળવવા માટે સભ્યને;

(૭) તેની વ્યવસાયિક સિદ્ધિઓ અથવા સેવાઓની જાહેરાત કરે છે, અથવા વ્યવસાયિક દસ્તાવેજો, વિઝિટિંગ કાર્ડ્સ, લેટર હેડ્સ કે સાઇન બોર્ડ્સ પર ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ સિવાયના અન્ય કોઈ હોદ્દા અથવા અભિવ્યક્તિઓનો ઉપયોગ કરે છે, સિવાય કે તે ભારતમાં કાયદા દ્વારા સ્થાપિત અથવા કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા માન્ય યુનિવર્સિટીની ડિગ્રી હોય અથવા ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઓફ ઈન્ડિયા અથવા કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા માન્ય કરાયેલી અથવા કાઉન્સિલ દ્વારા માન્ય કરાઈ હોય તેવી અન્ય કોઈ સંસ્થાની સભ્યપદ દર્શાવતું શીર્ષક હોય:

પરંતુ શરત એ છે કે પ્રેક્ટિસ કરતો સભ્ય તેના દ્વારા અથવા તેની ફર્મ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ અને કાઉન્સિલ દ્વારા જારી કરવામાં આવતી માર્ગદર્શિકાને આધીન તેની ફર્મની વિગતો દર્શાવતા લખાણ દ્વારા જાહેરાત કરી શકે છે;

(૮) અગાઉ અન્ય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ અથવા સર્ટિફાઇડ ઓડિટર જેમને રેસ્ટ્રિક્ટેડ સર્ટિફિકેટ રૂલ્સ, ૧૯૩૨ હેઠળ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યું છે તેમની પાસે રહેલી કંપનીના ઓડિટર તરીકેની જગ્યા, તેની સાથે પહેલા લેખિતમાં વાતચીત કર્યા વિના સ્વીકારે છે;

(૯) આવી નિમણૂકના સંદર્ભમાં કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ના કલમ ૨૨૫ ની જરૂરિયાતોનું યોગ્ય પાલન કરવામાં આવ્યું છે કે કેમ તેની ખાતરી કર્યા વિના કંપનીના ઓડિટર તરીકેની નિમણૂક સ્વીકારે છે;

(૧૦) કોઈ પણ વ્યવસાયિક રોજગારના સંદર્ભમાં નફાની ટકાવારી પર આધારિત અથવા આવી રોજગારીના તારણો અથવા પરિણામો પર આકસ્મિક હોય તેવી ફી વસૂલ કરે છે અથવા વસૂલ કરવાની ઓફર કરે છે, સ્વીકારે છે અથવા સ્વીકારવાની ઓફર કરે છે, આ એક્ટ હેઠળ બનાવેલા કોઈ પણ નિયમ હેઠળ મંજૂર કર્યા સિવાય;

(૧૧) કાઉન્સિલ દ્વારા તેમ કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવી હોય તે સિવાય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના વ્યવસાય સિવાય અન્ય કોઈ વ્યવસાય કે વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિમાં જોડાય છે: પરંતુ શરત એ છે કે અહીં સમાવિષ્ટ કંઈપણ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને કંપનીના ડિરેક્ટર (મેનેજિંગ ડિરેક્ટર કે હોલ ટાઇમ ડિરેક્ટર ન હોય તેવા) બનવાથી વંચિત રાખશે નહીં સિવાય કે તે

અથવા તેનો કોઈ ભાગીદાર આવી કંપનીમાં ઓડિટર તરીકે હિત ધરાવતો હોય;

(૧૨) ઈન્સ્ટિટ્યુટના પ્રેક્ટિસમાં ન હોય તેવા સભ્યને, અથવા તેનો ભાગીદાર ન હોય તેવા સભ્યને તેના વતી અથવા તેની ફર્મ વતી કોઈ પણ બેલેન્સ શીટ, પ્રોફિટ એન્ડ લોસ એકાઉન્ટ, રિપોર્ટ અથવા નાણાકીય નિવેદનો પર સહી કરવાની મંજૂરી આપે છે.

ભાગ II

સેવામાં રહેલા સંસ્થાના સભ્યોના સંદર્ભમાં વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક

સંસ્થાનો સભ્ય (પ્રેક્ટિસ કરતા સભ્ય સિવાયનો) વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે કોઈ પણ કંપની, ફર્મ અથવા વ્યક્તિનો કર્મચારી હોવા છતાં –

(૧) તેના દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી રોજગારીની કમાણીમાંથી કોઈ પણ હિસ્સો કોઈ પણ વ્યક્તિને પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે ચૂકવે છે અથવા ચૂકવવાની મંજૂરી આપે છે અથવા ચૂકવવા સંમત થાય છે;

(૨) આવી કંપની, ફર્મ અથવા વ્યક્તિ દ્વારા રોકવામાં આવેલા વકીલ, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ કે બ્રોકર અથવા આવી કંપની, ફર્મ અથવા વ્યક્તિના

એજન્ટ કે ગ્રાહક પાસેથી કમિશન કે લાંચના સ્વરૂપે ફી, નફા કે લાભનો કોઈ પણ ભાગ સ્વીકારે છે અથવા સ્વીકારવા સંમત થાય છે.

ભાગ III

સામાન્ય રીતે સંસ્થાના સભ્યોના સંદર્ભમાં વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક

સંસ્થાનો સભ્ય, ભલે તે પ્રેક્ટિસમાં હોય કે ન હોય, વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે –

(૧) ઇન્સ્ટિટ્યુટનો ફેલો ન હોવા છતાં, ઇન્સ્ટિટ્યુટના ફેલો તરીકે કામ કરે છે;

(૨) ઇન્સ્ટિટ્યુટ, કાઉન્સિલ અથવા તેની કોઈ પણ સમિતિ, ડાયરેક્ટર (ડિસિપ્લિન), બોર્ડ ઓફ ડિસિપ્લિન, ડિસિપ્લિનરી કમિટી, ક્વોલિટી રિવ્યુ બોર્ડ અથવા એપેલેટ ઓથોરિટી દ્વારા મંગાવવામાં આવેલી માહિતી પૂરી પાડતો નથી, અથવા માંગવામાં આવેલી જરૂરિયાતોનું પાલન કરતો નથી;

(૩) અન્ય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ પાસેથી વ્યવસાયિક કામ મંગાવતી વખતે અથવા ટેન્ડરો કે પૂછપરછોનો જવાબ આપતી વખતે અથવા લખાણ દ્વારા જાહેરાત કરતી વખતે, અથવા આ અનુસૂચિના ભાગ I ના આઇટમ (૬)

અને (૭) માં જોગવાઈ કરાયેલી કોઈ પણ બાબતમાં, માહિતી ખોટી હોવાનું જાણવા છતાં તે આપે છે.

ભાગ IV

સામાન્ય રીતે સંસ્થાના સભ્યોના સંદર્ભમાં અન્ય ગેરવર્તણૂક

સંસ્થાનો સભ્ય, ભલે તે પ્રેક્ટિસમાં હોય કે ન હોય, અન્ય ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે –

(૧) છ મહિનાથી વધુ ન હોય તેવી જેલની સજાને પાત્ર હોય તેવા ગુના માટે કોઈ પણ દીવાની કે ફોજદારી અદાલત દ્વારા દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે;

(૨) કાઉન્સિલના અભિપ્રાય મુજબ, તેના કૃત્યના પરિણામે વ્યવસાય અથવા સંસ્થાની બદનામી લાવે છે, ભલે તે તેના વ્યવસાયિક કામ સાથે સંબંધિત હોય કે ન હોય.]

બીજી અનુસૂચિ

[કલમો ૨૧(૩), ૨૧બી(૩) અને ૨૨ જુઓ]

ભાગ I

પ્રેક્ટિસ કરતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સના સંદર્ભમાં વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક

પ્રેક્ટિસ કરતો ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે –

(૧) તેની વ્યવસાયિક વ્યસ્તતા દરમિયાન મેળવેલી માહિતી તેના અસીલની સંમતિ વિના અથવા તત્કાલ અમલમાં રહેલા કોઈ કાયદા દ્વારા જરૂરી હોય તે સિવાય, તેને રોકનાર અસીલ સિવાય અન્ય કોઈ વ્યક્તિને જાહેર કરે છે;

(૨) તેના નામે અથવા તેની ફર્મના નામે નાણાકીય નિવેદનોની તપાસનો અહેવાલ પ્રમાણિત કરે છે અથવા સબમિટ કરે છે સિવાય કે આવા નિવેદનો અને સંબંધિત રેકોર્ડ્સની તપાસ તેના દ્વારા અથવા તેની ફર્મના ભાગીદાર કે કર્મચારી દ્વારા અથવા પ્રેક્ટિસ કરતા અન્ય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા કરવામાં આવી હોય;

(૩) ભવિષ્યના વ્યવહારો પર આધારિત કમાણીના અંદાજના સંદર્ભમાં તેનું નામ અથવા તેની ફર્મના નામનો ઉપયોગ કરવાની પરવાનગી એવી રીતે આપે છે જે એવી માન્યતા તરફ દોરી જાય કે તે આગાહીની સચોટતા માટે ખાતરી આપે છે;

(૪) કોઈ પણ વ્યવસાય કે સાહસના નાણાકીય નિવેદનો પર પોતાનો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરે છે જેમાં તે, તેની ફર્મ, અથવા તેની ફર્મનો ભાગીદાર નોંધપાત્ર હિત ધરાવે છે;

(૫) તેના જાણવામાં આવેલ એક મહત્વપૂર્ણ તથ્ય જાહેર કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે જે નાણાકીય નિવેદનમાં જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી, પરંતુ જે નાણાકીય નિવેદન બનાવવામાં જાહેર કરવું જરૂરી છે જ્યાં તે વ્યવસાયિક ક્ષમતામાં તે નાણાકીય નિવેદન સાથે સંબંધિત છે;

(૬) નાણાકીય નિવેદનમાં દેખાતી તેના જાણવામાં આવેલી એક મહત્વપૂર્ણ ખોટી રજૂઆતનો અહેવાલ આપવામાં નિષ્ફળ જાય છે જેની સાથે તે વ્યવસાયિક ક્ષમતામાં સંબંધિત છે;

(૭) યોગ્ય ખંત રાખતો નથી, અથવા તેની વ્યવસાયિક ફરજો નિભાવવામાં ઘોર બેદરકારી દાખવે છે;

(૮) અભિપ્રાય વ્યક્ત કરવા માટે જરૂરી હોય તેવી પૂરતી માહિતી મેળવવામાં નિષ્ફળ જાય છે અથવા તેના અપવાદો અભિપ્રાયની અભિવ્યક્તિને નકારવા માટે પૂરતા પ્રમાણમાં મહત્વપૂર્ણ છે;

(૯) પરિસ્થિતિઓને લાગુ પડતી ઓડિટની સામાન્ય રીતે સ્વીકૃત પ્રક્રિયામાંથી કોઈ પણ મહત્વપૂર્ણ વિંચલન તરફ ધ્યાન દોરવામા નિષ્ફળ જાય છે;

(૧૦) ફી અથવા મહેનતાણા સિવાયના તેના અસીલના નાણાં અથવા અલગ બેંક ખાતામાં ખર્ચ કરવા માટેના નાણાં રાખવામાં અથવા વ્યાજબી

સમયની અંદર જે હેતુઓ માટે તે નિર્ધારિત છે તે હેતુઓ માટે આવા નાણાંનો ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે.

ભાગ II

સામાન્ય રીતે સંસ્થાના સભ્યોના સંદર્ભમાં વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક

સંસ્થાનો સભ્ય, ભલે તે પ્રેક્ટિસમાં હોય કે ન હોય, વ્યવસાયિક ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે–

(૧) આ એક્ટની કોઈ પણ જોગવાઈઓ અથવા તે હેઠળ બનાવેલા નિયમો અથવા કાઉન્સિલ દ્વારા જારી કરાયેલી કોઈ પણ માર્ગદર્શિકાનું ઉલ્લંઘન કરે છે;

(૨) કોઈ પણ કંપની, ફર્મ અથવા વ્યક્તિનો કર્મચારી હોવા છતાં, તેની રોજગારી દરમિયાન મેળવેલી ગુપ્ત માહિતી જાહેર કરે છે સિવાય કે તત્કાલ અમલમાં રહેલા કોઈ કાયદા દ્વારા જરૂરી હોય અથવા એમ્પ્લોયર દ્વારા પરવાનગી આપવામાં આવી હોય તે સિવાય;

(૩) ઈન્સ્ટિટ્યુટ, કાઉન્સિલ અથવા તેની કોઈ પણ સમિતિ, ડાયરેક્ટર (ડિસિપ્લિન), બોર્ડ ઓફ ડિસિપ્લિન, ડિસિપ્લિનરી કમિટી, ક્વોલિટી રિવ્યુ બોર્ડ અથવા એપેલેટ ઓથોરિટીને સબમિટ કરવાની કોઈ પણ

માહિતી, નિવેદન, રિટર્ન અથવા ફોર્મમાં કોઈ પણ વિગતો ખોટી હોવાનું જાણવા છતાં તેનો સમાવેશ કરે છે;

(૪) તેની વ્યવસાયિક ક્ષમતામાં મેળવેલા નાણાંની ઉચાપત કે ઉધારી કરે છે.

ભાગ III

સામાન્ય રીતે સંસ્થાના સભ્યોના સંદર્ભમાં અન્ય ગેરવર્તણૂક

સંસ્થાનો સભ્ય, ભલે તે પ્રેક્ટિસમાં હોય કે ન હોય, અન્ય ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત માનવામાં આવશે, જો તે છ મહિનાથી વધુની જેલની સજાને પાત્ર હોય તેવા ગુના માટે કોઈ પણ દીવાની કે ફોજદારી અદાલત દ્વારા દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે.

ફોરેન એક્સચેન્જ મેનેજમેન્ટ (ઇન્વેસ્ટિમેન્ટ ઇન ફર્મ ઓર પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્ન ઇન ઇન્ડિયા) રેગ્યુલેશન્સ, ૨૦૦૦ નો નિયમ ૩

"૩. ભારત બહાર રહેતી વ્યક્તિ દ્વારા ભારતમાં ફર્મ અથવા પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્નમાં રોકાણ પર પ્રતિબંધ એક્ટ અથવા તે હેઠળ બનાવેલા નિયમો કે નિયમનો અથવા તે હેઠળ જારી કરાયેલા નિર્દેશો કે હુકમોમાં અન્યથા જોગવાઈ કરાઈ હોય તે સિવાય, ભારત બહાર રહેતી કોઈ પણ વ્યક્તિ

ભારતમાં કોઈ પણ ફર્મ અથવા પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્ન અથવા વ્યક્તિઓના મંડળની મૂડીમાં ફાળાના સ્વરૂપે કોઈ રોકાણ કરશે નહીં;

પરંતુ શરત એ છે કે રિઝર્વ બેંક, તેને કરવામાં આવેલી અરજી પર, ભારત બહાર રહેતી વ્યક્તિને ભારતમાં કોઈ પણ ફર્મ અથવા પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્ન અથવા વ્યક્તિઓના મંડળની મૂડીમાં ફાળાના સ્વરૂપે રોકાણ કરવા માટે જરૂરી જણાય તેવી શરતો અને નિયમોને આધીન પરવાનગી આપી શકે છે."

કન્સોલિડેટેડ એફડીઆઇ (સીએફડીઆઇ) પોલિસીના ૨૦૧૦ ના પરિપત્ર ૨ નો ખંડ ૩.૩.૨ (III):

"૩.૩.૨ પાર્ટનરશિપ ફર્મ / પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્નમાં એફડીઆઇ:

(iii) એનઆરઆઇ/પીઆઇઓ સિવાયના બિન-નિવાસીઓ દ્વારા રોકાણ: એનઆરઆઇ/પીઆઇઓ સિવાયની ભારત બહાર રહેતી વ્યક્તિ ભારતમાં કોઈ ફર્મ અથવા પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્ન અથવા વ્યક્તિઓના મંડળની મૂડીમાં ફાળાના સ્વરૂપે રોકાણ કરવા માટે અરજી કરી શકે છે અને રિઝર્વ બેંકની પૂર્વ મંજૂરી મેળવી શકે છે. અરજી પર ભારત સરકારની સલાહથી નિર્ણય લેવામાં આવશે."

<u>મુદ્દાની વિચારણા</u>

૪૪. તથ્યો અને રજૂઆતોનો ઉપરોક્ત સારાંશ નીચે મુજબ દર્શાવે છે:

(૧) સીએ એક્ટ હેઠળ કોઈ કંપની માટે સીએ તરીકે પ્રેક્ટિસ કરવા પર પ્રતિબંધ છે જેમાં મર્યાદિત જવાબદારીવાળી સામાન્ય ભાગીદારીનો સમાવેશ થાય છે જેમાં કંપની તેના ભાગીદારો તરીકે હોય.

(૨) સીએ માટેની આચારસંહિતા ફીની વહેંચણી, જાહેરાતો પર પ્રતિબંધ મૂકે છે પરંતુ એમએએફએસ આંતરરાષ્ટ્રીય બ્રાન્ડ્સનો ઉપયોગ કરીને અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીની પ્રેક્ટિસના ભાગ રૂપે પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ સાથે અન્ય સેવાઓનું મિશ્રણ કરીને સદર આચારસંહિતાનું ઉલ્લંઘન કરે છે જેના માટે કોઈ નિયમનકારી વ્યવસ્થા નથી કારણ કે એમએએફએસ પોતાને આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ કરાવતી નથી. સમાન બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ કરતી ભારતીય ફર્મ્સ આઇસીએઆઇ સાથે રજિસ્ટર્ડ છે પરંતુ વાસ્તવિક સંસ્થાઓ એમએએફએસ હોવાથી, આઇસીએઆઇ એમએએફએસ દ્વારા આચારસંહિતાના ઉલ્લંઘન માટે જરૂરી કાર્યવાહી કરવા અસમર્થ છે. આમ, હાલના કાનૂની માળખાની પુનઃવિચારણા જરૂરી બની શકે છે જેથી આચારસંહિતાની કસોટી પર એમએએફએસને નિયંત્રિત કરવા માટે એક દેખરેખ પદ્ધતિ હોય.

(૩) યુએસમાં ઘડાયેલા સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટના મોડેલ પર ઓડિટિંગ સેવાઓ માટે અલગ નિયમનકારી વ્યવસ્થા માટે કાયદામાં સુધારાની

જરૂરિયાત છે જેમાં ઓડિટ અહેવાલો તૈયાર કરતી વિદેશી પબ્લિક એકાઉન્ટિંગ ફર્મને પબ્લિક કંપની એકાઉન્ટિંગ ઓવરસાઇટ બોર્ડને જવાબદાર બનાવવામાં આવી છે. ભારતમાં પણ આવી જ દેખરેખ સંસ્થા પર વિચાર કરવાની જરૂર પડી શકે છે.

(૪) સીએ એક્ટની કલમ ૨૯ જોગવાઈ કરે છે કે જો કોઈ નિર્દિષ્ટ દેશ, ભારતીય અધિવાસ ધરાવતી વ્યક્તિઓને આઇસીએઆઇ જેવી જ કોઈ પણ સંસ્થાના સભ્યો બનતા અથવા એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયની પ્રેક્ટિસ કરતા અટકાવે છે અથવા તે દેશમાં તેમની સાથે અયોગ્ય ભેદભાવ રાખે છે, તો આવા કોઈ પણ દેશની પ્રજા સંસ્થાના સભ્ય બનવા અથવા ભારતમાં એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયની પ્રેક્ટિસ કરવા માટે હકદાર રહેશે નહીં.

(૫) એફડીઆઇ પોલિસી અને ફેમા હેઠળ ઘડાયેલી આરબીઆઇ માર્ગદર્શિકા આરબીઆઈની પરવાનગી વિના ફર્મ અથવા પ્રોપ્રાઇટરી કન્સર્નની મૂડીમાં ફાળાના સ્વરૂપે ભારત બહારની વ્યક્તિ દ્વારા રોકાણ પર પ્રતિબંધ મૂકે છે.

(૬) પીડબલ્યુસી સર્વિસીસ બીવી નેધરલેન્ડ્સે ભારતીય ફર્મ્સમાં રોકાણ કર્યું છે. અરજદારોના જણાવ્યા અનુસાર, આ રોકાણ વ્યાજમુક્ત લોન આપવાના આડકતરા માર્ગ દ્વારા ઓડિટ ફર્મને હસ્તગત કરવા માટે પણ

છે અને આગળના રોકાણો કૌશલ્ય વધારવા માટે ગ્રાન્ટ્સના સ્વરૂપમાં છે. નફાની વહેંચણી લાઇસન્સ ફી/நெ◌ાટવર્ક ચાર્જીસના સ્વરૂપમાં છે. નેટવર્કના જણાવ્યા અનુસાર, ભાગીદારો તમામ ભારતીય ભાગીદારો છે અને સામાન્ય બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ માત્ર સમાન ધોરણ માટે છે અને ગ્રાન્ટ આપવી એ સદર ધોરણ જાળવવા માટે છે. ભારત બહારની સંસ્થા દ્વારા કોઈ રોકાણ કરવામાં આવ્યું ન હતું. તેમજ તે ભારતીય એકાઉન્ટન્સી ફર્મ્સ દ્વારા ભારત બહારની સંસ્થા સાથે નફાની વહેંચણી સમાન નથી.

૪૫. એ બાબત અવિવાદિત તથ્ય છે કે ભારત બહારથી નાણાં મોકલવામાં આવેલ છે. નાણાં મોકલવાની બાબત ભાગીદારોને વ્યાજમુક્ત લોન હોવાનો દાવો કરવામાં આવતો હોવા છતાં તેને રોકાણ કહી શકાય. આ રકમ ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મને હસ્તગત કરવા માટે પણ હોઈ શકે છે. ભાગીદારી ફર્મ્સ, ભલે તેમાં ભારતીય ભાગીદારો હોય, જે એક જ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરથી સમાન બ્રાન્ડ નેમ હેઠળ કાર્યરત છે, તેનો વિદેશી સંસ્થા સાથેનો સંબંધ નકારી શકાય નહીં. એફડીઆઇ પોલિસીઓ, ફેમા રેગ્યુલેશન્સ અને સીએ એક્ટનું ઉલ્લંઘન નકારી શકાય તેમ નથી. આમ, બાકી રહેલી કાર્યવાહીમાં યોગ્ય પગલાં લેવા પડશે અથવા યોગ્ય ફોરમ પર શરૂ કરવા પડશે.

૪૬. અત્યાર સુધી હાથ ધરવામાં આવેલી તપાસને તમામ બાબતોમાં સંપૂર્ણ ગણી શકાય નહીં. ઈન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી તપાસ માત્ર ઈન્કમ ટેક્સના આકારણી માટે જ છે. આરઓસી દ્વારા લેવાયેલા

પગલાં પણ અહીં ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાને આવરી લેતા નથી. ઈડી દ્વારા કરવામાં આવી રહેલી તપાસ હજી બાકી હોવાનું કહેવાય છે, જો કે કેટલાક વ્યક્તિઓની પૂછપરછ કરવામાં આવી હોવાનું અને દસ્તાવેજો એકત્રિત કરવામાં આવ્યા હોવાનું કહેવાય છે, જે ચકાસણી હેઠળ છે. સદર તપાસ ફેમાના ઉલ્લંઘન સાથે સંબંધિત છે. આઈસીએઆઈએ વિદેશી નાણાં મોકલવાના સંદર્ભમાં કાર્યવાહી શરૂ કરી છે અને આરબીઆઈ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી કે કેમ તેની પૂછપરછ કરવા માટે આરબીઆઈને ૧૯ મી માર્ચ, ૨૦૧૨ નો પત્ર લખ્યો હોવાનું કહેવાય છે. જો કે, આઈસીએઆઈના જણાવ્યા અનુસાર, તેની તપાસ માત્ર તેની સાથે રજિસ્ટર્ડ સભ્યો દ્વારા કરવામાં આવેલી ગેરવર્તણૂક માટેના સંદર્ભમાં જ હોઈ શકે છે. ભારત બહારથી નાણાં મેળવીને અથવા ભારત બહાર લાઈસન્સ ફી/નેટવર્ક ચાર્જીસ મોકલીને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મ્સ દ્વારા સીએ એક્ટની કલમ ૨૫ ના ઉલ્લંઘનમાં એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયમાં કોઈ કંપની અથવા વિદેશી સંસ્થાની ભાગીદારી મંજૂર રાખવામાં આવેલ છે કે કેમ અને નેટવર્ક ફર્મ્સ દ્વારા સમાન બ્રાન્ડ નેમનો ઉપયોગ સીએ એક્ટની કલમ ૨૯ હેઠળ નિર્ધારિત પરસ્પરતાના ઉલ્લંઘનમાં છે કે કેમ તે બાબતમાં સંપૂર્ણ માહિતીના અભાવે આઈસીએઆઈ સંપૂર્ણ તપાસ કરી હોવાનો દાવો કરતી નથી. જો સંબંધિત જૂથો દ્વારા માહિતી છુપાવવામાં આવી હોય, તો આઈસીએઆઈએ પ્રતિકૂળ અનુમાન લગાવીને બાબતને તાર્કિક અંત સુધી લઈ જવી જોઈતી હતી.

૪૭. એમાં કોઈ શંકા નથી કે, ૨૯ મી જુલાઈ, ૨૦૧૧ ના રોજનો આઇસીએઆઇના નિષ્ણાતોની સમિતિનો અહેવાલ સામેલ એમએએફએસના નામ વિશિષ્ટ રીતે દર્શાવતો નથી, જૂથો એ, બી, સી, ડી નો ઉલ્લેખ છે. આઇસીએઆઇએ તેની તપાસ અદ્યતન કરવા માટે એક નિષ્ણાત પેનલની રચના કરવી જોઈએ. એક નિષ્ણાત સંસ્થા હોવાના નાતે, તેણે કાયદાનું પાલન કરાવવા માટે આ બાબતની વધુ તપાસ કરવી જોઈએ અને યોગ્ય કાર્યવાહી માટે સંબંધિત સત્તાવાળાઓને અહેવાલ આપવો જોઈએ. જો કે સમિતિએ ઉપલબ્ધ તથ્યોનું વિશ્લેષણ કર્યું અને શોધી કાઢ્યું કે એમએએફએસ નૈતિકતા અને કાયદાનું ઉલ્લંઘન કરવામાં સામેલ હતી, તેણે અતિ–તકનીકી વલણ અપનાવ્યું કે સંપૂર્ણ માહિતીની અનુપલબ્ધતા અને નોંધણીના અભાવે સદર જૂથો તેના શિસ્તબદ્ધ અધિકારક્ષેત્રને આધીન ન હતા. એક અગ્રણી વ્યવસાયિક સંસ્થા તકનીકી બાબતો પર તેની દેખરેખના કાર્યોને મર્યાદિત કરી શકે નહીં અને તમામ સંબંધિત અને આકસ્મિક મુદ્દાઓમાં જઈને વ્યવસાયની નૈતિકતા અને મૂલ્યોને જાળવી રાખવા માટે સક્રિય ભૂમિકા ભજવે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

૪૮. આમ, ગુપ્ત ગોઠવણો દ્વારા આરબીઆઇ/એફડીઆઇ પોલિસીઓ અને સીએ એક્ટના ઉલ્લંઘનના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને માત્ર ઇડી દ્વારા જ તપાસ નહીં અને આઇસીએઆઇ દ્વારા વધુ તપાસ જ નહીં પરંતુ કેન્દ્ર सरकार દ્વારા પણ તપાસ માટેનો કેસ બને છે.

૪૯. એ બાબત ભાગ્યે જ વિવાદાસ્પદ હોઈ શકે કે ઓડિટિંગનો વ્યવસાય અર્થતંત્ર માટે ખૂબ જ મહત્વનો છે. લાયક ઓડિટર્સ દ્વારા ઓડિટ કરાયેલા નાણાકીય નિવેદનો પર કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે અને ઓડિટર્સની નિષ્ફળતાના પરિણામે ભૂતકાળમાં કૌભાંડો થયા છે. ઓડિટિંગ વ્યવસાયને યોગ્ય દેખરેખની જરૂર છે. આવી દેખરેખ પદ્ધતિની સમયાંતરે પુનઃવિચારણા કરવાની જરૂર છે. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે વર્ષ ૨૦૦૦ માં એનરોન એન્ડરસન કૌભાંડ પછી, યુ.એસ.માં સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટ ઘડવામાં આવ્યો હતો જેમાં કોર્પોરેટ નેતાઓએ તેમની કંપનીના નાણાકીય બાબતોની સચોટતા પ્રમાણિત કરવી વ્યક્તિગત રીતે જરૂરી છે. જાહેર હિતના ભોગે કોર્પોરેટ વિશ્લેષકોને ફાયદો થતો અટકાવવાના હેતુથી આ એક્ટ ઓડિટ કંપનીઓની કામગીરી માટેના નિયમો પણ નિર્ધારિત કરે છે. ઓડિટ કંપનીઓને એવી કંપનીઓને બિન–ઓડિટ સેવાઓ પૂરી પાડવા પર પણ પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો જેમના ઓડિટ આવા ઓડિટર્સ દ્વારા કરવામાં આવ્યા હતા. એ કહેવાની જરૂર નથી કે પૂરતી દેખરેખ પદ્ધતિનો અભાવ જાહેર હિત અને કાયદાના શાસનનું ઉલ્લંઘન કરવાની ક્ષમતા ધરાવે છે જે અનુચ્છેદો ૧૪ અને ૨૧ હેઠળના મૂળભૂત અધિકારોનો ભાગ છે. ઓડિટર્સની સ્વતંત્રતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે ઓડિટિંગ વ્યવસાયને કન્સલ્ટન્સી વ્યવસાયથી અલગ કરવો જરૂરી છે તે સમજવું જરૂરી જણાય છે. એકાઉન્ટિંગ ફર્મ્સને પોતાની જાતને સ્વ–નિયંત્રિત કરવા માટે છોડી શકાય નહીં.

૫૦. જ્યારે અમે એ બાબતની પ્રશંસા કરીએ છીએ કે કોઈ ચોક્કસ ક્ષેત્રમાં કઈ હદ સુધી વૈશ્વિકીકરણની મંજૂરી આપી શકાય અને કઈ શરતોને આધીન તે આપી શકાય તે મુદ્દા પર નિર્ણય લેવાનું કામ નીતિ ઘડવૈયાઓનું છે. પ્રક્રિયામાં દેશના સમાજ અને અર્થતંત્રમાં સુરક્ષાના ઉપાયો સર્વોચ્ચ મહત્વના છે. આ કોર્ટ નીતિ ઘડતરમાં સામેલ થઈ શકશે નહીં પરંતુ મૂળભૂત અધિકારોના અમલીકરણ માટેના સુરક્ષાના ઉપાયો યોગ્ય રીતે જાળવવામાં આવ્યા છે કે કેમ તે જાણવા માટે નીતિગત માળખાને ચોક્કસપણે જોઈ શકાય છે. હાલના સંદર્ભમાં, સીએ એક્ટ હેઠળના વૈધાનિક માળખા, વર્તમાન એફડીઆઇ પોલિસી અને આરબીઆઇના પરિપત્રોને ધ્યાનમાં લેતા, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ એવું જણાય છે કે વૈધાનિક જોગવાઈઓ અને નીતિગત માળખાનું ઉલ્લંઘન થયું છે જેનો અસરકારક અમલ સુનિશ્ચિત કરવો જ પડશે. કાયદાના ઉદ્દેશ્યને આગળ વધારવાના આશયવાળી વૈધાનિક નિંયમનકારી જોગવાઈઓનો અથપૂર્ણ અમલ કરવો પડશે. કોઈ પણ સ્થાપિત હિત માત્ર દેખાવ ખાતર પાલન દર્શાવીને તેનો ભંગ કરી શકે નહીં. પાલન વાસ્તવિક રીતે હોવું જોઈએ. કાયદો અમલીકરણ કરતી એજન્સીઓ વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ જુએ તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. એક્સપર્ટ કમિટીએ તેના અહેવાલમાં નોંધ્યા મુજબ, એમએએફએસ દ્વારા માત્ર દેખાવ ખાતર પાલન કરવામાં આવે છે અને વાસ્તવિક રીતે નહીં, ભારતીય ભાગીદારો સાથે ભાગીદારી ફર્મ્સ રજિસ્ટર્ડ કરાવીને, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીના વ્યવસાયના વ્યવહારોના વાસ્તવિક લાભાર્થીઓ વિદેશી સંસ્થાઓની કંપનીઓ જ રહે છે. ભાગીદારી ફર્મ્સ

માત્ર કાયદાનો અનાદર કરવા માટેનો એક ચહેરો છે. જ્યારે કાયદાથી બચવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે ત્યારે કોર્પોરેટ પડદો ઉઠાવવાનો સિદ્ધાંત લાગુ થવો જોઈએ. આધુનિક ન્યાયશાસ્ત્રની વિસ્તરતી ક્ષિતિજોમાં, તે ચોક્કસપણે સ્વીકાર્ય છે. તેની સીમાઓ અસીમિત છે. આ સિદ્ધાંતની ક્ષિતિજ વિસ્તરી રહી છે. કંપની એક અલગ અસ્તિત્વ હોવા છતાં, કોર્ટે આ નિયમના કેટલાક અપવાદો સ્વીકાર્યા છે. એક અપવાદ એ છે કે જ્યાં કોર્પોરેટ વ્યક્તિત્વનો ઉપયોગ કપટ અથવા અયોગ્ય આચરણ માટે અથવા કાયદાના ઉલ્લંઘન માટે આડશ તરીકે થાય છે. જાહેર હિતનું રક્ષણ સર્વોચ્ચ મહત્વનું હોવાથી, જો કાયદા દ્વારા લાદવામાં આવેલી જવાબદારીઓમાંથી બચવા માટે કોર્પોરેટ વ્યક્તિત્વનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હોય, તો બાબતોની વાસ્તવિક સ્થિતિ જોવાની જરૂર છે. આ જ સિદ્ધાંત નફાની વહેંચણીની મંજૂરી ન આપવાની અથવા વ્યવસાય માટેની મહત્તમ મર્યાદાનું પાલન કરવાની લાગુ નૈતિકતાના પાલનની દેખરેખ રાખતી વખતે લાગુ થાય છે, જે આઉટસોર્સિંગ માટે સબ કોન્ટ્રેક્ટ્સની તકનીકનો ઉપયોગ કરીને ઉલ્લંઘન કરવામાં આવે છે. જો જગ્યા સમાન હોય, ફોન નંબર/ફેક્સ નંબર સમાન હોય, બ્રાન્ડ નેમ સમાન હોય, નિયંત્રિત કરતી સંસ્થા સમાન હોય, માનવ સંસાધનો સમાન હોય, તો માત્ર ફર્મની અલગ નોંધણી પર સંપૂર્ણ પાલન થાય છે તેવી અપેક્ષા રાખવી મુશ્કેલ બનશે. સીએ એક્ટની કલમ ૨૫ હેઠળના પ્રતિબંધને નિષ્ફળ બનાવેલ ગણી શકાય. કદાચ આ જ કારણે નેટવર્ક ફર્મ્સ સમિતિ દ્વારા માંગવામાં આવેલી માહિતી આપવાનું ટાળતી હતી. ઓડિટિંગના

કામ માટે અલગ દેખરેખ સંસ્થા અને હાલના કાયદાકીય માળખાને અદ્યતન કરવાનો મુદ્દો જરૂરી જણાય છે.

૫૧. બીજું પાસું ભાગીદારોને વ્યાજમુક્ત લોનના આડકતરા માર્ગનો ઉપયોગ કરીને, એફડીઆઇ પોલિસીના પ્રતિબંધના ઉલ્લંઘનમાં સીએ ફર્મ્સમાં રોકાણનું છે. એ તથ્ય કે ઈન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓએ મળેલી ગ્રાન્ટ્સને મહેસૂલી આવક તરીકે ગણી છે અને તે મુજબ ટેક્સ લાદ્યો છે તે એવું ઠેરવવા માટે નિર્ણાયક નથી કે આ પ્રાપ્તિ એવું રોકાણ નથી જે અસ્વીકાર્ય છે. જો રોકાણની મંજૂરી ન હોય, તો ખાસ કરીને જ્યારે ગ્રાન્ટનો ઉપયોગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી ફર્મને હસ્તગત કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હોય ત્યારે આવા રોકાણને ક્વોલિટી કંટ્રોલ માટેની ગ્રાન્ટ કહીને કાયદાની નીતિને નિષ્ફળ બનાવી શકાય નહીં.

૫૨. ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ દેખરેખ પદ્ધતિની પુનઃવિચારણા અને પુનર્ગઠનનો અભાવ એક તરફ સમગ્ર રીતે હાલના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સી વ્યવસાય પર પ્રતિકૂળ અસર કરી શકે છે અને બીજી તરફ અનિયંત્રિત ઓડિટિંગ સંસ્થાઓ દેશના અર્થતંત્ર પર પ્રતિકૂળ અસર કરી શકે છે. તદુપરાંત, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્સીનો વ્યવસાય કરતી કંપનીઓની વ્યક્તિગત કે વૈયક્તિક જવાબદારી રહેશે નહીં જે જરૂરી છે. જે વ્યક્તિઓ ચહેરો છે તેઓ બિનમહત્વપૂર્ણ હોઈ શકે છે અને પ્રતિબંધિત પ્રવૃત્તિના વાસ્તવિક માલિકો અથવા લાભાર્થીઓ સજા વગર છટકી શકે છે. અગાઉ નોંધ્યા મુજબ, સ્ટડી ગ્રુપ અને એક્સપર્ટ ગ્રુપના અહેવાલો દર્શાવે છે કે અમલીકરણ પદ્ધતિ પૂરતી અને અસરકારક નથી. આ

પાસાને સરકારના નિષ્ણાતો દ્વારા જોવાની જરૂર છે. તે વિચાર કરી શકે છે કે શું સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટના મોડેલ પર કોર્પોરેટ નેતાઓએ નાણાકીય નિવેદનોની સચોટતા વ્યક્તિગત રીતે પ્રમાણિત કરવી જરૂરી છે. આગળ, કોર્પોરેટ વિશ્લેષકોને હિતોના સંઘર્ષથી ફાયદો થતો કેવી રીતે અટકાવવો, ઓડિટ કંપનીઓને બિન–ઓડિટ સેવાઓ પૂરી પાડતી કેવી રીતે અટકાવવી અને ઓડિટર્સ માટે પ્રોટોકોલ કેવી રીતે નક્કી કરવો. એ બાબત પણ અમારા ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી છે કે રોકાણના જોખમને ઘટાડવા માટે નાણાકીય સંસ્થાઓની વધુ પારદર્શિતા અને જવાબદારી સુનિશ્ચિત કરવા માટે યુએસમાં અન્ય કાયદો 'ડોડ–ફ્રેન્ક વોલ સ્ટ્રીટ રિફોર્મ એન્ડ કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન એક્ટ, ૨૦૧૦' વિચારણાને પાત્ર છે. તે ફાઈનાન્સિયલ સ્ટેબિલિટી ઓવરસાઇટ કાઉન્સિલ (એફએસઓસી) નામની દેખરેખ સંસ્થાની સ્થાપના કરે છે.

૫૩. તે અનુસાર, અમે નીચે મુજબના નિર્દેશો આપીએ છીએ:

(૧) સીએ એક્ટની કલમો ૨૫ અને ૨૯ ના શબ્દો અને ભાવનાનો અમલ કરવા માટેના વૈધાનિક માળખા અને સીએ માટેની વૈધાનિક આચારસંહિતામાં એમએએફએસને યોગ્ય રીતે શિસ્તબદ્ધ અને નિયંત્રિત કરવા માટે પુનઃવિચારણાની જરૂર છે કે કેમ અને કઈ હદ સુધી છે તે પ્રશ્નની તપાસ કરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર ત્રણ સભ્યોની નિષ્ણાતોની સમિતિની રચના કરી શકે છે. સમિતિ યુએસમાં સર્બેન્સ ઓક્સલી એક્ટ, ૨૦૦૨ અને ડોડ ફ્રેન્ક વોલ સ્ટ્રીટ રિફોર્મ એન્ડ કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન

એક્ટ, ૨૦૧૦ ના મોડેલ પર યોગ્ય કાયદાની અથવા ઓડિટર્સના વ્યવસાયની દેખરેખ માટે અન્ય કોઈ યોગ્ય પદ્ધતિની જરૂરિયાત પર પણ વિચાર કરી શકે છે. કન્સલ્ટન્ટ્સ સાથે ઓડિટર્સના હિતોના સંઘર્ષના કારણે, ઓડિટર્સના વ્યવસાય માટે એક વિશિષ્ટ દેખરેખ સંસ્થાની જરૂર પડી શકે છે કે કેમ તે પ્રશ્નની તપાસ કરવામાં આવી શકે છે. સમિતિ અન્ય કોઈ સામગ્રી ઉપરાંત, ઉપર ઉલ્લેખિત સ્ટડી ગ્રુપ અને એક્સપર્ટ ગ્રુપના અહેવાલોની તપાસ કરી શકે છે. તે ઉપર ઉલ્લેખિત એફડીઆઇ પોલિસી અને ફેમા રેગ્યુલેશન્સની જોગવાઈઓના અસરકારક અમલીકરણ માટેના પગલાં પર પણ વિચાર કરી શકે છે. તે ઉપાત્મક પગલાં ઓળખી શકે છે જેનો પછી યોગ્ય સત્તાવાળાઓ દ્વારા વિચાર કરવામાં આવી શકે છે. સમિતિ તમામ સંબંધિત પક્ષો પાસેથી સૂચનો માંગી શકે છે. આવી સમિતિની રચના બે મહિનાની અંદર કરવામાં આવી શકે છે. સમિતિનો અહેવાલ ત્યાર પછીના ત્રણ મહિનાની અંદર સબમિટ કરવામાં આવી શકે છે. કેન્દ્ર સરકાર આવા અહેવાલની યોગ્ય વિચારણા કર્યા પછી આગળની કાર્યવાહી કરી શકે છે.

(૨) ઇડી બાકી રહેલી તપાસ ત્રણ મહિનાની અંદર પૂર્ણ કરી શકે છે;

(૩) આઇસીએઆઇ તમામ સંબંધિત મુદ્દાઓની યોગ્ય સ્તરે શક્ય હોય ત્યાં સુધી ત્રણ મહિનાની અંદર વધુ તપાસ કરી શકે છે અને જરૂરી જણાય તેવા આગળના પગલાં લઈ શકે છે.

આ બાબતોનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==

<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.